

Biblioteca
Municipală
B.P. HASDEU

RAPORT 2016

SUMAR

Mesaj	2
REALIZAREA OBIECTIVELOR PROPUSE. PRIORITĂȚI	
Chișinău - comori ascunse: surprindem arhitectura și viața urbană (580 de ani de la prima atestare a Chișinăului)	7
Fortificarea <i>Catalogului online</i> - tehnologizare sustenabilă a Sistemului Informațional de Gestiune a Activității	19
SERVICII DE BIBLIOTECĂ	23
REȚEAUA BIBLIOTECILOR. STAREA EDIFICIILOR	28
DEZVOLTAREA ȘI COMUNICAREA COLECȚIILOR	29
UTILIZAREA BIBLIOTECII	
Utilizatori. Vizite	44
Utilizarea resurselor documentare	47
Utilizarea resurselor informaționale	52
Cultura informației	58
BIBLIOTECA MUNICIPALĂ ONLINE	
Servicii web	64
Paginile web www.hasdeu.md , www.pll.md , lomonosovka.hasdeu.md	81
Echipamentul tehnologic	85
ACTIVITATEA ȘTIINȚIFICĂ ȘI DE CERCETARE	
Activitatea științifică	87
Cercetarea bibliografică	94
Cercetarea de marketing	97
PROMOVAREA IMAGINII	99
ACTIVITĂȚI CU PUBLICUL	107
MANAGEMENTUL RESURSELOR UMANE	
Personalul	140
Conferirea categoriilor de calificare personalului de specialitate din biblioteci	142
Formarea profesională	143
Diplome, distincții	152
GESTIUNEA FINANCIARĂ	157
PROPUNERI PENTRU ACTIVITATEA DIN 2017	159
ANEXE	
Programul Conferinței anuale	162
Programul Colocviilor de vară	163
Indicatori de performanță	164
Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” în presă	168
Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” în resursele electronice	190

MESAJ

Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” a căutat mereu să cultive, să inspire și să provoace curiozitatea chișinăuienilor. Așa credem noi, o echipă de 351 de bibliotecari, că este modul în care construim generații de chișinăuieni. La cei 580 de ani ai orașului Chișinău, biblioteca a inițiat și a dezvoltat, servicii diversificate, apreciate și chiar premiate.

Anul 2016, a fost în cheia obiectivelor *Chișinău – comori ascunse: surprindem arhitectura și viața urbană* (dedicat celor 580 de ani de la prima atestare a Chișinăului); *Fortificarea OPAC, pliat pe tehnologizarea sustenabilă a Sistemului Informațional de Gestiune a Activității*, și *Livrarea serviciilor inteligente pentru comunități durabile*, axate pe nevoile membrilor comunității.

În funcție de obiectivele strategice, dar și de cele anuale, au fost formulate o agendă și un program, demonstrând preocuparea sporită a bibliotecii pentru comunitate. Ce ne-am propus pentru a ne renaște și a bucura de o popularitate în creștere? Ei bine, ne-am propus să ne ambiționăm, în mod special pentru „rebranduirea” serviciilor, testarea a noi concepte și produse, dar și să promovăm intens și să dăm șofară-n țară prin toate mijloacele posibile de comunicare, inclusiv prin rețelele sociale despre gama de servicii ale bibliotecii. Astfel, anul 2016 a adus Bibliotecii Municipale agitație și oportunități de diversificare a serviciilor, posibilități de a experimenta proiecte noi și provocatoare.

Cele peste 50% din populația urbei înscrise la bibliotecă confirmă valoarea și importanța bibliotecii pentru comunitatea chișinăuiană. Menținerea principalilor indicatori de performanță din bibliotecă, conexi numărului de utilizatori, denotă implicare asiduă a bibliotecarilor de a atrage noi segmente de utilizatori, dar și a livra oferte cât mai diverse de servicii. Totuși, vizitele, fiind în diminuare, impun biblioteca să-și amplifice relația cu utilizatorul, descoperindu-i și cunoscându-i mai profund preferințele și necesitățile, și percepția lui asupra bibliotecii moderne.

Studiul realizat, prin organizarea *Cafenelelor publice*, dar și vizitele desfășurate la Biblioteca Județeană din Brăila, susținută de Programul *Novateca*, în Polonia, Finlanda, Ucraina, România etc., a oferit oportunitatea de a cunoaște practica de livrare a serviciilor moderne și oferirea bunelor practici pentru implementarea cu succes a *Planului schimbării privind implementarea serviciilor moderne de bibliotecă*. Peste 80 de servicii au reușit a fi inițiate, remodelate, furnizate prin intermediul celor 27 de filiale. Unele au demonstrat utilitate și valoare pentru comunitate, altele au surprins prin tehnologiile moderne, altele au fost atractive prin modul de invitație la cunoaștere. *Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului*, incluse în *Agenda ONU 2030* au adus o contribuție substanțială la dezvoltarea modalităților de implicare a bibliotecilor publice în crearea serviciilor moderne. Filialele, prin participarea la diversele instruirii, au găsit soluții inteligente pentru a conecta și a asigura membrilor comunității un mod sănătos de viață; platforme de educație, inclusiv cea

juridică; prin asigurarea egalității de gen; incluziunii sociale și celei digitale; e-guvernare, precum și dezvoltarea abilităților creative, de cultură și de recreere. Prezența bibliotecii în cadrul *Târgului Partenerilor Bibliotecii „Creăm punți spre dezvoltare: biblioteca modernă”*, organizat de programul *Novateca* și Ministerul Culturii al R. Moldova, a demonstrat experiența pozitivă și bunele practici veritabile ale bibliotecii în arealul bibliotecilor publice din țară, a inspirat și a pregătit bibliotecarii să livreze mai profesionist serviciile.

Bibliotecile din Chișinău au fost pline de însemnătate comunității noastre, deoarece au oferit servicii bazate pe tehnologii, constituite pe arii rezultate din interesele comunitare. *Taraba serviciilor moderne*, organizată la 19 octombrie, a fost locul unde s-a setat cadrul de conectare între biblioteci și comunitate, bibliotecari și parteneri, într-un spațiu care a permis a fi descoperite potențialul serviciilor pe care le poate oferi o bibliotecă modernă. Implicarea cu dedicație, creativitate din partea bibliotecarilor ne-a permis să conturăm isteț următorii pași împreună în 2017 pentru a avea servicii și mai atractive pentru comunitate.

Punctul de plecare pentru 2016 a fost elaborarea și lansarea serviciului *BiblioTur: descoperim Chișinăul altfel*, finanțat și susținut de Ambasada Statelor Unite ale Americii în Republica Moldova. Considerată ca fiind una din cele mai semnificative realizări, conexe marcării celor 580 de ani ai Chișinăului, aceasta a conectat chișinăuianul la cunoașterea mai bine a urbei prin parcurgerea itinerarelor și a celor mai importante 55 de obiective turistice (monumente și locuri istorice ale orașului). În contextul priorității, o contribuție creativă, susținută de Departamentul „Memoria Chișinăului”, au fost cele două concursuri de videoproiecte (povești digitale): *Oraș frumos pe nume Chișinău* și *Strada bibliotecii mele*. Poveștile digitale, având la bază genul documentar de prezentare, a evidențiat spiritul creativ, dar și inteligent, al bibliotecarilor.

Elaborat într-o manieră interactivă și complexă, serviciul estival *Rucsacul de vacanță*, prin implicarea fiecărei filiale, a fost apreciat cu locul I la Concursul *Cel mai original proiect de promovare a cărții și lecturii*, organizat de Biblioteca Națională a RM în cadrul Festivalului Național al Cărții și Lecturii, ediția a VI-a, obținând și un premiu bănesc, oferit de Ministerul Culturii. Serviciul a fost un prilej de a descoperi potențialul bibliotecilor-filiale și de a aduce noi oferte pentru utilizatori în perioada estivală.

Clubul de expertiză în domeniul voluntariatului, organizat de Asociația „Tinerii pentru dreptul la viață” în parteneriat cu BM și finanțat de Programului *Novateca*, a antrenat mai mulți voluntari, pe diverse segmente tematice: *Voluntariatul 50*; *Voluntariatul în situații de urgență*; *Voluntariatul pentru biblioteci*; *Voluntariatul religios*; *Voluntariatul susținut de angajator*, care au permis bibliotecii să întemeieze ideea de a lansa în viitor grupuri de voluntari, dar și să justifice biblioteca ca instituție-gază pentru inițiative de voluntariat.

Deși în scădere, diversitatea activităților pentru public s-a manifestat prin 9301 activități sociale, culturale accentuate pe promovarea și valorificarea potențialului informațional al bibliotecilor-filiale.

Implicarea bibliotecii ca membru activ al rețelei *Novateca* a fost extrem de importantă în 2016, foarte complexă și deloc ușor de realizat. Componentele acestei abordări au implicat schimbări din interior, dar și din exterior. Astfel, șansa reală adusă prin intermediul Programului *Novateca*, dotarea cu a câte două computere a 11 biblioteci și a câte patru tablete a cinci biblioteci pentru copii, inclusiv a câte o imprimantă pentru fiecare dintre acestea, a oferit o șansă reală de ajustare și reanimare a serviciilor de bibliotecă. Pe termen scurt au fost salvate niște mijloace financiare (circa 182 175 lei), pe termen lung a fost asigurată fortificarea competențelor bibliotecilor și consolidarea procesului de dezvoltare profesională în cadrul Bibliotecii Municipale. Cert este că rețeaua de biblioteci publice chișinăuene va contribui esențial prin oferta de servicii datorită tehnologiilor și competențelor obținute prin instruirile beneficiare pentru o participare mai activă la viața socială, culturală și economică a comunității.

Anul 2016 a fost anul marcării a 25 de ani de la deschiderea Bibliotecii „Transilvania”, instituție care a devenit – în timp – un reper esențial al orașului, nu doar în privința vieții culturale, ci chiar a texturii urbane concrete, deoarece aici au reușit să se dezvolte servicii moderne, iar reușitele bibliotecii au atins culmi pe măsura nobleței și anvergurii implicațiilor celor care au contribuit la crearea, deschiderea și ulterior dezvoltarea acesteia. În aceeași cheie, a marcat și Biblioteca „Maramureș”.

Solidarizarea celor 27 de filiale a fost prin contribuirea la îmbunătățirea accesului la informație pentru public, excelând în extinderea numărului de unități reflectate în catalogul electronic partajat al BM. Circa 70% din întreaga colecție a BM a reușit a fi oglindite prin implicarea echipei de bibliotecari. Rezultatele în anul de referință pot fi considerate semnificative, astfel 11 filiale sunt gata pentru a fi implicate în implementarea reală a Modulului Circulație, iar pentru realizarea obiectivului din *Strategia Bibliotecii Municipale* – de oferire a accesului utilizatorilor la colecția integrală a bibliotecii, va fi necesar un efort mai consistent din partea bibliotecarilor, mizând că disponibilitatea integrală a documentelor va fi posibilă în 2017, ca an aniversar.

Prin intermediul Departamentului studii și cercetări, s-a reușit asigurarea dimensiunii activității științifice, axându-se pe încurajarea și motivarea activității de cercetare în structurile BM soldându-se cu apariția lucrărilor: *Doctori în drept, Prelucrarea informației: manual pentru bibliotecile publice; Leo Butnar: Biobibliografie; Nicolae Esinencu. Viața și opera literară (ca) într-o carte; Ion Holban – între fizică, poezia științei și proza vieții: Biobibliografie*. Prin organizarea activităților de mentoring sau coaching în filialele, prin activitățile de instruire organizate de departament, dar și prin susținerea CNEPB, departamentul a reușit să stimuleze, să inspire, să motiveze bibliotecarii pentru inovare.

Impactul și evaluarea constantă a serviciilor bibliotecii, constituie o condiție indispensabilă a oricărei instituții. Spre finele anului 2016 biblioteca a realizat cu suportul voluntarului Zakharia Boudhar (Casablanca, Maroc) sondajul on line *Părerea ta contează*, bazat pe opiniile și sugestiile utilizatorului virtual, cu scopul

îmbunătățirii serviciilor prestate, a calității produselor noastre, dar și a dezvoltării ei de ansamblu. Deși chestionarul a fost plasat timp de trei luni pe pagina web a BM, a cumulat doar 36 de răspunsuri.

Furtuna economică prin care a trecut Biblioteca Municipală în 2016 – din cei 31 424 300 de lei alocați pentru 2016 s-au permis cheltuirea a doar 18 321 306 lei, ponderea majoră fiind alocările pentru personal de 14 367 729 lei – s-a soldat cu tergiversarea mai multor inițiative ce țin de achiziții de carte, dotări cu tehnologii, reparații etc. Situația achizițiilor este departe de a fi ideală. Numărului de achiziții din acest an și numărul de eliminări efectuate nu au redus indicele de înnoire a colecțiilor, în anul 2016 mărindu-se până la 65 de ani, ceea ce ne subliniază dotarea scăzută a colecțiilor. Lipsa *Colecției Professional BM*, care prevedea volumele *Programe de lectură. Manual pentru bibliotecari; Animația cu publicul. Suport didactic* pentru bibliotecarii din bibliotecile publice; revizuirea *Manualului de identitate*, dar și netipărirea revistei *BiblioPolis*, au fost influențate de alocările minime pe segmentul editare. În ultimii ani, se observă un decalaj mare între cerințele bibliotecii moderne, dar și ale utilizatorilor și bugetul mic alocat de Primărie. Din acest motiv este nevoie de inițiative de advocacy mai insistente în dialog cu autoritățile locale.

Miza pentru 2017 va reprezenta liantul care va lega comunitatea și guvernarea locală la diverse niveluri de responsabilități, iar prin oferta de servicii bune vor fi un prim punct de contact cu comunitatea. Consider că și printr-o campanie de promovare, dedicată celor 140 de ani ai BM, oportunitățile, oferite de bibliotecile-filiale, vor sublinia importanța vitală pentru dezvoltarea comunităților

Pentru a putea contribui cât mai eficient la realizarea acestor deziderate, fiecare filială va trebui să-și regroupeze forțele și posibilitățile, să-și definească prioritățile proprii. Avem nevoie de competențe, pentru a asigura bunul mers al lucrurilor. Consider că breasla noastră a bibliotecarilor este gata pentru prosperare. Avem un Centru de Excelență ce poate să ne asigure cunoștințe solide, poate oferi competențe necesare specialiștilor care vor decide viitorul bibliotecilor, se vor implica în proiecte îndrăznețe pentru dezvoltarea profesiei, pentru constituirea unei cariere cu ascensiune. Inovația și dorința de schimbare a ofertei de servicii pe care biblioteca le oferă comunităților vor aduce plusvaloare serviciilor Bibliotecii Municipale transformând-o într-o bibliotecă de top. Cred că în edițiile ulterioare ale campaniilor *Biblioteca „B.P. Hasdeu” zâmbește, Săptămâna Creativității și inovației* și *Ne vedem la bibliotecă* vor predomina instrumentele pentru a motiva, a inspira și a susține zâmbetul, ca element al culturii instituționale, dar și ca strategii de promovare și loializare a utilizatorilor, inclusiv de apropiere firească profesională, competență, creativitate, inventivitate și profesionalism în raport cu membrii comunității.

Esențialul acesta ar fi: trebuie să explorăm creativitatea și să îndrăznim din ce în ce mai mult. În fond, ceea ce a condus bibliotecile până în prezent nu le garantează și viitorul. Însă rezolvările se află în mâinile tuturor celor care au citit vreodată o carte.

Ați fost generoși în activități, deși cu mai puține resurse. Tocmai de aceea vă sunt recunoscătoare pentru atitudinea de care ați dat dovadă de a diversifica serviciile, de a rezolva probleme. A fost un an extrem de intens, poate cel mai intens în perioada aceasta de tranziție, dar s-a realizat cu succes. Așa că anul s-a încheiat, așa spune, în forță și are șanse să ne clădească o poziție în accesione și în 2017.

*Mariana HARJEVSCHI,
director general, Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”*

REALIZAREA OBIECTIVELOR PROPUSE. PRIORITĂȚI

CHIȘINĂU – COMORI ASCUNSE: SURPRINDEM ARHITECTURA ȘI VIAȚA URBANĂ

(580 de ani de la prima atestare documentară a Chișinăului)

Anul 2016 a fost un an deosebit pentru Chișinău – capitala Republicii Moldova, care a marcat jubileul de 580 de ani de la prima atestare documentară.

Cu această ocazie, pe parcursul anului, în filialele BM „B.P. Hasdeu” au fost organizate și desfășurate numeroase activități: conferințe, lansări și prezentări de carte, mese rotunde, discuții / dezbateri, întâlniri cu personalități, ore de lectură, concursuri de erudiție, concursuri de videoclip. Spre atenția cititorilor au fost expuse expoziții de carte tradiționale, virtuale s.a. Procesul de familiarizare virtuală a utilizatorului, privind trecutul și prezentul Chișinăului, a fost oferit prin intermediul rețelelor de socializare, precum postările pe bloguri, Facebook, Flickr.

Prioritatea anului **Chișinău – comori ascunse...** a fost primordială și pentru Departamentul „Memoria Chișinăului”. Activitatea **DMC** în anul 2016, în comparație cu anii aniversari precedenți, a fost productivă și s-a remarcat prin diversificarea activităților culturale și informaționale, precum și prin realizarea unor proiecte și inițiative noi.

Chișinău – 580: Departamentul „Memoria Chișinăului”

La începutul anului 2016 a fost elaborat un plan comun la nivel de BM „Chișinău – 580”, care a inclus cele mai importante, mai interesante și mai inovative acțiuni ale BM „B.P. Hasdeu” în vederea promovării patrimoniului local.

Una din cele mai semnificative realizări în 2016, a fost elaborarea și implementarea proiectului **BiblioTur: descoperim Chișinăul altfel**, finanțat și susținut de Ambasada Statelor Unite ale Americii în Republica Moldova.

După aprobarea proiectului a început procesul de realizare: elaborarea planului de acțiuni; stabilirea itinerarelor și a celor mai importante 55 de obiective turistice (monumente și locuri istorice ale orașului); elaborarea conceptului privind materialele promoționale, confecționarea costumelor de epoca, elaborarea textelor cu privire la obiectivele turistice etc. Toți bibliotecarii-ghizi au participat la cursuri de instruire (noțiuni generale, utilizarea tabletei, Instagram). Lecțiile teoretice au fost continuate cu o activitate practică – excursie-model prin centrul orașului, ghidată de profesorul Ion Pirojoc. Înainte de fiecare excursie, ghizii au fost testați prin excursia-test. A fost realizat primul ciclu de excursii cu cinci itinerare la care au participat 68 de elevi.

Acest proiect a fost promovat în campania *Ne vedem la bibliotecă* prin elaborarea unui videoclip (în colaborare cu DTI) – *BiblioTur: descoperim Chișinăul altfel*.

În contextul priorității anului 2016, Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” a organizat pentru prima dată două concursuri de videoclipuri (povești digitale) cu genericile: **Oraș frumos pe nume Chișinău** și **Strada bibliotecii mele**. Participanții concursului au găsit diverse modalități de a descrie și a reflecta asupra acestor teme prin realizarea poveștilor digitale în genul documentar. Pentru amatorii neprofesioniști rezultatele sunt bune – **4209** vizualizări.

La concursuri au participat **13** filiale și Departamentul „Memoria Chișinăului” cu 27 de videoclipuri.

Totaluri:

Pentru concursul **Oraș frumos pe nume Chișinău** au fost prezentate 13 proiecte video: Biblioteca Centrală (locul I), Departamentul „Memoria Chișinăului” (locul II), CAIE (locul III), filialele „Transilvania”, „A. Mickiewicz”, „I. Mangher” (mențiune), filialele Traian, „L. Rebreanu”, „A. Donici”, „Alba Iulia”, M. Costin (participare).

Pentru concursul **Strada bibliotecii mele** au fost prezentate 14 proiecte video: „I. Mangher” (locul I), BPD (locul II), „A. Mickiewicz”, „Ovidius” (locul III), filialele „Târgu-Mures”, „H. Botev” (mențiune), Biblioteca Centrală, filialele N. Titulescu, „Transilvania” CAIE, „Târgoviște”, Arte „Tudor Arghezi”, „A. Donici”, „L. Rebreanu” (participare).

Conferința Carol Schmidt: un primar al culturii, un primar european

La sfârșit de iunie, la Sediul Central al BM „B.P. Hasdeu” s-a desfășurat conferința cu genericul **Carol Schmidt: un primar al culturii, un primar european** cu ocazia a 170-a de la naștere, organizată de DMC. Pentru conferință au fost elaborate: planul de acțiuni, programul la conferință, invitații pentru participanți, un poster, un videomaterial, culegerea de articole *Carol Schmidt – 170*, expoziții de carte, de documente, de materiale promoționale etc. Posterul cu imaginea *Chișinăul vechi* și cele două expoziții (*Carol Schmidt – primar al Chișinăului 1877-1903: documente de arhivă, fotografii, materiale promoționale* și *Carol Schmidt – un ctitor al Chișinăului modern: cărți despre ilustrul primar*) au introdus participanții în atmosfera timpurilor de odinioară. Evenimentul aniversar a început cu depunerea de flori la bustul lui Carol Schmidt de către Ulrike Knotz, Ambasador al Republicii Federale Germania în RM, Artur Michalski, Ambasador al Republicii Polone în RM, dr. Mariana Harjevschi, director general al BM „B.P. Hasdeu”, Iurie Colesnic, cercetător, istoric, scriitor. Conferința, moderată de directorul general, Mariana Harjevschi, și de cercetătorul Iurie Colesnic, a debutat cu prezentarea în premieră a videoclipului – *Un primar al Chișinăului readus în actualitate: moștenirea lui Carol Schmidt*, elaborat de DMC. Cu un cuvânt de salut către participanți s-a adresat Ulrike Knotz, Artur Michalski și

dr. Gheorghe Postică, viceministru al Culturii din Republica Moldova. Au fost invitați și au prezentat comunicări istorici, cercetători pentru care personalitatea lui Carol Schmidt a constituit o temă de cercetări, studii. O surpriză plăcută a acestei conferințe a fost prezența în sală a Tatianei Ianușevskaia, fiica finei de botez a Tatianei Schmidt, fiica lui Carol Schmidt. La Conferință au fost prezenți membrii Comunității germanilor „Einigkeit” din municipiul Chișinău. Participanții la conferință s-au delectat cu momente muzicale susținute de elevii Liceului Republican de Muzică „S. Rahmaninov”. În cadrul conferinței s-a propus crearea Muzeului lui Carol Schmidt și reînțoarcerea numelui (Carol Schmidt) străzii pe care a locuit fostul primar al capitalei noastre.

Procesul de cercetare, identificare și promovare a patrimoniului cultural a continuat prin elaborarea ghidului enciclopedic **Chișinău: bulevarde, străzi, piețe** și a studiului **Chișinăul teatral. Imaginea orașului în spectacole**. Pe parcursul anului colaboratorii DMC au continuat munca asupra **Bibliografiei Municipiului Chișinău (2011-2014)** și, în paralel, au redactat biobibliografiile personalităților locale, elaborate de filialele BM și bibliotecile publice din RM (**Ion Holban – între fizică, poezia științei și proza vieții** (BC, DMC), **Leo Butnaru** (DMC) și **Zidind iubire, a urcat în icoană: Mitropolitul Antonie Plămădeală** (BP Hâncești, DMC).

Pe parcursul anului s-a continuat dezvoltarea colecției *Chișinău* prin lărgirea și achiziționarea produselor filatelice, precum și a altor produse cu subiectul *Chișinău*.

Colaboratorii DMC au participat la conferințele organizate de BM și alte instituții de profil cu comunicări, prezentări legate de tematica Chișinăului.

Anul 2016 a fost marcat și de aniversarea a **20-a** de la fondarea CID „Chișinău”, actualul DMC. Către această dată a fost elaborat un videomaterial *Departamentul „Memoria Chișinăului” – 20 de ani*, în cadrul căruia au fost prezentate cele mai importante evenimente din activitatea departamentului, precum și colaboratorii care au activat pe parcursul anilor și care activează în prezent.

Chișinău – 580: cercetarea patrimoniului local

Activitatea de cercetare bibliografică s-a desfășurat practic pe parcursul întregului an. În pofida faptului că în 2016 nu toate bibliografiile au fost editate, procesul de elaborare nu a fost stagnat.

1. Departamentul „Memoria Chișinăului” (DMC) a continuat proiectul de cercetare, identificare și promovare a patrimoniului cultural al orașului nostru – ghidul **Chișinău: străzi, bulevarde, piețe** (redactarea, elaborarea indexurilor auxiliari: *Străzile Chișinăului și Străzi vechi și noi, Referințe bibliografice*). Această lucrare a fost un suport pentru proiectul nou *Enciclopedia interactivă a bulevardelor, străzilor și piețelor din Chișinău*, prin care este continuată activitatea de identificare, cercetare și promovare a patrimoniului cultural al capitalei. Voluntarul AISEC Nacho Bujan (Spania), o bază de date a ghidului enciclopedic *Străzi, bulevarde,*

piețe ale Chișinăului, care include informație detaliată despre toate străzile, piețele, parcurile cu indicarea transportului, adreselor utile etc. A fost elaborată interfața pentru bibliotecari și incluse 350 de străzi din 793.

2. Ca continuare a imaginii Chișinăului în diverse creații (literatură, pictură, muzică), DMC a realizat pentru prima dată o lucrare deosebită – **Chișinăul teatral. Imaginea orașului în spectacole** (autor Larisa Ungureanu, dr. în st. artelor). Această cercetare despre imaginea Chișinăului în spectacole de teatru, a fost realizată pentru prima oară în Republica Moldova. Cercetarea s-a desfășurat pe mai multe căi: studierea repertoriului teatrelor care au activat pe teritoriul RM; lecturarea pieselor, semnate de dramaturgii autohtoni; consultarea materialelor informaționale din cadrul DMC (biobibliografii, enciclopedii, *Bibliografia Națională a RM*); consultarea colecțiilor Bibliotecii Naționale, îndeosebi, colecțiile publicațiilor periodice; precum și prin discuțiile purtate cu actorii-veterani ai teatrului, mărturiile cărora au servit ca document, cu dramaturgii care au scris piese despre Chișinău sau locuiesc în Chișinău.

3. Culegerea de articole **Carol Schmidt – 170 de ani** a fost realizată cu prilejul aniversării de la nașterea lui Carol Schmidt, primar al orașului Chișinău în perioada anilor 1877-1903. Accesul la informația despre Carol Schmidt este realizat prin această culegere în format electronic, care cuprinde 75 de texte integrale: articole și studii din cărți, din ediții periodice, resurse electronice etc. despre cel mai longeviv primar al Chișinăului.

4. Calendarul **Chișinăul în date și evenimente 2017** a fost realizat în contextul aniversării celor 580 de ani ai orașului, a împlinirii celor 20 de ani de activitate a Departamentului „Memoria Chișinăului” și a aniversării a 140-a a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”. Calendarul scoate la lumină date și personalități importante din istoria urbei. Ediția include **681** de informații despre personalități care își marchează aniversările, evenimente, date istorice și curiozități legate de orașul Chișinău.

5. Elaborarea volumului **Chișinăul nostru și brazda neutării**, autor Iurie Colesnic, se află în proces de machetare.

6. În cadrul Săptămânii creativității, DMC a realizat un infografic **Strada „Chișinău” pe harta lumii**, care a avut o mare rezonanță pe rețelele de socializare și în presa locală. Au fost identificate 50 de orașe din opt țări în care există o stradă cu numele „Chișinău”.

În anul 2016 echipa Departamentului „Memoria Chișinăului” a plasat pe blogul *Chișinau, orașul meu* în total **293** de postări care au acumulat **105 436** de vizualizări. Postările s-au referit la: prioritatea anului 2016 – **Chișinău – 580**; aniversări 2016; proiectul *BiblioTur – descoperim Chișinăul altfel*; concursurile *Oraș fumos pe nume Chișinău* și *Strada bibliotecii mele*; 300 de doleanțe ale utilizatorilor bibliotecii pentru primarul de Chișinău.

Analiza blogului și paginii Facebook: vezi capitolul Biblioteca digitală.

Prioritatea anului *Chișinău – 580* a fost reflectată și pe blogurile filialelor BM. Pe blogul *Ebraika* a fost deschisă pagina ***Chișinăul meu*** în limbile română și rusă (scriitorii evrei despre Chișinău), iar pe blogul *Knafaim* – o rubrică permanentă ***Прогулки по улицам Кишинева***, care a acumulat un număr record de vizualizări. Pe blogul filialei M. Costin a fost deschisă rubrica ***Kишинев-580***. Filialele au postat **515** articole pe care le-au vizualizat **53 241** de utilizatori. Total DMC + filialele: **821** de postări cu tema *Chișinău* care au însumat **159 677** de vizualizări.

Activități pentru public

Aniversarea a 580-a de la atestarea oficială a orașului Chișinău a fost un bun prilej de a aduce un omagiu capitalei, de a reveni încă o dată la trecutul istoric, arhitectural și cultural al acestui oraș. Astfel, diversitatea activităților pentru public s-a manifestat prin activități culturale accentuate pe promovarea și valorificarea patrimoniului chișinăuian:

Conferințe 1 / 90

Carol Schmidt: un primar al culturii, un primar european – 170 de ani de la naștere (Departamentul „Memoria Chișinăului”)

Mese rotunde 14 / 350

Biserica din lemn din Chișinău – cea mai veche din Moldova!; Cele mai importante obiective din sectorul Râșcani; Bulevardele capitalei noastre; Arcul de Triumf – mândria orașului Chișinău („Târgu-Mureș”), Chișinăul între legendă și realitate; Chișinău – metropolă europeană („Transilvania”), Chișinăul încărcat de istorie („Târgoviște”), Chișinăul istoric în viziunea tineretului bulgar de azi („H. Botev”), Chișinăul anilor ‘30 (CAIE).

Întâlniri cu scriitori, oameni de artă 18 / 751

Paulina Zavtoni, Igor Rusu, Vladimir Cobasnean, Nicolae Bălțescu („A. Mickiewicz”), avocatul Roger Gladei („O. Ghibu”), dansatoarea Angela Dendiu; creatoarea de modele Natalia Rahmistriuc; Andrei Burac; Elena Ețcu, Galina Maleca, Vitalie Toderașcu, Georgel Chiruc, Ion Costăș (Biblioteca Centrală), jurnalista Zinaida Gurscaia („L. Ukrainka”), Spiridon Vangheli, Mihai Cimpoi, Vlad Mircos („Târgu-Mureș”), Mihail Coca („A. Donici”), Tudor Ciobanu, Teodor Candu („Ovidius”).

Serate literar-muzicale 9 / 416

Meine Lieblingstadt – pe urmele germanilor chișinăuieni (Biblioteca Centrală), *Свет в ладонях – Кишинев* („M. Ciachir”), *Orașul meu, iubite, Chișinău!* (N. Titulescu), *Еврейский городской романс: поэт С.Фарбер; Барды Кишинева поют о городе* („I. Mangher”), *Chișinău orașul visurilor* („L. Rebreanu”).

Lansări de carte 2 / 139

O altă istorie a Chișinăului. „Chișinău în inima mea” de L. Bujor („O. Ghibu”), Sara Șpitalnic: Patru vieți („I. Mangher”).

Prezentări de carte 86 / 1298

Мой Кишинев; Chișinăul nostru necunoscut de Iurie Colesnic; *Chișinăul în literatură* de I. Colesnic; *Chișinăul și chișinăuienii; Кишинев, Каролина Стайкова; Энциклопедия Кишинев; Chișinăul ascuns* de Lică Sainciuc; *Chișinău de Amadeo Carrocci; Biserica Sfântul Ierarh Nicolae din Chișinău* de Dinu Poștarencu; *Chișinău – capitala Moldovei* de Iurie Raileanu (V. Bielinski, „Târgu-Mureș”), *Chișinău: album de artă fotografică* de Amadeo Carrocci; *Chișinăul meu; Buiucani. File din istoria satului și a sectorului* de Valeriu Nemerenco, *Centrul istoric al Chișinăului („Târgoviște”), Arborii seculari din Chișinău* de George Postolachi, prezentări de documente: *Bibliografia municipiului Chișinău, Chișinău în literatură* („L. Rebreanu”), *Chișinăul meu; Chișinăul nostru necunoscut; Chișinăul în imagini; Chișinăul în amintire* de I. Colesnic. („Transilvania”, „Maramureș”), *Republica Moldova: album în trei limbi; Chișinăul în pictură; „Kishinev” in Black and White* de Amadeo Carrocci („O. Ghibu”), *Chișinăul în pictură* (filiala de Arte „T. Arghezi”), *Chișinăul din inima noastră* de I. Colesnic (N. Titulescu, „Târgu-Mureș”) *Aleea clasicilor* de Călina Trifan („Târgu-Mureș”).

Concursuri 50 / 868

Literare-artistice: *Cunoaște-ți orașul tău* (N. Titulescu).

De desene: *Chișinău – orașul meu iubit* (Biblioteca Centrală), *Strada mea din Chișinău („Alba Iulia”), Oraș cu dragoste de neam* („Transilvania”), *Toamna în Chișinău* (V. Bielinski), *Eu nu schimb pe nimic, Chișinăul meu cel mic* (N. Titulescu).

De creație: *Îmi iubesc orașul; Orașul și arhitectura lui* (M. Drăgan), *Desenăm Chișinăul; Chișinăul multicolor* (Târgoviște), *Шпрыху к портрету города* (A. Russo).

De erudiție: *Chișinău – oraș iubit* („Ștefan cel Mare și Sfânt”), *Cât de bine îți cunoști capitala?* („Târgu-Mureș”) *Răritățile istorice ale Chișinăului; Образы родного города; Из истории Кишинева* (M. Costin) *Ce știi și ce nu știi despre orașul meu* (A. Russo), *Chișinău – Ce? Unde? Când?* (Traian), *Chișinău – comori ascunse – 580 de ani.* (V. Bielinski), *Ce? Unde? Când? despre Chișinău* (Traian), *Oraș frumos pe nume Chișinău; Strada bibliotecii mele* („Ovidius”), *Ce cunosc eu despre Chișinău* (A. Russo, „Transilvania”).

Cunoaștem Chișinăul: *Cunoaștem Chișinăul? Străzile sectorului Ciocana* („Transilvania”), *Chișinău – orașul meu iubit!*; *Chișinău: trecut, prezent și viitor* (Arta „T. Arghezi”), *Cunoști străzile Chișinăului?* („A. Donici”), *Знаете ли вы историю еврейской общины Кишинева* („I. Mangher”), *Chișinăul – orașul viitorului; Chișinăul de ieri și de azi; Felicitare pentru Chișinău* („A. Mickiewicz”), *Chișinău, vreau să te cunosc!* („M. Ciachir”) *Мой край родной, струна души моей; Упочки – шкатулочки; Городок ты мой столичный, небольшой, на вид – отличный!* („L. Ukrainka”) *Chișinăul în palmă; Descoperim cele mai interesante clădiri*

din Chișinău („Maramureș”) Cum îmi cunosc orașul (Codru); Ghid de călătorie în Chișinău; Ce? Unde? Când? („Ștefan cel Mare și Sfânt”).

De eseuri: *Chișinăul – 580 de ani* (V. Bielinski) *Oraș din poveste, altul mai frumos nu este* (N. Titulescu).

De fotografii: *Surprindem frumusețile Chișinăului* (N. Titulescu), *Chișinăul în palmă: descoperim cele mai interesante clădiri din Chișinău* („Maramureș”).

Activitate ludică / jocuri 8 / 92

Chișinău: scurt istoric („Ștefan cel Mare și Sfânt”), *Ghicește clădirile din Chișinău* („Târgu-Mureș”), *Violoniștii moldoveni vestiți* („A. Donici”), *Iubit oraș - Chișinău* („Ștefan cel Mare și Sfânt”).

Activitate multimedia 40 / 711

В объективе – любимый город! („Lesia Ukrainka”), *След в истории Кишинева: А. Бернардацци, Кишинев на семи холмах* (M. Costin), *Давай пройдем по городу нешком; Monumente istorice din Chișinău* (A. Russo), *Orașul Chișinău în epoca modernă, Chișinău în secolul XIX* („O. Ghibu”), *film documentar despre Chișinău* (N. Titulescu), *Călătorii virtuale prin orașul drag* („Transilvania”), *Cinematografele din Chișinău* (M. Drăgan), *Prin muzeele Chișinăului* („A. Donici”), *Chișinău – orașul meu; Strada Lech Kaczynski, Chișinăul meu cel mic* („A. Mickiewicz”), *Ninge pe strada Creangă cu frunze de platani* („Târgoviște”), *Arta vizuală: Chișinău în filmele pentru copii, Strada Grădinilor* („T. Arghezi”) *Călătorii virtuale prin orașul drag* („Transilvania”).

Discuții / dezbateri 136 / 2489

Locurile sfinte din capitală Biserica „Înălțarea Domnului”, Biserica „Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil”; Teatrul „Luceafărul”; Teatrul pentru copii „Licurici”; Biserica „Sf. Treime”; Teatrul dramatic rus „A. Cehov”; Carol Schmidt primar al Chișinăului (A. Donici), *Болгарский след на карте Кишинева; Славные люди славного города; История города в воспоминаниях современников; Strada bibliotecii „Hristo Botev” – bd. Grigore Vieru; „Путешествие по незнакомым улицам родного города” cu clubul „Lotosul de aur”* („H. Botev”), *Personalități chișinăuiene* („Târgoviște”), *Прогулка по Кишиневу: спорт в городе; Vizităm muzeele Chișinăului; Chișinăul evreiesc; Дома С. Берлянда в Кишиневе; Почта Кишинева: старые письма; Конферма Будешты; Библиотека им. И.Мангера – 25 лет кишиневскому сообществу; Именные еврей-кишиневцы: М. Хазин – писатель; Кишинев – воспоминания о первой школе; Именные еврей-кишиневцы: Ю. Хармелин – руководитель Театра „С улицы Роз”* („I. Mangher”), *File din istoria sectorului Ciocana; Pagini din istoria Chișinăului* („Transilvania”), *Исторический центр Кишинева – его судьба* (M. Costin), *Cele mai frumoase monumente de cultură: Washington & Chișinău. În cadrul proiectului „Fashion & Culture”; Dialoguri urbane: Vă simțiți în siguranță?* (Biblioteca Centrală), *Chișinăul nostru necunoscut; Porțile*

sfinte; Gheorghe Mustea – un vlăstar de mare valoare; Simbolurile or. Chișinău (Codru) Considerații istorice asupra apariției Chișinăului (filiala de Arte „Tudor Arghezi”) Cunoaștem locurile inedite ale Chișinăului; „Chișinău – comori ascunse: surprindem arhitectura și viața urbană (580 ani de la prima atestare a Chișinăului) („L. Rebreanu”), Chișinăul pe unda copiilor („A. Mickiewicz”), Biblioteca Municipiului Chișinău (M. Drăgan), Despre monumente dispărute, Istorii in imagini... printre străzile Chișinăului („Maramureș”), Ce știu eu despre strada pe care locuiesc (N. Titulescu), Excursie prin sectorul Botanica (Traian).

Expoziții de fotografii / pictură 8 / 215

Chișinăul diferit („L. Rebreanu”), Celebrități chișinăuiene („O. Ghibu”), Chișinău mon amour (filiala de Arte „T. Arghezi”), Your Chisinau is MY Chisinau („A. Mickiewicz”).

Traininguri 4/ 19

Изготовление открытки с видами Кишинева (în Microsoft Publisher) („L. Ukrainka”), Cum realizăm un videoclip (filiala de Arte „T. Arghezi”) Tinere talente din cartierul Poșta Veche, Chișinău – 580 ani; Personalități din cartierul Poșta Veche, Ana Palade, profesoară de chimie („L. Rebreanu”).

Master-class 4 / 42

Кишинев в изделиях из глины; Моя улица; Кишинев глазами детей („I. Mangher”), Toamnele la Chișinău, Floristica („M. Ciachir”).

Recital de poezie 6 / 100

Odă Chișinăului (Traian, „A. Donici”), Cu dor de Chișinău; Un vers pentru orasul meu (N. Titulescu).

Lecții 45 / 796

Chișinău: istorie, tradiție și memorie; Chișinăul poetic; Reconsiderațiile orașului Chișinău; Operele artiștilor plastici despre Chișinău (filiala de Arte „T. Arghezi”), Portetele de altădată ai Chișinăului („A. Donici”), Turul orașului Chișinău pentru traducători; Biblioteca – parte a orasului Chișinău (Biblioteca Centrală), Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală – cel mai Vechi Muzeu din Republica Moldova („A. Mickiewicz”), Nicolae Sulac – interpret de muzică populară (1936-2003) („Ștefan cel Mare și Sfânt”), Chișinău – oraș al tinereții („L. Rebreanu”), Descoperim Chișinăul prin intermediul bibliotecii („Târgoviște”), Немецкий Кишинев: географический экскурс; Кишинев: исторический экскурс; Aportul oamenilor de cultură evrei la valorificarea Chișinăului; Соломон Берлянд - лидер еврейской общины Бессарабии; Потерянный мир Бессарабского местечка: Кишинев; Территория вечных ценностей: Кишинев; Семья Халфин; Улица Харлампиевская. Кишинев; Евреи в названиях улиц и на улицах Кишинева; Хозяйственная и религиозная жизнь евреев; Кишинева вчера и сегодня; Кишиневские еврейские кладбища; Кишинев многонациональный („I. Mangher”); Mediul ambiant al Chișinăului; Modalități de petrecere a timpului liber în Chișinău („O. Ghibu”), Листая страницы летописи нашего города; Время оберегать камни (история и

судьба еврейских захоронений Кишинева); Загадки нашего города; Культурная жизнь Кишинева в 20-40 гг. XX века („H. Botev”).

Ateliere 10 / 101

de pictură: *Chișinău- oraș iubit* (Codru);

de creație: *Surprize pentru orașul Chișinău* (N. Titulescu), *Kишинев глазами ребенка; Домино Кишинев – 580* („L. Ukrainka”), *Croșetăm inițialele orașului Chișinău* (I); (II), *Peisajul meu – Chișinău* („Ștefan cel Mare și Sfânt”).

Ore 64 / 1039

de instruire: *Cunoaște Chișinăul@ CAIE; Cunoaștem Chișinăul pas cu pas@CAIE* (CAIE),

de lectură: N. Sklifosovski – chirurg, profesor; *Kишинев – зеленый город на семи холмах* (M. Costin), N. Esinencu. *Sosire la Chișinău*; Gh. Vodă. *Odă Orașului Chișinău*; Dumitru Matcovshi. *Chișinău; Localitățile Republicii Moldova. Sectorul Buiucani, Chișinău Mărturii documentare din cartea „Localitățile Republicii Moldova”* G. Vieru. „*Chișinău oraș de vis*” din cartea „*Chișinăul în literatură*”; Dumitru Matcovschi. „*Chișinău*” din cartea „*Chișinăul în literatură*”; Владимир Лазарев. *Песня о моем городе*; L. Deleanu. *Oraș în noapte. (Chișinăul în literatură)*; P. Zadniru. *Povața. Cartea Chișinăul în literatură*; I. Țurcanu. *Mi-ești drag. Cartea Chișinăul în literatură*; Renata Verejanu. *Oamenii capitalei*; Иван Батрачкин. *Утренняя панорама Кишинева* (V. Bielinski), *Arhitectura: Arcul de Triumf din Chișinău, Bisericii „Sf. Panteleimon” din Chișinău – 125 de ani; Здесь Пушкин бывал....; Simbolurile Chișinăului; „Кишинев-любимый город молодости”* (C. Тома, Я. Райбуыр) (A. Russo), *Legenda Chișinăului* (Codru, M. Drăgan), *Inima Moldovei – Chișinăul; Legenda râului Bâc; Chișinăul în literatură* (N. Titulescu), *Chișinăul meu cu floare la rever* („Ovidius”), *Istoria Catedralei și Clopotniței; Legenda Chișinăului* (Traian, M. Drăgan, CAIE, Codru, N. Titulescu), *Chișinău, orașul meu natal* („Alba Iulia”, „I. Mangher”), *Chișinăul și chișinăuienii; Chișinăul în literatură* („Târgoviște”), *Чумаем стихи и этюды о Кишиневе, Мой город, Мой белый город* („I. Mangher”), *Chișinău-i colț de rai* („Ștefan cel Mare și Sfânt”), *Chișinău – 580 de ani de istorie* (CAIE), *Chișinău, oraș frumos sub soare...; Chișinăul de altădată; Chișinăul meu cu umeri dalbi* („Ovidius”) *Cinematografele din Chișinău; Chișinăul în versuri* (M. Drăgan), *Cei șapte porumbei (Poveste populară italiană)* („L. Rebreanu”) *Citim versuri despre Chișinău* („O. Ghibu”), *Misterele Chișinăului* de G. Bogza (Codru);

informaționale: *Chișinău istoric* (A. Russo);

de pictură: *Chișinăul – vara* (N. Titulescu).

Medalion literar artistic 6 / 104

Orașul natal în versuri și proză; Capitala țării – sursă de inspirație pentru scriitorii de ieri și de azi; Chișinăul nostru necunoscut (autor Iurie Colesnic) (A. Russo), Читаем стихи украинских поэтов о Кишиневе („L. Ukrainka”), Chișinăul literar (M. Costin).

Cursuri de limbi străine 2 / 48

Chișinău ca un loc istoric și cultural; Chișinău – oraș istoric și cultural („Ștefan cel Mare și Sfânt”).

Excursii 30 / 246

BiblioTur – descoperim Chișinăul altfel (DMC) (5 excursii),

Klik: Istoria Chișinăului pentru cei care vor s-o cunoască („M. Lomonosov”) (6 excursii),

Rătăcind prin Chisinau: excursii ghidate („Ovidius”) (5 excursii),

Excursii prin Chișinăul „evreiesc” („I. Mangher”) (14 excursii).

Excursii virtuale 14 / 162

Bibliotecile Chișinăului; Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală din Chișinău („Alba Iulia”), Locurile sfinte din capitală – Biserica „Înălțarea Domnului”; Locurile sfinte din capitală – Biserica „Duminica tuturor Sfinților” („A. Donici”); Excursia „Chișinăul evreiesc” („I. Mangher”)

În total **558** activități cu **10 344** participanți.

Activități informaționale și bibliografice

Ziua bibliografiei: *Chișinău – orașul sufletului meu.*

La 26 noiembrie filialele BM „B.P. Hasdeu” au desfășurat Ziua bibliografiei cu genericul unic *Chișinău – orașul sufletului meu: Ziua bibliografiei locale*. Tema a fost corelată cu prioritatea anului BM – *Chișinău – comori ascunse: surprindem arhitectura și viața urbană*. Pe parcursul zilei au fost organizate **249** de activități informațional-bibliografice consacrate orașului Chișinău la care au fost prezenți **1773** de utilizatori. În cadrul activităților informațional-bibliografice desfășurate în această zi s-au evidențiat: expozițiile de carte, prezentarea blogului *Chișinău, orașul meu*, revistele și bibliografice, consultațiile informaționale.

Zile de informare (15)

DMC a propus de a se desfășura concomitent în toate filialele BM două zile de informare la 15 iulie (Ziua atestării documentare a orașului) și repetat la 12 octombrie (Hramul orașului) pe tema priorității anului. Pe parcursul anului filialele au organizat și au desfășurat și alte zile de informare: *Chișinău în file de carte* („Ovidius”), *Laudă ție, străbun Chișinău, Chisinaul ieri și azi* („M. Ciachir”), *Personalități chișinăuene* („A. Mickiewicz”), *Chișinău – oraș de inspirație* (literatură, pictură, muzică) („L. Rebreanu”), *Orașul Chișinău, primele atestări documentare, Chișinău – istorie, tradiție și memorie* (filiala de Arte „T. Arghezi”); *Мої краї рідної, струна душі моєї!* („L. Ukrainka”), s.a.

Reviste bibliografice (36)

Chișinăul în filele cărților („A. Mickiewicz”), *Chișinăul pe raftul de carte*; *Chișinăul meu de altădată* („Ovidius”) *Chișinăul ieri și azi*, *Personalități chișinăuiene în bibliografiile BM* („M. Ciachir”), *Scriitorii evrei despre Chișinău* („I. Mangher”), *Celebru arhitect – Alexandru Bernardazzi* („Transilvania”), *Ediții noi despre Chișinău*; *Chișinăul cercetat și descoperit de Iurie Colesnic*; *Edificii culturale chișinăuiene*; *Personalități chișinăuiene (CAIE)*, *Кишинев – город читающих, Кишиневскими книжными тропами* („L. Ukrainka”).

Lecții bibliografice (32)

Teme: *Prezentarea blogului „Chișinău, orașul meu”, Serviciului de bibliotecă „BiblioTur: descoperim Chișinăul altfel”, Surse informaționale despre Chișinău”, „Chișinăul virtual” ș.a.*

Liste bibliografice (12)

Chișinăul în istorie („Maramureș”) *Chișinău, oraș istoric* („Stefan cel Mare și Sfânt”); *Membrii Sfatului Țării în colecția „Chișinău”* (DMC); *„Viața muzicală a Basarabiei”* (DMC) *17 iulie – Ziua atestării documentare a Chișinăului* (DMC),

Mape tematice

Chișinău – comori ascunse („Stefan cel Mare și Sfânt”); *Cunoaștem Chișinăul@CAIE*.

Buletin informativ (1)

Date memorabile ale Chișinăului. 1918-2017 pentru Banca Națională (a fost depistate 60 de date) (DMC).

În total **344** de activități.

Servicii

Implementarea serviciului nou ***Rătăcind prin Chișinău: excursii ghidate*** (5 excursii) (implementat după vizita de studiu în Brăila), Filiala „Ovidius”. Serviciul a fost inițiat pentru cei interesați de istoria orașului și cei care vor să cunoască mai bine orașul drag. S-a recurs la o metodă mai puțin obișnuită și anume – prin intermediul excursiilor organizate.

Inaugurarea unui nou serviciu ***Chișinăul pe unda istoriei*** („Transilvania”). Acesta va include activități cu o diversitate de teme cu periodicitatea o dată pe săptămână: prezentări de carte, recitaluri de poezie, întâlniri cu personalitățile sectorului Ciocana, istoria străzilor, bibliotecilor din cartier, expoziții de carte.

Pentru promovarea priorității anului *Chișinău – 580 de ani* Filiala „L. Rebreanu” a lansat Proiectul ***Bibliotecile – cele 27 de minuni ale Chișinăului***. Scopul este de a familiariza cititorul din sectorul Poșta Veche cu bibliotecile din alte sectoare ale Chișinăului și pentru a promova mai eficient Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”, am elaborat **23** de povești digitale, cu un număr de **8982** de vizualizări, plasate în YouTube, la

date de omagiere și chiar ca surprize. Acest proiect va fi prelungit și în anul 2017, când ca prioritate – la nivel local – se vor marca 140 de ani de la fondarea Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”.

Serviciul cultural-educățional: *Klik: Istoria Chișinăului pentru cei care vor s-o cunoască* (Filiala „M. Lomonosov”) (6 excursii), destinat celor care vor să studieze istoria și arhitectura capitalei Republicii Moldova: elevilor, studenților, funcționarilor, pensionarilor. Scopul serviciului: cunoașterea istoriei și arhitecturii Chișinăului. Impactul serviciului: studierea și cunoașterea patrimoniului spiritual și cultural. În cadrul acestui serviciu au avut loc șase manifestări.

Serviciul cultural-educățional. Excursia *Chișinăul evreiesc* presupune o studiere prealabilă a documentelor legate de istoria orașului, monumentelor arhitecturale atât din fondul bibliotecii, cât și din alte surse: biblioteci din republică, arhive, colecții private etc., precum și căutarea informației pe internet. În baza materialelor, informațiilor selectate au fost pregătite o serie de conversații, videoprezentări, excursii pe diverse aspecte istorice ale evreilor din Chișinău. A fost elaborat traseul excursiei. Excursia *Chișinăul evreiesc* se desfășoară atât **realmente** – 14 / 85 pers., cât și în mod **virtual** – 10 / 102 pers. Excursia virtuală este prezentată în formatul PowerPoint.

În anul aniversar pentru Chișinău, DMC au propus filialelor BM de a aduna doleanțe ale utilizatorilor adresate primarului Chișinăului – **580 de mesaje pentru primar: Ce-și doresc chișinăuienii?** Lasă un mesaj pentru primarul de Chișinău! Au fost colectate **300** de mesaje cu caracter atât pozitiv, cât și negativ, care au fost însumate într-un album și transmise primarului.

Utilizatorii au adresat doleanțele către primar în speranța de a vedea orașul nostru mai frumos, mai curat, mai atractiv pentru chișinăuieni și oaspeți. Ei își doresc un oraș frumos, cu case confortabile și străzi curate, cu parcuri și fântâni, bazine, obiective sportive, biblioteci moderne cu cărți noi etc.

Conceptul de a aduna 580 de mesaje nu s-a realizat, deoarece unele din filiale ca: CAIE, N. Titulescu, „Ștefan cel Mare și Sfânt”, Traian, „L. Ukrainka”, BPD, „Maramureș”, M. Drăgan, „Transilvania”, „T. Arghezi”, „M. Ciachir” nu au îndeplinit sarcina dată.

Filiala „L. Rebreanu” a participat separat la această inițiativă cu proiectul ***Dacă aș fi primar de Chișinău***. În holul bibliotecii pe panou cititorii au avut posibilitatea de a lăsa **180** de mesaje anonime. S-au aventurat mai mult copiii pentru că li s-a oferit și lor posibilitatea de a participa la rezolvarea problemelor comunității, inclusiv și a cartierului Poșta Veche. Scopul a fost de a colecționa cerințele pe care le are populația, dar și încurajarea copiilor spre o liberă exprimare în public. De asemenea, o prioritate a fost sensibilizarea cetățenilor privind rezolvarea problemelor locale, sociale, ecologice etc.

Decada *Orașul meu*, 4-14 octombrie

La Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” se desfășoară anual, la 4-14 octombrie Decada *Chișinău, orașul meu*. Multitudinea de activități prilejuite de acest eveniment s-a axat pe informații despre trecutul și prezentul Chișinăului, fapte interesante din istoria capitalei, personalitățile chișinăuene ce au contribuit și contribuie la dezvoltarea Chișinăului de ieri și de azi, instituții aniversare, monumente arhitecturale etc.

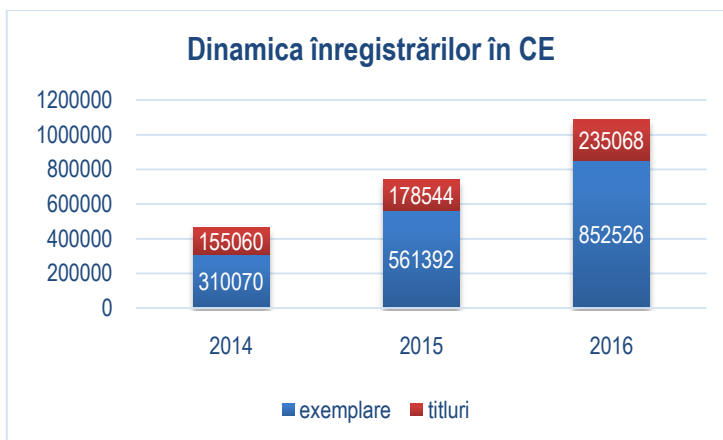
În total au fost organizate **177** de activități (2015 – 256), la care au participat **3142** de persoane (2015 – 6306). Constatăm că pe parcursul Decadei *Orașul meu* majoritatea activităților desfășurate nu au avut acel impact impunător din anul precedent. În pofida faptului că acest an a fost aniversar pentru Chișinău, numărul activităților desfășurate în această perioadă a fost mult mai mic. Aceasta se explică prin faptul că Decada a coincis cu Săptămâna Bibliotecii Municipale, în cadrul căreia s-au desfășurat multe activități la nivelul de BM, la care au fost implicate toate filialele (conferința *Obiectivele de dezvoltare durabilă...*; Laboratorul interactiv (rezultatele activității științifice), *Taraba serviciilor moderne*).

Biblioteca Centrală, filialele de Drept și „Alba Iulia” nu s-au inclus în cadrul Decadei. La Filiala „Târgoviște” s-a desfășurat o singură manifestare.

FORTIFICAREA CATALOGULUI ONLINE – TEHNOLOGIZARE SUSTENABILĂ A SISTEMULUI INFORMAȚIONAL DE GESTIUNE A ACTIVITĂȚII

Biblioteca Municipală consideră că accesul la cunoștințe este vital pentru public, comunitate, din acest considerent lucrând împreună, filialele și departamentele, contribuie la asigurarea accesului la colecția integrală a bibliotecii capitalei. Iar un catalog electronic bine organizat, funcționabil are un rol important în acest context pentru că oferă vizibilitate bibliotecilor.

Al doilea an consecutiv prioritară rămâne activitatea legată de dezvoltarea catalogului electronic al Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”. În anul 2016 au fost întreprinse măsuri care contribuie la îmbunătățirea accesului la informație pentru public. Toate filialele BM și trei departamente împreună au extins CE partajat al BM și la 1.01.2017 acesta include 852 526 de exemplare, 235 068 de titluri, ceea ce reprezintă 70% din fondul total al BM. Diagrama de mai jos ilustrează tempoul cu care s-a dezvoltat catalogul electronic al bibliotecii – în fiecare din cei trei ani colecția se mărea în medie cu 270 000 de exemplare.

Pe parcursul celor doi ani din 27 de filiale ale BM, **șapte** au finalizat procesul de evidență a fondului în CE, ceea ce a permis implementarea în ele a Modulului *Circulație*.

Din tabelul de mai jos se observă că, din cele **20** de filiale rămase:

- **3** filiale au prelucrat 95-98% din fond;
- **9** se află la nivelul de 70-87% de realizare a obiectivului propus, fapt ce le va permite în lunile ianuarie-februarie să implementeze Modulul *Circulație*, care va facilita procesul de împrumut, oferind bibliotecarilor posibilitatea de a utiliza mai mult timp pentru comunicarea cu utilizatorii prin intermediul serviciilor, activităților organizate;
- **8** filiale au prelucrat numai 40-50% din colecție, din diferite motive: a) insuficiența de personal în filială, b) implicarea în diferite activități, c) neorganizarea procesului, d) specificul fondurilor, în mare parte unic și necatalogat de filială în anii precedenți, e) mărimea fondului unor biblioteci și existența în colecție a unor documente, care trebuiau să fie evaluate din punctul de vedere al uzurii fizice și morale.

Filiala	Fond la 1.01.2017	Exemplare executate	%
„A. Mickiewicz”	26126	25526	98%
„L. Ukrainka”	17283	16924	98%
„H. Botev”	20797	19772	95%
„Stefan cel Mare”	32473	28350	87%
„Transilvania”	61885	52122	84%
„Ovidius”	40679	32762	81%
„Târgoviște”	43406	34099	79%
Codru	41157	32201	78%
V. Bielinski	26475	19801	75%
M. Drăgan	32699	22721	69%
„M. Ciachir”	22917	15547	68%

„O. Ghibu”	55207	34031	62%
Traian	29207	17829	61%
„L. Rebreanu”	29816	18080	61%
A. Russo	25600	14611	57%
„A. Donici”	31663	16222	51%
„I. Mangher	52937	25709	49%
„T. Arghezi”	67092	31670	47%
„M. Lomonosov	119171	52545	44%
Depozit A. Cosmescu	23606	7668	32%
Depozit V. Alecsandri	35733	7339	21%

Aceste date demonstrează că în anul de referință **11** biblioteci (**7** în 2015) au deschis accesul online la colecții.

Ca suport în procesul de disponibilizare a colecției prin barcodarea exemplarelor au fost:

- a) trainingurile pe subiecte legate de funcționarea modulelor, procese concrete;
- b) atelierile profesionale (ședințe la filiale pentru a discuta problemele legate de funcționalitatea SI; ședințe lunare ale catalogatorilor, la care se discutau probleme legate de crearea vedetelor de subiect, completarea câmpurilor pentru anumite tipuri de documente);
- c) consultații la fața locului, în filiale, oferite de redactorii CE, catalogatorii DMI și la distanță, prin intermediul poștei electronice, a mesageriei Facebook;
- d) articole pe subiecte speciale, destinate catalogatorilor și bibliotecarilor, publicate pe pagina *Fabrica vedetelor* de pe blogul *Infolibrarius*, creată și susținută de Evelina Bocancea.

Activitatea filialelor pe acest segment a fost monitorizată, au fost analizate și discutate problemele apărute, efectuate vizite pentru a le soluționa.

Datele din tabelul de mai jos ilustrează efortul celor peste 80 de bibliotecari din 27 de filiale și trei departamente, care contribuie la dezvoltarea sistemului informațional.

Nr. de înregistrări create	57 754
Nr. de înregistrări îmbunătățite	90 227
Nr. de exemplare barcodate	670 637
Nr. de înregistrări analitice	9292
Nr. de înregistrări de autoritate create, îmbunătățite	22 934
Nr. total de înregistrări în catalog	852 526
Nr. total de titluri	231 896
Nr. de ore lucrate, consacrate CE	1970

Nr. de bibliotecari implicați	83
Nr. de traininguri, consultații pentru bibliotecari	37 / 420
Nr. de traininguri, consultații pentru utilizatori	7764
Nr. de utilizatori unici OPAC	16 041
Nr. de biblioteci ce utilizează modulul <i>Circulație</i>	9
Nr. de împrumuturi prin modulul <i>Circulație</i>	268 480
Nr. de utilizatori noi	12 815
Nr. de utilizatori activi	167 214
Nr. de seriale înregistrate	307

Sistemul Informațional de Gestiune a Activității bibliotecii

Sistemul Informațional al BM a ajuns la etapa utilizării tuturor modulelor, ceea ce permite să se efectueze în:

1. Modulul *Achiziții*:
 - evidența intrărilor documentelor noi, gestionarea borderourilor, gestionarea ieșirilor documentelor și a transferului intern, gestionarea bugetului pentru achiziții, gestionarea propunerilor pentru achiziții.
2. Modulul *Seriale*:
 - evidența edițiilor periodice abonate de bibliotecă.
3. Modulul *Utilizatori*:
 - înregistrarea / reînregistrarea utilizatorilor, evidența plăților pentru carduri pierdute, cărțile nereturnate la timp.
4. Modulul *Catalogare*:
 - crearea noilor înregistrări, redactarea înregistrărilor existente.
5. Modulul *Fișiere de autoritate*:
 - crearea și redactarea înregistrărilor de autoritate.
6. Modulul *Circulație*:
 - împrumutul documentelor (eliberare și returnare) la domiciliu și în sala de lectură, prelungirea împrumutului, rezervarea documentelor, evidența restanțierilor.
7. Instrumente:
 - crearea listelor de utilizatori, moderarea comentariilor, etichetelor (tags), gestionarea exemplarelor în cazul transferului de documente sau a eliminării documentelor din colecție, crearea listelor de barcode, gestionarea listelor de inventar per filială, per localizare, per cotă, per exemplar, necesare în cazul verificării colecțiilor, gestionarea noutăților, citatelor, care apar în OPAC.
8. Modulul *Rapoarte*:

– utilizarea și analiza datelor statistice la capitolele: *Achiziții, Catalogare, Inventare, Utilizatori, Circulație, OPAC.*

9. Modulul OPAC

– acces la documentele din colecția BM.

Toate aceste module au permis automatizarea practic a tuturor proceselor tehnologice legate de activitatea bibliotecarului. Pe parcursul anului au fost semnalate probleme privind utilizarea modulului *Circulație*, probleme de ordin organizatoric și de colectare a statisticii. Informaticianul, responsabil de administrarea SI, a găsit soluții pentru a colecta datele conform cerințelor față de indicatorii de performanță, ca împrumut de documente la domiciliu, în sala de lectură, împrumutul serialelor. Au fost efectuate, de asemenea, și lucrări legate de mărirea performanței sistemului, necesare pentru a oferi bibliotecilor acces rapid la date.

Concluzii

Rezultatele anului 2016 pot fi considerate satisfăcătoare – la sfârșitul anului de referință încă 11 filiale sunt gata pentru implementarea Modulului *Circulație*, iar pentru realizarea obiectivului din *Strategia Bibliotecii Municipale* – de oferire a accesului utilizatorilor la colecția integrală a bibliotecii, va fi necesar un efort din partea catalogatorilor și a bibliotecarilor, iar disponibilitatea totală a documentelor va fi posibilă în trimestrul II al anului 2017.

SERVICII DE BIBLIOTECĂ

Anul 2016 a fost o provocare pentru echipa BM în ceea ce privește identificarea, îmbunătățirea și implementarea serviciilor noi și moderne care să răspundă nevoilor comunității pe care o servește. Noua abordare a survenit la îndemnul programului *Novateca* prin elaborarea *Planului de schimbare a serviciilor de bibliotecă*. În acest sens, un grup de bibliotecari, au efectuat o vizită de studiu la Biblioteca Județeană „Panait Istrati” din Brăila, grație programului *Burse de călătorie Novateca*, unde au avut ocazia să descopere diversitatea serviciilor pe care le poate oferi o bibliotecă modernă, să-și îmbogățească experiența, să obțină noi idei privind oferirea serviciilor. De asemenea, bibliotecarii au beneficiat de instruirii oferite de *Novateca* în cadrul Centrului Național de Excelență pentru Bibliotecari și *Cafenele publice* organizate de BM cu genericul **Servicii noi de bibliotecă** găzduite de filialele: „H. Botev”, M. Costin, CAIE.

Serviciile moderne au fost prezentate la **Taraba serviciilor moderne**, organizată în premieră de BM, și la **Târgul Partenerilor Bibliotecii „Creăm punți spre dezvoltare: bibliotecă modernă”**, organizat de programul *Novateca* și Ministerul Culturii al R. Moldova.

Astfel, cele 27 de filialele ale Bibliotecii Municipale și-au extins și reorganizat activitățile conform tendințelor de cerere din comunitate, au inițiat și au replicat servicii de bibliotecă, axate pe următoarele domenii:

- **educație** (în diverse domenii: pedagogie, sănătate, economie, juridică etc.): **dezvoltarea abilităților creative** (atelier de creație): *Albinuța; Micii genii* („Ștefan cel Mare”); *Caleidoscopul creativității* (Traian); *CreatART; DigiArtSpace / DigiArt Eminescu* (CAIE); *Createur* („Maramureș”); *Cutiuța cu idei* („M. Ciachir”); *Gărgărițele; Miniart pentru pici* (Codru); *Învățăm să croșetăm; Quilling – tehnica spiralării hârtiei* („A. Donici”); *Kobzarik; В’язалочка* („L. Ukrainka”); *Meșterițele* (N. Titulescu); *Micii creatori* (V. Bielinski); *Miracol; Copilăria în culori* („Ovidius”); *Paleta fermecată; Vino să crezi și să te recrezi* („L. Rebreanu”); *Reciclare creativă* („A. Mickiewicz”); *Studioul de artă plastică; Studioul de ceramică; Tabăra de creație* („I. Mangher”); *Studioul de creație* (M. Drăgan); *Красота своему рынку* („M. Lomonosov”); *Bijuterii originale pentru femei speciale; Clubul tinerilor fotografi* („O. Ghibu”); *3Doodler Summer* („Transilvania”); **dezvoltarea abilităților de exprimare și comunicare** (arta vorbirii, arta oratorică, bune maniere): *Arta vorbirii* (filiala de Arte „T. Arghezi”); *Bunele maniere – stil și imagine* („M. Ciachir”); *Clubul oratorilor* (Biblioteca Centrală); *Clubul „Să fim mai creativi”* („I. Mangher”); *Mister Etiket* (A. Russo); *Politețea de zi cu zi* („Transilvania”); *Să vorbim și să scriem corect românește* („Târgoviște”); **studierea limbilor**: *Engleza pentru toți* („Ștefan cel Mare”); *Studierea limbii bulgare* („H. Botev”); **orientarea în carieră** (scrierea CV și scrisorilor de motivare): *Tinerii și cariera* („L. Rebreanu”); **susținerea pregătirii temelor pentru acasă**: *Cinema BOOK; Opera solicitată contează* (CAIE); *Clubul Smart Physical Approach – SPA Approach / Clubul liceenilor olimpici* (Biblioteca Centrală); *Tema pentru acasă* („M. Ciachir”); **dezvoltarea gândirii și logicii** (jocuri de societate, jocuri logice, jocuri de dame și șah): *Jocul de dame – gimnastică pentru minte* (M. Drăgan); *Laboratorul șahului* („Transilvania”); *Studioul de șah* („I. Mangher”); *Rocada mică* („Ovidius”) *În lumea șahului* (CAE); *Испомека* („L. Ukrainka”); **dezvoltarea abilităților de lectură** (Ora poveștii ș.a.): *Întâlnire cu povestea* (A. Russo); *Micii exploratori ai cărții* („Maramureș”); *Ora poveștilor* („Ovidius”; „I. Mangher”; „Târgu-Mureș”); *Skazoterapia* (M. Costin); **educarea modului sănătos de viață**: *Clubul „Modul sănătos de viață”* („I. Mangher”); *Sănătatea e în mâinile tale* (Traian); *ProSănătate; Ter@pia cărții / incluziune socială* („Maramureș”); *Trăistuța sănătății* (N. Titulescu); *Здравушка* („M. Lomonosov”); **educarea cetățenilor privind utilizarea serviciilor de e-Guvernare** (folosirea serviciilor e-guvernare): *e-Guvernare* („L. Rebreanu”); **educația în diverse domenii** (psihologie, ecologie, știință, juridică ș.a.): *Atenție la trafic; Tineri, Rebeli, Ambițioși; Ludoteca; Caleidoscopul naturii* („Transilvania”); *Consultații de mediere „Pro Bono”; Lex expres* (BPD); *Investește în tine; Laboratorul de cercetări* („O. Ghibu”); *Mămici de weekend* („Maramureș”); *Micii cercetători ecologiști* („Ovidius”); *PhotoVoice* („L. Rebreanu”);

Educația sexuală în rândul adolescenților; *Învățăm să ne motivăm* (Biblioteca Centrală); *Cunosc lumea pas cu pas* (V. Bielinski); *@rt@cercet@re* (CAIE); *Do-re-mi* (N. Titulescu); *BiblioSOS*; *Biblioteca verde* (Traian);

- **cultură și recreere** (activități culturale, sociale, divertisment etc.): **culturale**: *Cenaclul „Magia cuvântului”* (Biblioteca Centrală); *Cenaclul literar „Cuvântul”* („Târgoviște”); *Cu scriitorii români devii faimos*; *Devoratorii de cărți* („Ștefan cel Mare”); *Dialoguri intergeneraționale* (CAIE); *Universul cărții evreiești / extramuros*; *Muzeul patrimoniului cultural al evreilor din Moldova*; *Biblioteca vine la tine / incluziune socială / extramuros* („I. Mangher”); *Clubul de dezbateri „Bartolomeu Anania”*; *Tabăra de lectură și agrement*; *Biblioteca vine la tine / extramuros* („Alba Iulia”); *O carte pentru tine* („A. Mickiewicz”); *Adevărul istoric* (Biblioteca Centrală); **istorie locală** (excursii în orașul Chișinău): *BiblioTur – descoperim Chișinăul altfel* (Departamentul „Memoria Chișinăului”); *Chișinăul evreiesc* („I. Mangher”); *Klik. История Кушинева* („M. Lomonosov”); *Rătăcind prin Chișinău* („Ovidius”); **teatru**: *Teatrul de păpuși „Bibliopicii”* („Târgoviște”); *Teatrul de păpuși pe degete „Spiridușii”* (N. Titulescu); *Teatrul de umbre* („L. Rebreanu”); **cinema**: *CinemaPark* („H. Botev”); *Cinematica în bibliotecă* („I. Mangher”); *Cinemagia* („A. Mickiewicz”); *Clubul cinefililor* (filiala de Arte „T. Argezi”); **divertisment**: *Clubul cantautorilor „Tovariși ghitară”*; *Clubul odesiților din Chișinău*; *Salon „Fialki po sredam”*; *Clubul „Erudit”* („I. Mangher”); *Gagauzlar icin hepsi / Totul despre găgăuzi* („M. Ciachir”); *Болгарские праздники и традиции* („H. Botev”); *Сопилка Молдову* („L. Ukrainka”); *Curioșii*; *Micii europeni* („Târgoviște”); *Ingenioșii*; *Roata minunilor* („Ștefan cel Mare”); *Bibliotec@ostașii „În pas cadențat pe calea cunoașterii”* („A. Mickiewicz”);

- **incluziune digitală** (utilizarea tehnologiilor informaționale): *КомпьюТЕРРА для пенсионера* („M. Lomonosov”); *Învățăm să creăm povești digitale* („Târgoviște”);

- **informaționale**: *Bibliopoșta / incluziune socială* ; *Infoteca / incluziune socială* („A. Mickiewicz”).

Taraba serviciilor moderne

Toate serviciile sus-menționate au fost prezentate publicului chișinăujan în cadrul **Tarabei serviciilor moderne**, organizată în premieră de BM, în luna octombrie, în contextul aniversării a 139-a de la fondare, sub umbrela Campaniei naționale *Ne vedem la bibliotecă*.

Taraba serviciilor moderne a informat utilizatorii despre serviciile din diferite domenii destinate diverselor categorii de vârstă, prin dialoguri cu bibliotecarii prestatori, prezentări, ateliere creative, expoziții, precum și prin activitățile interactive *Biblioteca posibilului: scena inovațiilor de bibliotecă*. Cu această ocazie a fost lansat și noul serviciu, implementat de Departamentul „Memoria Chișinăului”: *BiblioTur – descoperim Chișinăul altfel*.

Pentru bibliotecarii activi au fost organizate concursurile ***Cel mai frumos stand amenajat***, câștigat de filialele: locul I – „Maramureș”; locul II – „Târgoviște”; locul III – „Ovidius”, și ***Cea mai convingătoare prezentare***, câștigătoare au fost filialele: locul I – Biblioteca Centrală; locul II – N. Titulescu; locul III – „Târgoviște”.

La *Tarabă* au participat invitați de la Ambasada SUA în Republica Moldova, Direcția cultură a Primăriei Municipiului Chișinău, Asociația Bibliotecilor din Ucraina, Programul *Novateca*, Biblioteca Județeană „Panait Istrati” din Brăila, bibliotecari și utilizatori.

Vizitatorii *Tarabei* au luat cunoștință de cele mai bune practici de bibliotecă, cu cele mai inovative servicii furnizate de filialele BM, care evoluează odată cu necesitățile și solicitările utilizatorilor, în ritm cu dezvoltarea tehnologiilor moderne.

Noile servicii confirmă eficiența și evoluția bibliotecilor într-o societate a progresului și a transformărilor.

Voluntariat

În anul 2016, la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” activitatea de voluntariat a luat amploare, reușind să mobilizeze peste 40 de voluntari, locali și internaționali – Zakharia Boudhar (Casablanca, Maroc) și Nacho Bujan (Santiago de Compostela, Spania).

Pentru a conștientiza activitatea de voluntariat în dezvoltarea comunitară și a o promova, BM a participat la mai multe traininguri de inițiere în domeniul cetățeniei active, care au avut drept scop transferul de cunoștințe și bune practici de acțiuni civice.

Un impact aparte a avut proiectul *Al treilea spațiu al comunității*, inițiat de către Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova și Fundația „Progress” din România și sprijinit financiar de către Ambasada Regatului Țărilor de Jos în cadrul Programului „MATRA”, Biblioteca Publică de Drept devenind una din cele șase biblioteci din R. Moldova incluse în listă pentru implementarea lui. Scopul proiectului este formarea de cetățeni activi și amenajarea unor spații inovative, moderne, realizate prin design participativ în cadrul bibliotecii, cu acces liber pentru toți membrii comunității – „cuiburi ale democrației”, spații de întâlnire și dezbateri cetățenească, ce vor încuraja deprinderea comportamentelor civice, dezbateri problemelor locale și luarea de inițiativă pentru soluționarea acestora. Coordonatorul Proiectului de la BPD, Feodosia Braga, a participat în calitate de formator la trei sesiuni, desfășurând cursuri de instruire la bibliotecile raionale din Ungheni, Leova și Hâncești.

De asemenea, bibliotecarii au participat la atelierul Clubului de expertiză în domeniul voluntariatului, care a cuprins mai multe teme: *Voluntariatul 50*; *Voluntariatul în situații de urgență*; *Voluntariatul pentru biblioteci*; *Voluntariatul religios*; *Voluntariatul susținut de angajator*, organizate de Asociația „Tinerii pentru

dreptul la viață” în parteneriat cu BM și finanțat de Programului *Novateca*; la Academia de vară a tinerilor bibliotecari *Voluntariatul în procesele de modernizare a bibliotecilor* sub egida Programului *Novateca*, la care bibliotecarii Maria Burcovshii și Feodosia Braga au prezentat cu comunicări.

Ca urmare, BM a încercat să ofere oportunități calitative de implicare a cetățenilor de orice vârstă în beneficiul comunității prin atragerea voluntarilor în activități, care de care mai diverse, prezentând experiențe pozitive, împărtășind idei, instruind și descoperindu-se pe ei înșiși.

Activități de management și marketing:

- crearea bazei de date *Chișinău, străzi, bulevarde, piețe*;
- cercetarea online *Părerea ta contează!*
- procesul de barcodare (filiala de Arte „T. Arghezi”);
- acțiuni de promovare („Transilvania”);

Activități cu publicul:

- desfășurarea și eficientizarea serviciilor: *Miniart pentru pici* (Codru); *Miracol* („Ovidius”); *Arta vorbirii* (filiala de Arte „Tudor Arghezi”); *Bijuterii originale pentru femei speciale* („O. Ghibu”); *Studiem engleza* („Ștefan cel Mare”); *Lectura la tine acasă* („L. Rebreanu”);
- master-classuri: *Floristica*; *Face Painting* (picturi pe față); *Quiling* („M. Ciachir”); *Озеленім бібліотеку вмістє* („L. Ukrainka”);
- organizarea de evenimente: *Semper idem Henryk Sienkiewicz*, consacrat aniversării a 170-a de la nașterea scriitorului polonez Henryk Sienkiewicz, și minispectacolul *Quo vadis*, ce a impresionat mult publicul prezent, dar și pe Excelența sa, Ambasadorul Poloniei în RM, Artur Michalski („A. Mickiewicz”);
- Campania *Ambasadorii lecturii* („A. Mickiewicz”);
- conducători ai cercurilor, cluburilor, studiourilor („I. Mangher”);
- organizarea expozițiilor tinerilor pictori („L. Ukrainka”).

Concluzii

Realizările obținute de filiale ne demonstrează că serviciile de voluntariat adaugă valoare activității de bibliotecă, profesiei de bibliotecar, comunității și ne revine misiunea de a dezvolta, a încuraja și a promova în continuare voluntariatul prin activități de diseminare a rezultatelor, de instruire, de consultanță.

REȚEAUA BM. STAREA EDIFICIILOR

Rețeaua Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” este alcătuită din 27 de filiale, cu diverse specializări, și cuprinde întregul teritoriu al orașului Chișinăului. Structura BM „B.P. Hasdeu” este următoarea:

- Biblioteca Centrală – include Sala de carte germană, Sala de carte engleză, Colecția „Moștenire” și trei biblioteci-puncte de împrumut (V. Alecsandri, A. Cosmescu, Gh. Madan);
- 9 filiale deschise în parteneriat cu biblioteci județene din România – „Ștefan cel Mare”, „Alba Iulia”, „O. Ghibu”, „Maramureș”, „Ovidius”, „Târgoviște”, „Transilvania”, „L. Rebreanu”, „Târgu-Mureș”;
- 3 biblioteci specializate – Biblioteca de Arte „T. Arghezi”, Centrul Academic Internațional Eminescu, Biblioteca Publică de Drept;
- 6 filiale ale minorităților naționale – „I. Mangher”, „L. Ukrainka”, „H. Botev”, „M. Lomonosov”, „M. Ciachir”, „A. Mickiewicz”;
- 2 filiale pentru adulți – M. Costin, Codru;
- 6 filiale pentru copii – Traian, N. Titulescu, A. Russo, M. Drăgan, V. Bielinski, „Al. Donici”;
- 4 servicii specializate – Serviciul redacția revistei „BiblioPolis”, Serviciul editorial; Serviciul resurse umane; Serviciul mentenanță;
- 6 subdiviziuni specializate cu funcții metodologice – Managementul resurselor infodocumentare; „Memoria Chișinăului”, Dezvoltare și monitorizare, Tehnologia informației, Studii și cercetări, Centrul Național de Excelență Profesională pentru Bibliotecari.

Bugetul auster nu a permis realizarea mai multor activități de mentinere a spațiilor. Pe parcursul anului au fost lichidate avariile de energie electrică (Filiala „M. Ciachir”, N. Titulescu), canalizare (punctul de împrumut A. Cosmescu, Filiala A. Russo), energie termică (filialele „Târgu-Mureș”, „M. Lomonosov”), scurgeri de apă din cauza vecinilor din blocurile locative, unde sunt amplasate majoritatea bibliotecilor (filialele „Transilvania”, „L. Ukrainka”, „I. Mangher”, Biblioteca Centrală). La filialele „Transilvania”, „Ovidius” și „Târgoviște” au fost instalate suporturi pentru drapel, iar la Filiala „A. Mickiewicz” – reparată viziera. La Filiala „L. Rebreanu” din cauza apelor reziduale a început să se deplaseze clădirea, iar holul să se coboare în subsol. Muncitorii au intervenit operativ consolidând holul, evacuând din zonă mesele, scaunele. A fost constituită Comisia în componența reprezentanților Direcției cultură și specialiștii de la Pretura sectorului Râșcani pentru a elabora un plan de acțiuni privind întărirea clădirii. Filiala „M. Lomonosov” a primit prescripție sanitară pentru stoparea activității în legătură cu starea sanitară nesatisfăcătoare. O reparație cosmetică s-a realizat la Filiala V. Bielinski.

Cele mai multe implicări ale muncitorilor au fost la capitolul: deteriorarea ielelor, robinetelor, sistemului de WC, uzura scaunelor și ușilor de la intrare, asamblarea mobilierului, montarea și demontarea contoarelor de apă pentru verificare, instalarea și / sau schimbarea lămpilor, prizelor. La toate filialele au fost executate lucrări de împământare a energiei electrice.

La Centrul Academic Internațional Eminescu a fost achiziționat mobilierul, iar la Filiala „Târgoviște” reparată fațada și instalată firma. Lucrările la Biblioteca Publică de Drept nu s-au finisat din cauza litigiilor între Direcția construcții capitale a Primăriei Municipiului Chișinău și antreprenorul (executantul) obiectului.

Reparațiile capitale la Filiala „I. Mangher” și la Biblioteca Centrală, precum și cele curente planificate nu s-au efectuat.

Toate filialele dispun de planșe cu programul de activitate actualizat în conformitate cu *Manualul de identitate*, au fost instalate indicatoare spre filialele cu acces dificil și pictograme *Fumatul interzis*, *Atenție! Pericol electric*. De asemenea, de două ori pe an au fost achiziționate mărfuri de uz gospodăresc și rechizite de birotică, materiale pentru desfășurarea atelierelor de creativitate și creație, suporturi pentru expoziții și materiale promo.

DEZVOLTAREA ȘI COMUNICAREA COLECȚIILOR

Activitatea de dezvoltare a colecțiilor constituie o preocupare prioritară a bibliotecii, deoarece de aceasta depinde în mare măsură funcționalitatea și contribuția ei la dezvoltarea societății informaționale. În cursul anului 2016, *Tehnologia managementului infodocumentar* (TMI), având rolul de furnizor și mediator de informații între comunitatea celor care le produc și a celor care le utilizează, a desfășurat următoarele activități:

- depistarea, selectarea și achiziționarea diferitor categorii de documente necesare organizării în condiții optime a activității de informare, documentare și lectură a comunității;
- analiza, selectarea și monitorizarea *Propunerii pentru achiziții* în catalogul electronic;
- completarea colecției prin donații primite de la autori, persoane fizice, organizații;
- prelucrarea integrală a documentelor prin efectuarea operațiunilor de catalogare, clasificare și indexare în regim automatizat în catalogul electronic al bibliotecii;
- casarea documentelor în catalogul electronic;
- participarea la procesul de dezvoltare a catalogului electronic prin deplasarea în filiale;
- implicarea în procesul de verificare a documentelor în filiale;
- întocmirea actelor de transfer intern și de casare;

- colaborarea cu alte organizații;
- promovarea intrărilor noi prin organizarea expozițiilor virtuale informative și tematice.

Pentru a ne informa despre producția editorială existentă am apelat la: edituri, saloane și târguri de carte, furnizori de carte, autori, mass-media etc. Metodele prin care s-a realizat dezvoltarea colecțiilor au fost: contractul direct cu editurile și cu diverse firme care se ocupă cu comerțul de carte; organizarea licitațiilor publice. TMI a organizat și a desfășurat o licitație publică pentru achiziția de carte și una pentru abonarea edițiilor periodice.

Au fost selectate și achiziționate cărți pentru proiectele și programele de lectură lansate și desfășurate de BM:

- *Chișinăul citește:*
 - *Arta refugii*, autor Paul Goma;
 - *Kinderland*, autor Liliana Corobca;
 - *Când părinții nu-s acasă*, autor Miroslava Metleaveva.
- *Bătălia cărților*: lista cărților pentru copii (11-14 ani): <http://opac.hasdeu.md/cgi-bin/koha/opac-shelves.pl?viewshelf=132&sortfield=title>, lista cărților pentru adolescenți (15-18 ani) <http://opac.hasdeu.md/cgi-bin/koha/opac-shelves.pl?viewshelf=133&sortfield=>

Au fost procurate titluri de carte premiate la Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret, ed. a XX-a:

1. Partole, Claudia. *Prietenul meu Elenis... sau cum m-am făcut scriitoare* – 50 ex.
2. Codreanca, Lidia. *Lumea antică* – 30 ex.
3. Unamuno, Miguel de. *Abel Sánchez* – 30 ex.

Concomitent cu procesul de achiziție am desfășurat și activități de comunicare a acestora, precum și a unor donații parvenite din diferite surse, sub formă de expoziții virtuale. În total, au fost organizate și plasate pe pagina Facebook șapte expoziții.

Personalul TMI a acordat pe parcursul anului consultații filialelor referitor la:

- procesul de barcodare;
- evidența edițiilor periodice în catalogul electronic;
- modalități de căutare a publicațiilor în catalogul electronic;
- întocmirea proceselor verbale de casare a literaturii;
- evidența colecțiilor în RMF și RI.

Analiza intrărilor: tip de documente, domenii, limbă

Scopul dezvoltării colecțiilor este de a pune la dispoziția comunității deservite o gamă largă de materiale în diferite formate și cantități suficiente pentru a satisface nevoile informaționale. Acest obiectiv nu a fost complet realizat. Cauza principală a fost distribuirea cu întârziere, nesatisfăcătoare și neritmică a resurselor financiare aprobate prin buget în raport cu diversitatea nevoilor informaționale ale utilizatorilor și cu producția editorială curentă. Totodată, creșterea prețurilor la producția editorială a condus implicit la scăderea posibilităților financiare de completare a fondului bibliotecii. În procesul de achiziție, făcându-se o selecție riguroasă, s-a încercat, pe cât de posibil, echilibrarea cererii informaționale a utilizatorilor cu oferta bibliotecii.

În anul 2016 au fost prelucrate și fac parte din colecția BM – **18 535 ex.**

Structura intrărilor noi după tipul publicațiilor este următoarea:

- cărți – 16 125 ex.;
- publicații seriale – 1618 ex.;
- documente de muzică tipărită – 19 ex.;
- documente electronice – 754 ex. (480 ex. – DVD; 274 ex. – CD);
- documente audio – 2 ex.;
- alte documente – 17 ex.

Anul	Total	Cărți	Publicații seriale	Doc. de muzică tipărită	Doc. AV	Doc. electronice	Cărți electronice	Alte
2016	18 535	16 125	1618	19	2	754	0	17
2015	47 481	38 801	6622	310	0	1464	65	219
2014	48 666	41 988	4580	409	5	1064	599	21

Restricțiile bugetare au avut un impact negativ asupra achizițiilor, intrările noi micșorându-se cu 28 946 ex. față de anul anterior. În funcție de tipul documentelor, în structura achiziției au prevalat cărțile, edițiile periodice și documentele electronice. În comparație cu anul 2015 se observă o scădere a numărului de cărți – cu 22 676 ex. și a documentelor de muzică tipărită – cu 291 ex., publicațiile seriale – cu 5 004 ex., documentele electronice – cu 710 ex. și alte documente – cu 202 ex.

Este cunoscut faptul că un punct forte al edițiilor periodice este actualitatea informației. Luând în calcul acest fapt, BM abonează anual ediții periodice din Republica Moldova, Federația Rusă și România. Astfel, au fost abonate 153 de titluri în 522 ex., din ele: 103 titluri – reviste; 50 de titluri – ziare; 85 de titluri fiind în limba română. Numărul lor este foarte mic și nu acoperă îndeajuns interesele de informare, cercetare, educație sau recreere ale comunității deservite.

În anul acesta în colecțiile bibliotecii au intrat 14 ex. de piese filatelice cu tematici diferite, prin ele fiind promovate valorile istorice și culturale. Aceste materiale reprezintă evenimente deosebite din istoria mun. Chișinău; personalități istorice și de cultură; construcții și monumente de patrimoniu. Acest tip de publicații fac parte din categoria *alte documente*.

Precizăm că în acest an, la fel, datorită alocațiilor bugetare tot mai restrictive, s-a pus accentul pe achiziționarea a cât mai multor titluri din oferta editorială în detrimentul numărului de exemplare, astfel în acest an în colecțiile bibliotecii au intrat **6 445 titluri** (4 674 – titluri noi), cu 529 titluri mai puțin decât în anul precedent (2015 – 6 974 titluri).

Structura intrărilor noi pe domenii

Anul	2016		2015		2014	
	Total intrări	100%	Total intrări	100%	Total intrări	100%
0	18535	100%	47481	100%	48666	100%
1	1882	10%	4126	9%	3537	7%
2	448	2%	618	1%	1306	3%
3	118	1%	318	1%	489	1%
3/36	2411	13%	3006	6%	2797	6%
37	152	1%	750	2%	833	2%
39	101	1%	118	0%	238	0%
5	497	3%	1277	3%	1553	3%
6/69	357	2%	1470	3%	935	2%
61	145	1%	360	1%	520	1%
63	130	1%	388	1%	828	2%
65	63	0%	300	1%	279	1%
7/793	1294	7%	2609	5%	1947	4%
794/799	56	0%	152	0%	96	0%
80/81	291	2%	1053	2%	1389	3%
82/89	3732	20%	10231	22%	10547	21%
82.09	97	1%	432	1%	583	1%
821.135.1	4586	25%	16827	35%	16801	35%
821.135.1.09	823	4%	1413	3%	1342	3%
9	910	5%	1830	4%	2082	4%
91	442	2%	203	0%	564	1%

Analizând structura intrărilor noi pe domenii, cele mai multe publicații sunt din *literatura română* (4 586 ex.) și *literatura universală* (3 732 ex.), cea din urmă fiind însă în descreștere în ultimii trei ani, dar totuși rămân a fi cele mai complete domenii din colecția totală. Deși în procesul de achiziție sau selectat documente și din celelalte domenii ele sunt însă într-un număr mai mic, deoarece din multitudinea ofertelor noi oferite de edituri sunt puține publicații care ar corespunde și ar fi în concordanță cu aspirațiile utilizatorilor, cu cerințele vieții social-economice ale acestora.

Structura intrărilor noi după limbi

Anul	Total intrări	Limba română	Limba rusă	Limba engleză	Limba germană	Limba franceză	Limba bulgară	Limba poloneză	Limba ucraineană	Limba găgăuză	Limba ivrit, idiș	Alte limbi
2016	18535	12684	3093	1721	392	148	159	117	12	18	0	191
	100%	68%	17%	9%	2%	1%	1%	1%	0%	0%	-	1%
2015	47481	40028	5973	815	280	168	80	9	66	30	0	32
	100%	84%	13%	2%	1%	0%	0%	1%	0%	0%	-	0%
2014	48666	37513	6400	3354	494	156	26	442	65	1	0	215
	100%	77%	13%	7%	1%	0,4%	0%	1%	0%	0%	-	0,6%

Referitor la structura lingvistică a colecțiilor putem menționa că:

- publicațiile în limba română au constituit 68% din totalul intrărilor, fiind într-un număr mai mic față de anul precedent;
- publicațiile în limba engleză, germană, bulgară, poloneză și din alte limbi sunt în creștere față de anul precedent, ca urmare a donațiilor primite pe parcursul anului.

Intrări noi în filiale – 2016

Filiale și subdiviziuni al BM	total (exemplare)	%
Biblioteca Centrală	2553	13,8
Departamentul „Memoria Chișinăului”	219	1,2
Departamentul tehnologia managementului infodocumentar	2	0
Centrul Național de Excelență Profesională a Bibliotecarilor	69	0,5
Oficiu schimb și rezervă	727	3,9
Sala de carte germană	0	0
„Transilvania”	949	5,1
„O. Ghibu”	659	3,5
„Ovidius”	842	4,5
„Târgoviște”	1261	6,8
„Târgu-Mureș”	592	3,2
„Alba Iulia”	460	2,5
„Maramureș”	568	3
„Ștefan cel Mare”	429	2,3

„L. Rebreanu”	435	2,3
CAI Eminescu	1106	6
BP de Drept	710	3,8
Filiala de Arte „T. Arghezi”	884	4,8
„A. Mickiewicz”	526	2,8
„M. Lomonosov”	1132	6,1
„I. Mangher”	552	3
„L. Ukrainka”	193	1
„H. Botev”	750	4
„M. Ciachir”	424	2,3
Codru	319	1,7
Cornului	0	0
M. Costin	424	2,3
„A. Donici”	234	1,3
M. Drăgan	271	1,5
V. Bielinski	441	2,4
N. Titulescu	290	1,6
Traian	258	1,4
A. Russo	256	1,4
Total	18 535	100%

Completarea colecțiilor BM s-a efectuat prin organizarea și desfășurarea licitațiilor publice, achiziția publicațiilor prin cererea ofertelor de prețuri, precum și prin donațiile primite de la persoane fizice și numeroase organizații. Au fost achiziționate titlurile necesare pentru desfășurarea programului de lectură *Chișinăul citește*, concursului *Bătălia cărților*. S-au procurat publicațiile noi ale scriitorilor autohtoni; titlurile expuse de utilizatori pe site-ul bibliotecii, în rubrica *Propuneri pentru achiziții*; titluri premiate la diferite concursuri, târguri și saloane de carte atât din țară, cât și din afara țării.

Sursele de completare

Sursa de completare	Anul 2016		Anul 2015	
	Exemplare	Suma (lei)	Exemplare	Suma (lei)
Procurate:				
- Bugetul destinat achiziției	3004 ex.	297 042,58	33 016	1 941 219,84
- Editate de BM „B.P. Hasdeu”	600 ex.	12 491,00	3302	110 030,00
Total procurate	3 604 ex	309 533,58	36 318	2 051 249,84
Donații	11 328 ex.	782 182,77	10 419	637 148,65
Schimb de carte	571 ex.	15 925,89	723	23 807,84
Transfer interbibliotecar	1414 ex.	70 690,00	21	179,17
Total	18 535 ex.	1 178 332,24	47 481	2 712 385,50

Din totalul de patru licitații planificate a fost organizată doar o cerere a ofertelor de prețuri, trei din ele fiind anulate, cauza fiind reducerea resurselor financiare ca urmare a situației politice și economice a țării.

Cererea ofertelor de prețuri

Denumirea operatorului economic	Titluri / exemplare	Valoarea ofertei(lei)
G.E. „Litera A.V.N.” SRL	72 tit. / 1017 ex.	114 217,00
„Moldpresa grup” SRL	147 tit. / 1230 ex.	139 355,95
IP Editura ARC	7 tit. / 84 ex.	4070,00
Editura „Știința”	7tit. / 86 ex.	13 092,00
„Prut Internațional” SRL	55 tit. / 1368 ex	140 638,01
Total	288 tit. / 3785 ex.	411 372,96 lei

La licitația publică pentru abonarea la ediții periodice din Republica Moldova, România și Franța, Federația Rusă și Ucraina pentru anul 2017 au participat doi agenți economici, dar câștigător a fost desemnat doar un singur agent economic.

Licitația publică (ediții periodice)

Denumirea operatorului economic	Titluri / exemplare	Valoarea ofertei(lei)
„Moldpresa grup” SRL	Lotul 1: 66 tit. / 298 ex.	90 515,00
	Lotul 2: 60 tit. / 103 ex.	93 825,00
	Lotul 3: 63 tit. / 128 ex.	89 216,00
Total	189 tit. / 529 ex.	273 556,00 lei

Fondul total a BM „B.P. Hasdeu” la 1.01.2017 constituie **1 205 408 ex.**

După tipul documentelor

Anul	Total	Cărți	Publicații seriale	Doc. de muzică tipărită	Doc. AV	Doc. electronice	Alte
1 ianuarie 2017	1205408	1 110 821	31853	30445	15019	664+14549	2057
	100%	92%	3%	3%	1 %	1%	0%
1 ianuarie 2016	1214682	1 116 695	35424	30426	15108	664+14323	2042
	100%	92%	3%	3%	1 %	0%	1%
1 ianuarie 2015	1180173	1 041 093	78559	30131	15108	13458	1824
	100%	88%	7%	3%	1%	1%	0%

Comparativ cu anul 2015 coeficientul procentual după tipul documentelor a rămas același, fără schimbări semnificative.

După domenii

Anul	Total	01.01.2017																			
		100%	5%	2%	1%	6%	2%	1%	4%	2%	2%	1%	8%	1%	3%	28%	2%	23%	3%	5%	1%
01.01.2017	1205408	62042	22507	15526	69559	20039	6531	52640	27127	18887	11020	7772	101369	8847	37968	334506	25863	274636	37341	54686	16471
	100%	5%	2%	1%	6%	2%	1%	4%	2%	2%	1%	8%	1%	3%	28%	2%	23%	3%	5%	1%	
01.01.2016	1214682	61919	22331	15591	68919	20573	6537	52694	28326	19156	11069	7833	100664	9132	38244	342483	26575	274710	36684	54878	16364
	100%	5%	2%	1%	6%	2%	1%	4%	2%	2%	1%	1%	8%	1%	3%	28%	2%	23%	3%	5%	1%
01.01.2015	1179574	58014	21808	15361	66179	20052	6470	52051	27083	18821	10708	7556	98751	9152	37555	338271	26201	260218	35557	53532	16234
	100%	5%	2%	1%	6%	2%	1%	4%	2%	2%	1%	1%	8%	1%	3%	29%	2%	22%	3%	5%	1%
Anul	Total	0	1	2	3/36	37	39	5	6/69	61	63	65	7/793	794/799	80/81	82/89	82.09	821.135.1	821.135.1.09	9	91

Structura fondului de carte după conținut, de asemenea, nu a înregistrat modificări esențiale, procentul din toate domeniile rămânând același comparativ cu anul 2015. Fiind o bibliotecă publică se păstrează tendința

ca literatura beletristică să fie nu mai puțin de jumătate din fondul total și care la rândul ei este cea mai solicitată de utilizatorii bibliotecii.

După limbi

Anul	Total	Limba română	Limba rusă	Limba engleză	Limba germană	Limba franceză	Limba bulgară	Limba poloneză	Limba ucraineană	Limba găgăuză	Limba evreiască	Alte limbi
01.01.2017	1205408	738285	412586	18912	9268	7588	4635	1675	3312	1523	2590	5034
	100%	61%	34%	2%	1%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
01.01.2016	1214682	736890	423791	17293	9587	7463	4565	1567	4544	1511	2590	4881
	100%	61%	35%	1%	1%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
01.01.2015	1180173	697071	430558	16478	9328	7297	4485	1558	4478	1481	2590	4849
	100%	59%	36%	1%	1%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Structura fondului după limbi a înregistrat modificări nesemnificative. Ponderea publicațiilor în limba română fiind de 61% ca și în anul precedent. În limba rusă fiind depistată o scădere de 1%, dar în limba engleză o majorare de 1 %.

Donații și cărți cu autografe

După cum am menționat, o sursă importantă și considerabilă de completare a colecțiilor au fost donațiile particulare, precum și cele parvenite de la diferite organizații, fundații și instituții de stat. Volumul total al donațiilor primite pe parcursul anului au fost de **12 946** de documente în sumă de **733 532,61** lei. Cele mai mari donații de carte pe care le-am primit au fost din partea: Ministerului Culturii al Republicii Moldova, Fundația „Dignitas” și Corpul Păcii din R. Moldova.

Ministerul Culturii a contribuit cu o donație de carte de 1 805 ex. pentru Biblioteca „B.P. Hasdeu” și filialele ei. În afară de aceasta, Ministerul Culturii a mai donat cărți și pentru suburbiile municipiului Chișinău, care au fost repartizate de noi.

Fundația „Dignitas”, organizație nonguvernamentală, nonprofit, continuă proiectul *Demnitate prin cultură*, care a avut ca obiectiv principal, donația de carte pentru comunitățile rurale din Republica Moldova, pentru instituțiile de cercetare și cultură din Chișinău. În anul curent am primit o donație de carte în număr de 1 260 ex.

Voluntarii Corpului Păcii din R. Moldova au contribuit la completarea fondului Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” cu o donație de cărți educaționale în limba engleză în număr de 1 280 ex.

Filialele, create în parteneriat cu bibliotecile din România, au primit pe parcursul anului donații de la:

- Biblioteca Județeană „Octavian Goga” Cluj – 182 ex. („Transilvania”);
- Biblioteca Județeană „Paul Iorgovici” Caraș-Severin – 13 ex. („Transilvania”);
- Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” – 50 ex. („Târgoviște”).

Filiala „Hristo Botev” în parteneriat cu biblioteca din Bulgaria a primit o donație de carte de la Biblioteca Regională „Aprilov-Palauzov” din Gabrovo (87 ex.)

La fel, prin relațiile de parteneriat, fondurile BM au fost completate cu donații primite din partea Ambasadei Franței (71 ex.), Ambasadei Italiei (170 ex.) pentru Filiala „Târgoviște”, Ambasadei Poloniei (121 ex.) pentru Filiala „A. Mickiewicz”, toate având sediile în Republica Moldova. Ținem să menționăm și donațiile parvenite de la diferite instituții și organizații din Republica Moldova (2 132 ex.).

Donațiile primite din partea persoanelor fizice și a autorilor constituie 3 540 ex. în sumă de 149 565,44 lei. O mare parte din aceste cărți sunt însoțite de autograful donatorilor, care, de regulă, au fost protagoniștii unor activități organizate de biblioteci. Astfel, pe parcursul anului, în colecțiile bibliotecii au intrat 271 cărți, care conțin dedicațiile și autografele unor persoane atât din țară, cât și din România, 231 ex. fiind în limba română, 20 ex. – în limba rusă și 20 ex. – în alte limbi. Toate cărțile primite cu autograf au fost luate la evidența în catalogul electronic.

Propuneri pentru achiziții

Pentru a fi mai aproape de utilizatori, a analiza și a înțelege mai rapid cerințele și necesitățile acestora, a fost implementat un nou serviciu în catalogul electronic. *Propuneri pentru achiziții*, oferă posibilitate utilizatorilor să acceseze și să informeze bibliotecarului dorințele sale, analizând propunerile, s-a depistat că utilizatorii își doresc mai multe titluri noi apărute din: beletristică, cărți motivaționale, despre Chișinău, precum și din alte domenii. Sunt cazuri când o parte din titluri, deși într-un număr mic de exemplare, sunt deja în colecțiile bibliotecii. De aceea, datorită situației, la momentul dat, o modalitate de creștere a potențialului informațional al bibliotecii ar fi constituirea unui sistem de împrumut interbibliotecar eficient și efectiv.

În anul 2016 numărul propunerilor este de 390, dintre care 261 au fost acceptate pentru procurarea ulterioară, iar 128 sunt deja în filiale. TMI a reușit să îndeplinească propunerile a 17 utilizatori:

- Russo, Andreea. *Amintiri din viitor*;
- Harkness, Deborah. *Cartea vieții*;
- Cipileagă, Vitalie. *De vorbă cu Emma*;

- Tudose, Maria Cristina. *Eu sunt femeie*;
- Yousofzai, Malala. *Eu sunt Malala*.

Verificarea colecțiilor

Conform planului, verificarea fondului urma să aibă loc în următoarele filiale: „Târgu-Mureș”, „M. Lomonosov”, N. Titulescu, M. Costin, Traian și Biblioteca Publică de Drept. A început procesul de verificare a colecției „M. Lomonosov”, dar nu a fost finisat, cauza fiind fondul mare de publicații și numărul mic de angajați.

Este preconizată finisarea pentru anul viitor. Celelalte filiale urmează să verifice fondul în anul următor. S-a efectuat verificarea colecției în Sala de carte germană (4820 ex.) din motivul schimbărilor de personal, și în Filiala Cornului (23 515 ex.) din cauza înstrăinării localului. Rezultatele procesului de verificare:

Denumirea filialei	Fondul total	Fondul lipsă	Fondul de facto
Sala de carte germană	5475	655	4820
Filiala Cornului	23 515	5642	17 652

Casarea documentelor

Achiziția și eliminarea sunt activități absolut necesare, părți ale unui program de dezvoltare a colecțiilor. Motivația principală pentru care s-a apelat la eliminarea unor documente din colecțiile BM a fost determinată de uzura morală și fizică, dar, totodată, au fost casate și publicațiile pierdute de utilizatori. În total, în cursul anului, au fost casate 27 748 ex. în valoare de 155 704,60 lei.

leșiri după tipul publicațiilor

Anul	Total	Cărți	Publicații seriale	Doc. de muzică tipărită	Doc. AV	Doc. electronice	Cărți electronice	Alte
2016	27 809	21 999	5189	0	91	528	0	2
	100%	79%	19%	0%	0%	2%	0%	0%

ieșiri după domenii

Anul	Total ieșiri																						
	2016	100%	6%	1%	1%	6%	2%	0%	2%	6%	1%	1%	0%	3%	1%	2%	42%	2%	17%	1%	4%	1%	
	27748	1759	272	183	1771	686	121	551	1556	414	179	124	853	233	567	11709	618	4661	166	1120	337	9	91
	0	1	2	3/36	37	39	5	6/69	61	63	65	7/793	794/799	80/81	82/89	82.09	821.135.1	821.135.1.09					

ieșiri după limbi

Anul	Total ieșiri	Limba română	Limba rusă	Limba engleză	Limba germană	Limba franceză	Limba bulgară	Limba poloneză	Limba ucraineană	Limba găgăuză	Alte limbi
2016	27809	11289	14298	102	711	23	89	9	1244	6	38
	100%	40%	52%	0%	3%	0%	0%	0%	4%	0%	0%

Numărul total de ieșiri (27 809 ex.) reprezintă: publicațiile uzate fizic (15 794 ex.), uzate moral (1 109 ex.), transferul intern (1 414 ex.), nerestituite de utilizatori (961 ex.), edițiile periodice (5 189 ex.) și alte cauze (3 342 ex.). În afară de aceasta au fost casate edițiile periodice (5 189 ex.) primite în anul 2011.

Expoziții virtuale

În anul 2016, în rețelele de socializare au fost prezentate următoarele expoziții virtuale:

1. Donații BM:

Voluntarii Corpului Păcii – 74 ex.;

Cartea bună – lume adună! – 52 ex.;

Cartea bună ne adună – 55 ex.;

Cărțile nu au nicio vârstă – 70 ex.;

Prin lectură spre cultură – 15 ex.;

Voluntarii Corpului Păcii – 50 ex.;

2. Achiziții noi BM:

Mari poeți, mari opere, mari actori;

La taifas cu cartea nouă;

Schimbă-ți gândirea și poți schimba lumea;

Cărți Mari pentru cei Mici;

Chișinăul aniversar – 580;

Zâmbiți, vă rog – carte nouă;

Dacă vă place să citiți o să citiți;

Cărțile nu au vacanță.

SIGA – Catalogare

TMI contribuie la participarea la fortificarea *Catalogului OPAC*. Cu acest scop o parte din angajații TMI au efectuat vizite pe parcursul anului în următoarele filiale: „Transilvania”, „Ștefan cel Mare”, „Maramureș”, V. Belinski, „Târgoviște”, „O. Ghibu”, Traian, BP de Drept, „M. Lomonosov”, „Alba Iulia”, Codru, „L. Ukrainka”, „H. Botev”, CAIE, unde au fost redactate și catalogate retrospectiv 96 164 ex.

Concluzii

Pentru a cunoaște care este calitatea colecțiilor, gradul de învechire a acestora, precum și valoarea resurselor infodocumentare puse la dispoziția utilizatorilor, trebuie să știm care este rata de înnoire a colecțiilor, cea recomandată de IFLA/UNESCO fiind de 7-10 ani. Situația reală este departe de a fi ideală. Numărului de achiziții din acest an și numărul de eliminări efectuate nu au redus acest indice, în anul 2015 el fiind de 25,6 ani, iar în 2016 rata de înnoire a fondului mărindu-se până la 65 de ani, ceea ce ne vorbește despre calitatea scăzută a colecțiilor. În ultimii ani, se observă un decolaj mare între cerințele în creștere ale utilizatorilor și bugetul mic alocat de Primărie. Din acest motiv este nevoie de o selectare riguroasă a publicațiilor.

Filialele Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” după categorii la 1.01.2017:

- categoria 4 (10001-100000 vol.): filialele: „Transilvania”, „O. Ghibu”, „Ovidius”, „Târgoviște”, „Târgu-Mureș”, „Alba Iulia”, „Maramureș”, „Ștefan cel Mare”, „L. Rebreanu”, Centrul Academic Internațional Eminescu, Biblioteca Publică de Drept, filiala de Arte „T. Arghezi”, „A. Mickiewicz”, „I. Mangher”, „L. Ukrainka”, „H. Botev”, Cornului, Codru, „M. Ciachir”, M. Costin, „A. Donici”, M. Drăgan, V. Bielinski, N. Titulescu, Traian, A. Russo;
- categoria 5 (100001-500000 vol.): Biblioteca Centrală și Filiala „M. Lomonosov”.

UTILIZAREA BIBLIOTECII

I. UTILIZATORI

Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” este o structură infodocumentară care își adaptează în permanență activitatea în consonanță cu necesitățile și așteptările utilizatorilor, oferind comunității chișinăuiene un număr mare de produse și servicii specifice exigențelor de informare, de dezvoltare a personalității și de educație permanentă.

Cele peste 50% din populația urbei înscrise la BM sunt un raționament confirmativ al valorii și importanței bibliotecii pentru comunitate.

Interpretarea evidenței numerice ne permite să observăm micile diferențe, de la an la an, ai principalilor indicatori de performanță din bibliotecă.

Așadar, pe parcursul anului 2016, BM și-a mărit numărul utilizatorilor înscrși cu 12 815 de persoane noi, ajungând la sfârșit de an la cifra de 338 684, utilizatorii activi reprezentând **167 214**.

	2015	2016
Utilizatori total	325 869	338 684
Utilizatori activi	167 374	167 214
Utilizatori sub 16 ani	39 431	36 766
Utilizatori noi	17 608	12 815

Diferența neglijabilă dintre utilizatorii activi de doar 160 demonstrează că aceștia chiar dacă beneficiază de alternative multiple de informare și documentare, rămân fideli BM grație creșterii gradului de vizibilitate prin promovarea permanentă a serviciilor și activității acesteia, a creșterii și diversificării colecțiilor, a experienței și competențelor acumulate de bibliotecari.

	2015	2016
Intelectuali	25 567	26 964
Muncitori	8 689	8 878
Studentți	41 748	41 763
Elevi	55 625	55 952
Preșcolari	7 522	6 586
Pensionari	7 571	6 738
Șomeri	8 485	8 552
Alte categorii	12 167	11 781

Nici în acest an nu au intervenit mari schimbări în configurația utilizatorilor. Doar categoria *Intelectuali* a crescut cu un procent, grație Bibliotecii Publice de Drept, care și-a extins cu mult numărul utilizatorilor, dar și a priorității anului *Chișinău – comori ascunse: surprindem arhitectura și viața urbană (580 de ani de la prima atestare documentară a Chișinăului)*, ce a adunat la mai multe filiale personalități din diverse domenii. Devotații au rămas elevii cu 33% și studenții cu 25% și putem emite ipoteza că această constantă se datorează numărului variat de oferte propuse acestor segmente, dar și dorinței lor de cunoaștere, de studiu, de aprofundare a competențelor, de relaxare.

Structura utilizatorilor după vârstă

Vârsta	2015	2016
Sub 16 ani	39 431	36 766
16 – 25 ani	52 893	51 044
26 – 40 ani	48 229	52 233
41 – 62 ani	18 564	19 022
Peste 62 ani	8 257	8 149

Conform criteriului de vârstă, majoritatea fac parte din grupul persoanelor de 26-40 de ani (52 233) care după statutul ocupațional ar corespunde intelectualilor, muncitorilor, șomerilor, ceea ce înseamnă că aceste categorii frecventează biblioteca pentru a se instrui, a-și schimba treapta în ierarhia profesională sau a deprinde noi îndeletniciri. De asemenea, a sporit și numărul persoanelor cu vârsta între 41 și 62 de ani, care grație serviciilor gratuite de internet, a organizării cursurilor de limbi străine, a oferirii unor servicii de sănătate, de socializare consideră biblioteca locul unde mereu găsești cu ce să-ți ocupi timpul, să faci schimb de idei și să inițiezi noi proiecte.

Structura utilizatorilor după naționalitate

	2015	2016
Români	136 633	136 539
Ruși	18 126	17 899
Alte naționalități	12 615	12 776

Nici în structura utilizatorilor după naționalitate nu au survenit schimbări esențiale. Deși activează mai multe filiale ale minorităților naționale, care își orientează utilizatorul spre cunoașterea istoriei, tradițiilor, obiceiurilor fiecărei etnii, și în aceste biblioteci subiecții majoritari sunt românii, demografic constituind majoritatea în comunitatea chișinăuiană.

	2015	2016
Sex feminin	105 728	104 565
Sex masculin	61 646	62 649

Indicatorii de gen denotă o diferență majoră între persoanele de sex feminin și cele de sex masculin care folosesc serviciile bibliotecii. Utilizatorii de sexul *feminin* (63%), ca și în anii precedenți, sunt mai numeroși decât utilizatorii de sexul *masculin* (37%). Această dublă diferență se explică prin faptul că bărbații se informează sau citesc chiar mai mult pe suport electronic, pe când femeile, mai sensibile fiind ele preferă mai mult lectura tradițională – mai sentimentală, mai contemplativă, mai reflexivă, mai curioasă, la care poți reveni, medita, visa.

În concluzie, putem afirma cu certitudine că comunitatea locală conștientizează rolul bibliotecii ca principala sursă de documentare și formare, iar noi trebuie să răspundem necesităților ei prin adaptarea noilor tehnologii la cerințele lor, prin inovații, prin dezvoltarea serviciilor moderne și combinarea cu cele clasice.

II. VIZITE directe la BM

Un indicator principal care distinge gradul de utilizare a unei biblioteci este numărul de vizite. În anul 2016 acesta însumează cifra de **1 618 673**, cu 87 516 de intrări mai puține decât în anul precedent. Această diminuare este consecința micșorării numărului de ore deschise pentru public din diverse motive: lipsa angajaților și a managerilor („Alba Iulia”, „Târgu-Mureș”, A. Russo, M. Drăgan), condiții nefavorabile de muncă pe timp de iarnă (filiala de Arte „T. Arghezi”), barcodarea colecției („M. Lomonosov”).

	2015	2016
Vizita directă	1 706 189	1 618 673
Consultarea și împrumutul documentelor	1 485 236	1 435 174
Participanți la vizite colective	37 881	33 084
Participanți la programe, activități culturale și zile de informare	183 072	150 415

Concomitent, s-a pus accent pe diversificarea și modernizarea serviciilor în scopul activităților de instruire a utilizatorilor, iar consecință a acestora este numărul mai redus de activități culturale, care a diminuat și numărul de participanți la ele – de la **183 072** de persoane la **150 415**; numărul vizitelor ghidate în scădere cu 4 797 și descreșterea nesemnificativă a numărului de vizite pentru utilizarea serviciilor tradiționale de consultare sau împrumut al publicațiilor. E necesar de menționat, însă, că utilizatorii BM sunt în mare parte

persoane tinere care folosesc cu lejeritate mijloacele moderne de informare și lectură, precum e-readerele, e-bookurile, Wikipedia, Google ș.a., accesând, astfel, biblioteca de la distanță.

Concluzii

Trăind și activând în epoca internetului și a informațiilor dobândite pe cale virtuală, biblioteca trebuie să-și amplifice relația cu utilizatorul, descoperindu-i și cunoscându-i mai profund preferințele și necesitățile, percepția lui asupra bibliotecii moderne. Iar biblioteca la rândul ei trebuie să-și lărgescă gama de servicii care să-i contureze corect viziunea asupra vieții, să-i formeze un comportament adecvat, să faciliteze accesul la universul cultural și, nu în ultimul rând, să-i ofere posibilitatea de a-și petrece util timpul liber, jucându-se frumos și creativ, dezvoltându-și abilitățile combinând teoria cu practica.

UTILIZAREA RESURSELOR DOCUMENTARE

Dimensiunea și caracterul enciclopedic al colecției BM cuprinde mărturii ale existenței și evoluției în timp a documentelor semnificative și valoroase din toate domeniile de cunoaștere, care corespunde perfect cu necesitățile și preferințele utilizatorilor.

În 2016 au fost împrumutate, în sălile de lectură și la domiciliu, 3 752 012 unități pe diferit suport, baza constituind-o documentele tipărite.

Anul	Împrumut total	Cărți	Publicații seriale	Muzică tipărită	Documente AV	Documente grafice	Baze de date	Cărți electronice
2015	4 831 954	3 772 940	737 215	23 043	136 199	33 129	3 918	125 510
%	100%	78%	15,2%	0,6%	2,8%	0,8%	0,08%	2,5%
2016	3 752 012	3 024 769	526 544	19 520	59 069	27689	9675	84 746
%	100%	80,6%	14%	0,5%	1,6%	0,7%	0,3%	2,3%

În comparație cu anul precedent au fost consultate cu 1 079 942 de documente mai puține, iar cauza este extinderea varietății de gadgeturi, mărirea numărului de ereadere în rândul populației, majorarea numărului de site-uri care pun gratuit la dispoziție acces la cărți în format electronic, exodul populației și, nu în ultimul rând, achiziția scăzută a noilor publicații.

Cu toate tehnologiile existente în acest an lectura cărților tipărite a depășit 80 de procente. Majoritatea cititorilor bibliotecii sunt elevii și studenții care vin să lectureze de voie, de nevoie din programa școlară, dar nu-i putem neglija din analiza noastră nici pe cei de vârstă a treia, cărora nu le-a dispărut pasiunea de o viață – lectura din plăcere. Aceștia mai vin la bibliotecă și pentru a citi edițiile periodice, dornici de a fi informați la zi și

neavând posibilitatea materială de a procura ziare sau reviste, dar nici acces la internet. Tinerii și adolescenții se folosesc de variantele online ale numeroaselor ediții periodice și tocmai de aceea publicațiile seriale s-au micșorat cu 1,2%.

Lectura **pe suport electronic** s-a micșorat în acest an și reprezintă doar 1,6%. Argumentele plauzibile sunt: documentele electronice disponibile sunt învechite, o parte nu se deschid, numărul insuficient de stații de lucru pentru utilizatori, lipsa tabletelor performante pentru a descărca e-book, deteriorarea a trei din patru eReadere la BC, dar și faptul că fiecare al doilea cetățean are un dispozitiv cu conexiune la internet și poate obține informația necesară fără a se deplasa la bibliotecă.

Împrumutul după domenii

Deținând statut de instituție publică și posedând un fond de carte universală, BM pune la dispoziția utilizatorului documente din diferite domenii ale cunoașterii. Consultarea lor este direct proporțională vârstei, statutului ocupațional, opțiunilor de lectură, iar estimarea lor ne demonstrează preferințe vizibile doar în zona *literaturii artistice*: universale, cu 27% și celei române cu 20%.

După conținut	Total împrumut 2016	100%
0	264175	7%
1	126405	3,3%
2	51733	1,3%
3/36	398353	11%
37	79164	2%
39	61104	1,6%
5	116920	3%
6/69	101854	2,7%
61	81335	2%
63	28838	1%
65	46228	1,2%
7/793	108262	2,8%
794/799	41501	1,0%
80/81	96450	2,6%
82/89	999808	27%
82.09	65205	1,8%

821.135.1	756387	20%
821.135.1.09	97061	2,6%
9	136221	3,6%
91	95008	2,5%
Total	3 752 012	100%

La modul global, solicitările se îndreaptă spre beletristica obligatorie din programa școlară și universitară, citită de elevi și studenți, dar și către lectura din plăcere, aceasta din urmă fiind provocată de petrecerea timpului liber util și plăcut de alte categorii de populație: pensionari, persoane casnice, șomeri.

Annual literatura artistică își consolidează poziția și grație programului de lectură *Chișinăul citește*, al concursului *Bătălia cărților* sau al *Rucsacului de vacanță*, care prin activitățile organizate în cadrul lor, a expozițiilor, a personalităților invitate și a dezbaterilor literare promovează nu numai cărțile incluse, dar și alte titluri, alți autori, provocând participanților curiozitatea de a le lectura.

Alte domenii la care se apelează mai des sunt *științele sociale* și *generalitățile*. Predilecțiile utilizatorului pentru documente cu un larg spectru de orientări sociale: sociologie, politică, relații internaționale reflectă tendințele unei societăți moderne spre care tindem cu toții. În domeniul științe sociale sunt incluse și majoritatea publicațiilor seriale, în special, ziarele din care, în acest an electoral, utilizatorii din toate filialele, fiind și cetățeni activi, au preferat să se informeze despre ceea ce se produce în plan politic, economic și social. Datele statistice la acest capitol sunt complementate de consultările de la BPD care, grație fondului specific de publicații, oferă acces la el specialiștilor în domeniu, studenților, propunându-le subiecte ce țin de cercetare, subiecte din curricula universitară, precum și necesități în domeniul legislației, practicii judiciare, actualizărilor legislative pentru întreaga comunitate, inclusiv persoanelor de vârstă a treia cu noi informații despre: pensie, plățile comunale, privilegiile legate de transport, întrebări legate de moștenire sau donarea imobilului etc.

O mare parte din utilizatori se îndreaptă spre generalități, un domeniu extins, cu secțiuni referitoare la cunoaștere și comunicare, conducere și organizare, schimbări în domeniul tehnicii și al calculatoarelor, viitorul științei și implicit al bibliologiei și biblioteconomiei, al culturii și civilizației. Aici întâietatea o dețin enciclopediile și dicționarele, care reprezintă captivante lucrări, în care informațiile sunt prezentate detaliat, clar, accesibil, aranjate tematic, astfel oferind o imagine completă asupra lumii înconjurătoare. De menționat, colecțiile: *Enciclopedii vizuale*, *Prima mea enciclopedie*, *Enciclopedia pentru toți copiii*, *Enciclopedia ilustrată a copiilor*, *Distrează-te și învață cu prima ta enciclopedie*, *Descoperă lumea*, *Enciclopedii pentru tineri*, *Enciclopedia*

enigmelor istoriei, care, însoțite de fotografii și de ilustrații viu colorate, manifestă interes și satisfac curiozitățile diverselor categorii de cititori.

Prezența în colecția bibliotecii a unor titluri de anvergură contribuie și la distribuirea împrumutului după locul unde este consultat documentul: în săli de lectură sau la domiciliu.

Total	Sala de lectură	Domiciliu
3 752 012	1 927 330	1 824 682
100%	51,4%	48,6%

Din tabel distingem diferența de doar 2,8% dintre aceste două modalități de împrumut, care este în avantajul sălilor de lectură, explicabil prin faptul că filialele posedă doar câte un exemplar din cele mai solicitate cărți și bibliotecarii nu prea le împrumută acasă pentru a evita nemulțumirea cititorilor, prin numărul nelimitat de publicații consultate în săli de lectură, prin oferirea bazelor de date și a publicațiilor seriale.

Împrumutul după limbi

Împrumutul în limba română rămâne dominant și în acest an, cu 71%, așa cum se consideră și majoritatea utilizatorilor, dar și componenței fondului de carte.

Total 2016	Limba română	Limba rusă	Limba engleză	Limba germană	Limba franceză	Alte limbi
3 752 012	2 658 510	913 642	85 234	23 760	20 215	50 651
100%	71%	24,3%	2,3%	0,6%	0,5%	1,3%

Nivelul împrumutului în limba rusă rămâne aproape constant, iar cel în limba engleză s-a majorat cu contribuția Centrului de carte în limba engleză de la BC, dar și a filialelor BPD, CAIE, „I. Manger”, „Târgoviște”, „Ștefan cel Mare”, unele inițiind servicii de studiere a limbii engleze.

Împrumutul publicațiilor periodice

În anul de referință lectura presei a fost supusă unei drastice diminuări, de la 737 215 de împrumuturi a ajuns la 526 544. E adevărat că publicul chișinăuian are acces la o cantitate impresionantă de date și informații prin internet, că majoritatea publicațiilor periodice au variante on-line, dar motivul principal este, totuși, diminuarea numărului de titluri abonate, care a numărat cifra de 153, comparativ cu cele 374 din 2015. Pe parcursul anului cititorii au optat pentru ziarele de actualități, reviste-magazin, publicații cu informații sportive, medicale, istorice, geografice și, nu în ultimul rând, literare. Spre exemplificare, *Jurnal de Chișinău*,

Timpul, Săptămîna, Universul pedagogic pro, Literatura și arta, VIP Magazin, Ioana, Moldova, Zdorovie, Valea-Valentina, Vokrug sveta solicitate de către adolescenți și adulți. Copiii au fost atrași de *Amic, Alunelul, Barbie, Prințese, Puișorul curios, Журнал сказок, Чумайка*, ale căror texte informative și antrenante au avut un important rol educativ, de stimulare a memoriei și lărgirea sferei de cunoștințe.

Pasionații de presă sunt îndeosebi persoanele casnice și pensionarii, fie că nu au bani pentru a le cumpăra sau nu utilizează mijloacele electronice, aceștia vin zilnic la bibliotecă și iau legătura directă cu actualitatea, cu evenimentele importante, cu subiectele relevante.

Împrumutul interbibliotecar

Serviciul de **împrumut interbibliotecar** este utilizat cu scopul de a reduce numărul cerințelor neonorate. Astăzi informația poate fi găsită, fără prea mari eforturi, cu ajutorul tehnologiilor moderne, însă sunt utilizatori care doresc să-și aprofundeze cunoștințele într-un anumit domeniu sau să se documenteze mai profund, apelând la acest instrument de împrumut.

Făcând un bilanț al anului 2016, conchidem diminuarea numărului de documente solicitate. Astfel, utilizatorii noștri au avut acces la 108 publicații din alte biblioteci, iar biblioteca noastră a răspuns solicitanților din alte instituții în număr de 499, îndeosebi, cărți din bibliografia școlară sau pentru organizarea diverselor expoziții mai ample.

Mai intens au folosit acest serviciu filialele: „Ovidius”, „O. Ghibu”, „Târgu-Mureș”; CAIE, filiala de Arte „T. Arghezi”, care a scanat și a expediat documente de muzică tipărită pentru cadrele didactice din România, Universitatea de Arte „George Enescu”.

Concluzii

Pentru a rămâne relevante, bibliotecile își asumă tot mai multe responsabilități, creează servicii noi, implementează tehnologii de informare și comunicare fără de care o bibliotecă nu mai poate activa eficient, dar cartea și lectura, indiferent de format, trebuie să rămână în centrul tuturor activităților. Utilizatorul de astăzi este un public exigent, cu gusturi selecte, dar și cu posibilități diverse de informare și documentare. Biblioteca trebuie să-i captiveze prin oferte educaționale și culturale adaptate particularităților individuale și vârstei, prin punerea la dispoziția lor în termeni rezonabili a cărților de top sau cele promovate pe social-media, prin a ține cont de doleanțele lor.

Resursele documentare necesare, solicitate și nesatisfăcute sunt din domeniile: *psihologie, științe sociale: sociologie, recensământ, medicină alternativă: ayurveda, arta și arhitectura Moldovei, economie,*

management, educație, învățământ: instruire prin jocuri cognitive, drept, publicații de ultimă oră necesare condiției esențiale pentru a reuși în viață.

Achiziționarea noilor documente, precum și efortul depus pentru implementarea serviciilor moderne de bibliotecă, organizarea activităților culturale inedite, menținerea parteneriatelor de succes, vizibilitatea bibliotecii în mediul virtual, accesibilitatea utilizării spațiilor pentru diverse întruniri vor fi raționamentul principal în favoarea cărții, instrumentul prioritar și mijlocul de formare a conștiinței, de dezvoltare personală și spirituală.

UTILIZAREA RESURSELOR INFORMAȚIONALE

Tranzacții de referințe

Pentru a răspunde cât mai bine nevoilor și cererilor de informare ale utilizatorilor, bibliotecarii de referință oferă utilizatorilor diverse informații: bibliografice, factografice și de orientare în spațiul informațional, vizitând biblioteca sau prin intermediul serviciilor electronice (*Întrebă bibliotecarul; Bibliosesam chat*).

Anul 2016 s-a caracterizat printr-un număr scăzut de referințe bibliografice – **34 828** (dintre care **15 422** – referințe; **19 406** – referințe direcționale), înregistrând o diminuare cu **13 721** de referințe la nivel de rețea față de anul 2015 (**48 549**).

Această diminuare a numărului de referințe are mai multe explicații (din rapoartele filialelor):

- 1) selectarea riguroasă a tranzațiilor de referință, fiind alese cele mai interesante întrebări;
- 2) frecventarea bibliotecii de utilizatori pentru participarea la activități culturale; servicii noi ca: utilizarea tabletei, calculatorului, jocurilor de societate și mai puțin pentru a solicita cartea;
- 3) lipsa de timp (a bibliotecarului) și repetarea din an în an a aceluiași tip de referință. Lecțiile individuale și în grup au ca impact utilizatori informați care știu să consulte singuri OPAC-ul de la domiciliu;
- 4) utilizarea activă a internetului de către utilizatori din cauza lipsei informației necesare în documentele tipărite;
- 5) numărul real al referințelor este mult mai mare, decât numărul înregistrărilor în soft, fiind neintroduse toate referințele;
- 6) softul *Biblioreferințe* necesită perfecționare;
- 7) accesul liber la raft, care permite utilizatorului să se orienteze singur în fondul de documente; evidența și înregistrarea selectivă a referințelor (se înregistrează cele mai complicate);
- 8) creșterea numărului de utilizatori care lucrează individual, fără a avea nevoie de consultația bibliotecarului.

Cele mai interesante și mai complicate referințe bibliografice:

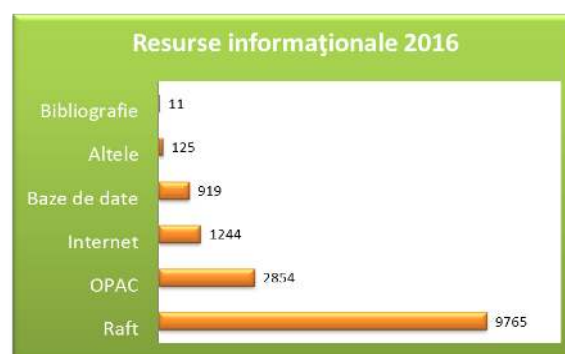
- Viața muzicală a Basarabiei în sec. XIX (pentru aspiranta din Sankt -Petersburg);

- Cel mai fierbinte lac din Eurazia;
- Chipul mamei în literatură;
- Scriitori care au abordat în operele lor cel mai des tematica naturii;
- Poeți din literatura contemporană care au descris în operele lor copilăria;
- Articolul lui M. Gorki despre pogromul de la Chișinău;
- Localitatea unde a fost fotografiat prima dată M. Eminescu;
- Inventatorul batistei;
- Преодоление страхов;
- История римского амфитеатра;
- К третьей годовщине Майдана;
- О самых известных женщинах Украины.

Filiale	Referințe bibliografice	Direcționale	Total 2016	Total 2015
Biblioteca Centrală	2213	5924	8137	9584
CAIE	731	1100	1831	2743
Filiala „A. Donici”	226	261	487	479
Filiala „A. Mickiewicz”	508	143	651	696
Filiala „A. Russo”	215	435	650	1088
Filiala „Alba Iulia”	229	177	406	825
Filiala de Arte T. Arghezi”	168	221	389	648
Filiala „M. Ciachir”	442	222	664	1218
Filiala Codru	195	87	282	531
Biblioteca Publică de Drept	2208	1727	3935	4283
Filiala „H. Botev”	611	643	1254	913
Filiala „I. Mangher”	405	151	556	1114
Filiala „L. Rebreanu”	128	113	241	552
Filiala „L. Ucrainca”	383	323	706	744
Filiala M. Costin	282	976	1258	1328
Filiala M. Drăgan	248	192	440	372
Filiala „M. Lomonosov”	425	1463	1888	2570
Filiala „Maramureș”	271	-	271	553
Filiala N. Titulescu	298	287	585	810
Filiala „O. Ghibu”	1853	1113	2966	4416
Filiala „Ovidius”	2335	667	3002	3220
Filiala Traian	12	245	257	1858

Filiala „Transilvania”	33	1069	1102	2996
Filiala „Târgoviște”	336	693	1029	922
Filiala „Târgu-Mureș”	172	60	232	522
Filiala V. Bielinski	-	2	2	366
Filiala „Ștefan cel Mare și Sfânt”	495	1112	1607	3198
Total	15422	19406	34828	48 549

Analizând datele din tabel, putem observa că toate filialele BM (cu excepția filialei V. Bielinski) s-au încadrat în procesul de introducere a referințelor în softul *Biblioreferințe*. Dar, practic la toate filialele s-a înregistrat o descreștere a numărului de referințe față de anul precedent. A crescut numărul de referințe numai la filialele „H. Botev”, M. Drăgan, „Târgoviște”, iar la unele filialele numărul referințelor bibliografice sunt exagerate (BC, „Ovidius”, „O. Ghibu”, BPD).

După cum observăm din graficele de mai sus, din cele patru tipuri de referințe predomină referințele **tematice**, fiind urmate de referințele **de adresă**, **de precizare**, **Chișinău** și **factografice**. Datorită aniversării a 580-a a Chișinăului, referințele tematice la subiectul **Chișinău** au crescut (262) (97 în 2015).

Printre resurse informaționale utilizate de bibliotecarii BM, în anul 2016 utilizarea catalogului electronic (**OPAC**) s-a plasat pe locul II ca și în anul trecut – **2 854** (3714 în 2015). Utilizarea **internetului** (1244) are o pondere mai mică în comparație cu anul 2015 (1795).

Clasificarea referințelor după limbi, practic nu s-a schimbat pe parcursul ultimilor ani, predominând în limba română. Dar observăm că a crescut numărul de referințe în limbile bulgară și găgăuză. Interesele utilizatorilor pe domenii nu variază mult de la an la an, în 2016 cele mai solicitate domenii au fost: beletristica, dreptul, istoria, psihologia, medicina.

Informarea utilizatorului

Baza de date Analitică

În 2016 descrierea analitică a fost efectuată numai de colaboratorii DMC și Biblioteca Publică de Drept. Au fost descrise analitic **778** de articole din **18** ediții periodice (DMC) și **201** (29 ediții periodice) (BPD). În total **979** de articole analitice.

Bazele de date *Jurist*, *HeinOnLine*, bazele locale ale BM

În 2016 BPD a pus la dispoziția utilizatorului:

LexExpert

Solicitanții serviciului sunt studenții instituțiilor universitare și utilizatorii bibliotecii, care sunt instruiți și consultații privind modalitățile de obținere a documentelor de la instituțiile de stat, semnăturile electronice, modalitățile de plată on-line, accesarea bazelor de date juridice. Serviciul include câteva module, care funcționează paralel și includ instruiți individuale și în grup până la 6 persoane, în cadrul cărora se utilizează tehnici și subiecte ce țin de:

- utilizarea bazelor de date juridice (*Jurist*, EBSCO, *HeinOnLine*, *iDrept*, legislația CSI);
- utilizarea serviciilor electronice (e-Gov), oferite de instituțiile statului pe PW – <http://www.servicii.gov.md> și <http://www.egov.md>, modalitățile de semnare și achitare electronică și pașii de solicitare a acestor servicii prin intermediul tehnologiilor electronice.

Baze de date

Accesibilitatea serviciilor electronice și digitale ale oficiului „e-resurse” a BPD au favorizat creșterea numărului de vizitatori, dornici să utilizeze resursele informaționale de profil juridic, în special, bazele de date: *Jurist*, *Practica Judiciară*, EBSCO, *IDrept.ro*, Legislația CSI etc., dar și alte surse electronice, disponibile în BPD (**4 024** de accesări).

Specificăm că pe durata anului 2016 bazele de date nu au fost disponibile în permanență, astfel, din motive tehnice sau financiare acestea au avut acces limitat – Legislația CSI care în prima parte a anului 2016 a fost funcționabilă, însă în a doua jumătate a anului aceasta nu a fost accesibilă pentru utilizatori; baza de date *HeinOnLine* de asemenea, nu a fost disponibilă. Este important de menționat faptul că serviciile oficiului „e-resurse” au fost utilizate activ de către vizitatori, în special, un mare succes au avut bazele de date de profil

juridic, cele mai accesate și solicitate au fost Moldlex-ul, EBSCO și baza de date IDrept.ro etc. Necesitatea acestor baze de date este dictată de cererea comunității juridice, precum și a persoanelor interesate în scopuri informative.

Liste bibliografice, buletine informative, mape tematice

Cu fiecare an popularitatea listelor bibliografice este în scădere. Numai DMC și unele filiale elaborează liste bibliografice. În anul 2016 au fost elaborate în total **68** de liste bibliografice. Cele elaborate au fost întocmite conform planului de activitate și priorităților anului, a datelor remarcabile și a celor mai frecvente solicitări: în ajutorul procesului de învățământ, la îndeplinirea temelor de acasă etc.

Tematica listelor bibliografice nu este variată:

Membrii Sfatului Țării în Colecția „Chișinău”; Viața muzicală a Basarabiei; 17 iulie – Ziua atestării documentare a Chișinăului, Chișinăul în istorie Chișinău, oraș istoric; Ștefan cel Mare – seamăn pe lume nu are; Vladimir Beșleaga – Om al Cetății; Versuri despre Chișinău; Despre tine, Chișinău!; Iarna prin nămeți revine; Poeziile lui Mihai Eminescu cu și pentru copii; Grigore Vieru prietenul copiilor; Creativitate și inovație; Chișinău, comori ascunse; Scriitori evrei despre Chișinău; Eminesciana 2016 în colecția CAIE; Alocațiile sociale; Drepturile copilului; Încasarea daunelor materiale, Tema corupției; Comercializarea cu amănuntul; Tema amnistiei; Cadastrul bunurilor imobile; Protecția consumatorului; Drepturile omului; Prevenirea și combaterea violenței în familie; Traficul de ființe umane.

Buletine informative: La Filiala „I. Mangher” informarea utilizatorilor despre achizițiile noi pe tematica evreiască s-a efectuat prin intermediul *buletinelor informative „Intrări de carte evreiască în Bibliotecă în anul 2015 și în primul semestru al anului 2016”* (varianta electronică și tipărită) care au inclus 114 și respectiv 39 de titluri de documente și „Lista publicațiilor periodice, intrate în Bibliotecă pe parcursul anului 2016”. Buletinele informative conțin descrierea bibliografică, adnotarea și coperta documentului. Buletinele au fost postate pe pagina blogului *Ebraika (ebraika.ru)*.

În 2016 Filiala **N. Titulescu** a elaborat pentru prima dată buletine informative pentru copii într-o formă originală și atractivă: *Fiți alături de Biblioteca Nicolae Titulescu; Biblioteca cel mai bun prieten; Mai frumoasă decât floarea...*

Mape tematice. Pe parcursul anului au fost create următoarele mape tematice noi: *Eutanasia, Controlul judiciar, Darea de mită și de luarea de mită, Delapidarea averii străine (BPD), Chișinău – comori*

ascunse (Ștefan cel Mare și Sfânt). Restul mapelor existente în filiale au fost completate.

Activități bibliografice

Zile de informare, reviste bibliografice

Ziua de informare reprezintă o formă a asistenței informaționale și o activitate importantă de informare a publicului despre colecțiile de documente pe care le deține biblioteca. Pe parcursul anului 2016 s-au organizat **124** de zile de informare, la care au participat **6 005** utilizatori.

Toate filialele BM au organizat concomitent două Zile de informare: la 15 iulie (Ziua primei atestării documentare a orașului) și, repetat, la 12 octombrie (Hramul orașului) pe tema priorității anului. Zile de informare privind noile intrări diminuează din an în an din cauza numărului scăzut al achizițiilor noi.

Exemple de Zile de informare tematice, organizate de BM în 2016: *Biblioteca – centru de informare, cultură și educație; Meleagul meu, orașul Chișinău; Psihologia zi de zi; Să cunoaștem lumea împreună; Personalități Chișinăuene; Stil de viață sănătos; День периодики „Журнальная карусель”; Secrete de sănătate; Enciclopedii pentru toți; Recomandări pentru lectură în vacanță; Siguranța pe internet; Ziua tuturor Sfinților în Polonia; Ziua tehnologiilor informaționale; 1 decembrie – Ziua Națională a României; 1 decembrie – Ziua mondială de luptă împotriva HIV/SIDA; Psihologia – știința minții și a comportamentului; Medicina – conservarea și restabilirea sănătății; Sociologia – o știință a societății; Comunicarea – procesul de construire a relațiilor; Cărți despre viața și activitatea poetului A. Pușkin în cadrul „Maratonului pușkinian” etc.*

CULTURA INFORMAȚIEI

Tranzacții de instruire (lecții, consultații)

Formarea competențelor informaționale și bibliografice, educarea tehnologică a utilizatorilor prin intermediul lecțiilor și consultațiilor bibliografice rămâne a fi unul din obiectivele de bază ale activității unei biblioteci.

În acest an una din prioritățile BM a fost *Fortificarea catalogului – tehnologizare sustenabilă pentru Sistemul Informațional de Gestiune a Activității*. Ca și în anul trecut, în 2016 instruirea utilizatorilor privind accesarea OPAC și căutarea informației a fost la un nivel satisfăcut.

În acest scop, marea parte a tranzacțiilor de instruire oferite de biblioteci s-au axat pe Catalogul electronic al BM și, în special, pe modulul OPAC. Astfel, în toate filialele au fost organizate în total **16 342** tranzacții de instruire:

Filiala	Bibliografice	Informaționale	Tehnice	Total
Biblioteca Centrală	927	1661	912	3500
BP de Drept	1182	901	113	2196
Filiala V. Bielinski	0	0	0	0
Filiala „A. Donici”	7	3	3	13
Filiala „A. Mickiewicz”	135	118	144	397
Filiala „Alba Iulia”	76	43	2	121
Filiala Centrul Academic Internațional Eminescu	390	487	36	913
Filiala „H. Botev”	383	302	327	1012
Filiala „I. Mangher”	77	29	2	108
Filiala „L. Rebreanu”	28	44	30	102
Filiala „L. Ukrainka”	44	127	57	228
Filiala „M. Ciachir”	17	26	0	43
Filiala „M. Lomonosov”	188	652	158	998
Filiala „Maramureș”	0	0	0	0
Filiala „O.Ghibu”	215	919	0	1134
Filiala „Ovidius”	322	505	88	915
Filiala „Ștefan cel Mare și Sfânt”	375	268	195	838
Filiala „Târgoviște”	224	240	164	628
Filiala „Târgu-Mureș”	10	16	15	41
Filiala „Transilvania”	0	979	48	1027
Filiala A. Russo	122	162	51	335
Filiala Codru	12	11	5	28
Filiala de Arte „T. Arghezi”	35	136	43	214
Filiala M. Costin	386	403	0	789
Filiala M. Drăgan	105	101	18	224
Filiala N. Titulescu	271	190	50	511
Filiala Traian	20	7	0	27
Total	5551	8330	2461	16 342

Dacă în anul 2015 a avut loc o creștere a datelor în comparație cu anul 2014, în 2016 se observă o scădere bruscă a tranzacțiilor de instruire. În anul 2016 BM „B.P. Hasdeu” a organizat **16 342** de tranzacții de instruire (în 2015 – **22 896**), cu o scădere de **6554**. Aproape jumătate din numărul de tranzacții de instruire – **7794** au fost oferite la tema priorității anului *Integrarea în Catalogul electronic partajat al BM* și numai **164** pe tema orientării în spațiul internet.

Exemplu: la Filiala „M. Lomonosov” pe parcursul anului a activat Serviciul cognitiv cu orientare socială *CompuTerra для пенсионера: cursuri de studiere a calculatorului pentru începători de vârsta a treia (32 de lecții pentru cinci grupuri).*

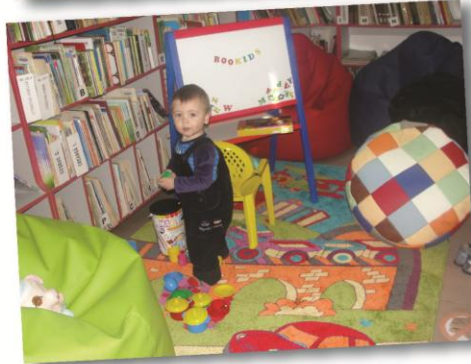
Ziua bibliografiei: Chișinău – orașul sufletului meu

La 26 noiembrie 2016, filialele BM „B.P. Hasdeu”, cu susținerea metodică a DMC, au desfășurat Ziua bibliografiei cu genericul unic: *Chișinău – orașul sufletului meu*. Tema a fost corelată cu prioritatea anului a BM *Chișinău – comori ascunse: surprindem arhitectura și viața urbană (580 de ani de la prima atestare a Chișinăului)*. Filiala BPD a ales cea de-a doua prioritate a anului: *Fortificarea catalogului...*, iar Filiala „M. Lomonosov” a ales tema: *Biobibliografiile editate: Ce sunt și pentru ce sunt utilizate?* Pe parcursul zilei au fost organizate **271** de activități informațional-bibliografice, la care au fost prezenți **1 773** de utilizatori.

În cadrul activităților informațional-bibliografice desfășurate în această zi s-au evidențiat: expozițiile, consultațiile, prezentarea blogurilor, revistele bibliografice, lecțiile bibliografice...

Ziua bibliografiei a fost promovată: pe site-ul BM „B.P. Hasdeu”, pe blogurile și paginile de Facebook ale filialelor BM.

BIBLIOTECA MUNICIPALĂ ONLINE

SERVICII WEB

Anul 2016 a fost marcat printr-un șir de evenimente în care au fost scoase în evidență subiecte legate de tehnologiile informaționale.

A devenit o tradiție ca Colocviile de vară să fie axate pe cele mai actuale probleme, inovații, care pot fi utilizate în biblioteci. În secolul 21 bibliotecă se asociază nu numai cu cartea, dar și cu activități legate de dezvoltarea personalității copiilor și a adolescenților, inclusiv și prin jocuri. Ediția 2016 (7-8 iunie) a abordat un subiect interesant și s-a desfășurat sub genericul „Joacă inteligent - Gaming la bibliotecă”.

În cadrul evenimentului bibliotecarii și invitații au făcut cunoștință cu jocurile în bibliotecă din comunicările prezentate de Mariana Harjevschi, director general, Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” (*Arena jocurilor în bibliotecă: distracție și învățare*); aplicațiile mobile pentru copii, elaborate de specialiștii din Republica Moldova prezentate de Adrian Cociu, CEO, www.oriplay.com (*Creat în Moldova. Jocuri pe dispozitive mobile pentru toate vârstele*); experiența Filialei „Transilvania” prezentată de Tatiana Donțu (*Cunoaștem lumea prin joc*). Experiența în utilizarea jocurilor pentru divertisment și învățare STEAM - *Science Technology Engineering Arts Math*, prezentată de Tamara Țurcan, director, Centrul de Resurse Americane; Natalia Andreev, asistent, CRA; demonstrația Clubului de robotică a Centrului republican pentru copii și tineret Artico Florin Cazac, coach ARTICO și echipa (*Și roboții pot veni la bibliotecă*).

Conferința IT organizată de Programul *Novateca* și BM „B.P. Hasdeu” în zilele de 24-25 noiembrie 2016 a pus accentul pe subiecte, populare printre cei pasionați de tehnologii informaționale, care au un loc bine definit în biblioteci. La eveniment au participat 29 de persoane din 30 de biblioteci publice din rețeaua *Novateca*. În cadrul conferinței bibliotecarii au făcut cunoștință cu *Vlogging*; *Animația grafică* și *Hackathon* (ca eveniment). În urma experienței acumulate la conferință bibliotecile au făcut primele tentative în crearea produselor.

Filialele BM, care au fost echipate cu tablete („A. Donici”, M. Drăgan, „A. Russo”, N. Titulescu și Traian) în luna octombrie 2016, cu ajutorul aplicației *Flipaclip* și a altor programe, într-o formă distractivă și modernă, au dezvoltat imaginația și spiritul creativ al copiilor, care au avut posibilitatea să învețe noțiuni elementare de creare a animației. Fiecare copil a învățat să deseneze un noraș, o florică, desene mai simple, băieții preferând să deseneze mașinuțe sau ceva mai mult legat de tehnică. Aceste primele încercări vor fi transformate în servicii pentru cei interesați în 2017.

În cadrul Tarabei serviciilor moderne din 19 noiembrie 2016 și al Târgului partenerilor bibliotecii *Creăm punți spre dezvoltare: Biblioteca Modernă*, organizat de Programul *Novateca* și Ministerul Culturii al RM, din 3 decembrie 2016, au fost prezentate servicii bazate pe tehnologii, cea mai populară fiind 3D Summer a filialei

„Transilvania”, aplicația *Să ne cunoaștem orașul* al Departamentului „Memoria Chișinăului”, care permite cu ajutorul unui QR cod să acceseze cele mai cunoscute locuri din oraș, precum și *Ce cunoaștem despre Chișinău, utilizându-se aplicația online.*

În anul 2016, în perioada octombrie-noiembrie, am beneficiat de ajutorul voluntarului Nacho Rodríguez Buján (Spania) care a creat o bază de date a străzilor Chișinăului, bazată pe materialele ghidului *Chișinău: străzi, bulevarde, piețe*, elaborat de Departamentul „Memoria Chișinăului”, până la finele anului de referință fiind incluse 350 de străzi din totalul de 793.

UTILIZAREA MEDIILOR SOCIALE

Cel mai important rol în viața contemporană îl dețin astăzi, incontestabil, noile tehnologii și internetul. Majoritatea utilizatorilor au acces la internet și, desigur, mereu sunt în căutare de diverse informații, iar lipsa timpului și simplitatea căutării și găsirii informației îi determină să apeleze mereu la mediile sociale. La moment, mediile sociale sunt cel mai important mijloc de comunicare și informare, ceea ce impune și prezența instituțională a bibliotecii în mediul online. Mediile sociale oferă bibliotecii oportunitatea de a comunica instantaneu informația despre instituție, de a oferi informații relevante pentru toate categoriile de utilizatori; de a promova servicii și oferte; de a educa utilizatorul; de a extinde și a dezvolta relații de colaborare cu utilizatorul, precum și de a contribui la formarea și menținerea imaginii bibliotecii. Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” o face prin intermediul celor trei site-uri, 41 de bloguri, 31 de pagini instituționale, șase grupuri pe Facebook, 22 de conturi pe YouTube, 18 conturi pe Flickr, Picassa, cinci conturi pe Twitter, șapte – pe Slideshare, șase pe Pinterest și două pe Instagram, câte un cont instituțional pe Twitter, Slideshare, YouTube, LinkedIn, Pinterest, Google+ și Instagram.

Interacțiuni pe mediile sociale în 2016

Vizite blog	738401
Postări blog	4616
Pagini vizualizate blog	893095
Prieteni Facebook	59287
Aprecieri Facebook	99919
Interacțiuni Facebook	39 838 982
Comentarii Facebook	6342
Postări YouTube	862

Vizualizări YouTube	279743
Postări Flickr	4819
Vizualizări Flickr	90080
Prieteni Twitter	1089
Interacțiuni Twitter	35966
Postări (tweets)	1463
Interacțiuni Pinterest	17875
Aprecieri Pinterest	7634
Prieteni Google+	10958
Interacțiuni Google+	25147
Interacțiuni Slideshare	56796
Descărcări Slideshare	231

Acești indicatori marchează o creștere practică pe toate mediile sociale, în afară de bloguri și Flickr, care au înregistrat o scădere în comparație cu 2015, ceea ce permite să apreciem activitatea pe mediile sociale satisfăcătoare.

BLOGURI

Putem afirma că blogurile filialelor BM constituie un vector considerabil în sistemul de comunicare și informare al bibliotecii, ceea ce atrage un flux mare de utilizatori, interesați de activitățile și colecțiile bibliotecii, de informații referitoare la Chișinău și chișinăuieni (curiozități din istoria și viața contemporană a capitalei, fotografii de epocă, străzile orașului, arhitectura, monumente, instituții, primari ai capitalei etc.), de informații privind personalități notorii. Drept argument ne servesc cele **4616** (4854 – 2015) de postări pe bloguri în anul de referință, vizualizate de **893 095** (913 216) de ori, iar numărul de vizite unice ajungând la **738 401** (800 946 – 2015). În comparație cu anul 2015 este înregistrată o scădere a indicatorilor: vizite – cu 62545, postări – cu 238, iar vizualizări – cu 20121, care este motivată de migrarea a 14 bloguri pe platforma Wordpress. Recuperarea persoanelor interesate de conținuturile blogurilor respective necesită timp, crearea unor cuvinte-cheie relevante pentru regăsirea informației.

Analizând datele din Tabelul nr. 1, observăm că cele mai active bloguri potrivit **numărului postărilor** sunt:

- 1) *Biblioteca „Ovidius” în dialog cu comunitatea* – articole postate cotidian, 119 vizite per postare;
- 2) *Biblioteca „Onisifor Ghibu”* – 134 de vizite per postare;
- 3) *Biblioteca „Liviu Rebreanu”* – 64 de vizite per postare;
- 4) *Ebraika* – 83 de vizite per postare;
- 5) *Chișinău, orașul meu* – 181 de vizite per postare, 360 de vizualizări per postare.

Tabelul nr. 1

Bloguri	Vizite	Postări	Vizualizări
<i>Biblioteca „Ovidius” în dialog cu comunitatea</i>	43644	389	45517
<i>Biblioteca „Onisifor Ghibu”</i>	41532	309	42137
<i>Biblioteca „Liviu Rebreanu”</i>	19862	308	24530
<i>Ebraika</i>	24446	294	29160
<i>Chișinău, orașul meu</i>	53234	293	105436
<i>Ne întâlnim la Biblioteca „Ștefan cel Mare”</i>	1580	255	7350
<i>Centrul Academic Internațional Eminescu</i>	55634	214	59142
<i>Biblioteca Centrală a BM „B.P. Hasdeu”</i>	15971	209	23665
<i>BiblioCity</i>	45749	169	49617
<i>Biblioteca Nicolae Titulescu</i>	43420	167	45691
<i>Biblioteca „Mihail Ciachir”</i>	3374	156	3740
<i>Ora povestilorCAE</i>	65267	155	67513
<i>Biblioteca „Miron Costin”</i>	11626	151	13112
<i>bibliografii@CAIE</i>	21342	125	22448
<i>Transilvania la Chișinău</i>	29651	115	29811
<i>Biblioteca Publică „Alexandru Donici”</i>	2921	113	4184
<i>Knafaim</i>	13039	100	15459
<i>mIcAmIc (Biblioteca „Transilvania”)</i>	17938	96	18022
<i>Biblioteca Traian</i>	22798	94	22021
<i>Biblioteca „Lesia Ukrainka”</i>	3731	78	6341

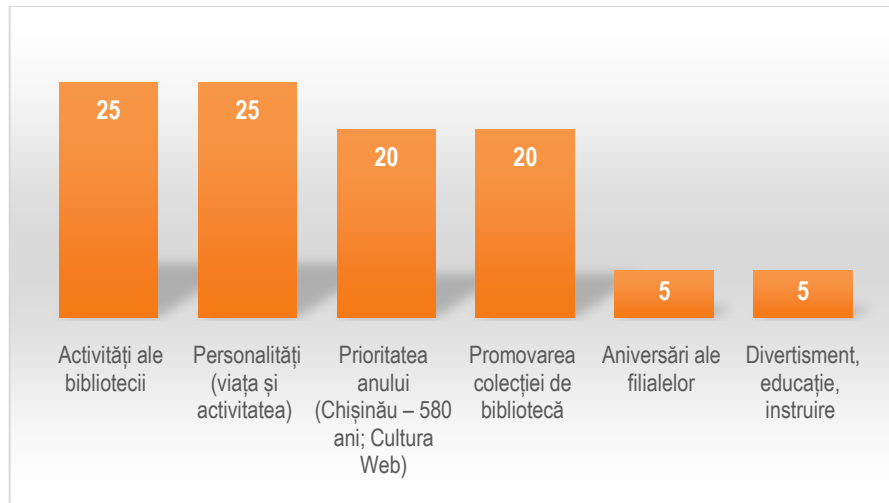
Filiala „Ovidius” are un bun ritm de publicare a informațiilor cu caracter informativ, în mare parte enciclopedic, ceea ce explică coeficientul scăzut de vizualizări, pentru că practic toată informația respectivă poate fi găsită pe internet.

Următoarele trei filiale oferă utilizatorilor în cea mai mare parte informații despre activitatea bibliotecii, iar blogul *Ebraika* – informații despre resursele bibliotecii și activitățile informaționale.

Topul celor mai populare 20 de articole de pe blogurile BM se prezintă în următoarea ordine:

Nr.	Bloguri	Conținut	Vizualizări
1	BiblioCity	Covalenco, Victoria. Подготовка к юбилею	2722
2	Chișinău – orașul meu	Spitalul de Urgență, în prezent Institutul de Medicină Urgență	836
3	Regatul spiridușilor	Cartea săptămânii: <i>Pasărea albă a copilăriei mele</i> , autor Ion Druță	795
4	mlcAmlc	Cărțile jubiliare ale anului 2016	588
5	Ebraika	„И посмеюся я горьким смехом” (И.Губерман, 80 лет)	572
6	Biblioteca „L. Rebreanu”	Întâlnire cu Octavian Țicu – Serviciul „Tinerii și cariera”	562
7	Centrul Academic Internațional Eminescu	Invitație la spectacolul <i>Râsu-plânsul românesc</i>	553
8	Ebraika	A. Robot – poetul singurătății	486
9	Biblioteca „L. Rebreanu”	1 decembrie – Ziua Națională a României cu poeta Vera Crăciun	484
10	Chișinău – orașul meu	„Gill do Brasil” – уникальный ресторан	460
11	EBRAIKA	Лекарство от хандры	446
12	Chișinău – orașul meu	Spitalul Clinic de Psihiatrie din Chișinău	402
13	Biblioteca Centrală a BM „B.P. Hasdeu”	Concursul național de poezie <i>Dor de Bacovia</i>	377
14	Biblioteca A. Donici	HIV SIDA nu mi se poate întâmpla tocmai mie	352
15	Biblioteca A. Russo	Chișinău 580. <i>Cunoaște-ți și iubește-ți orașul</i> (ciclu de articole)	351
16	Polonistica	Игнатий Красицкий – поэт и религиозный деятель	336
17	Centrul Academic Internațional Eminescu	Râsul-plânsul românesc un eveniment maratonc	323
18	Polonistica	Polonă sau poloneză?	321
19	Biblioteca A. Russo	Звери и птицы на каждой странице (Е.Чарушин, 115 лет со дня рождения)	321
20	Regatul spiridușilor	Alexandru Donici – 210 ani de la naștere	314

Conform celor mai populare 20 postări de pe bloguri, delimităm rata (în %) a preferințelor utilizatorilor pentru subiectele abordate în articole.

Din tabelul de mai sus remarcăm că în topul celor mai populare postări au intrat articolele plasate pe blogurile: *BiblioCity*; *Chișinău – orașul meu*; *Regatul spiridușilor* - blogul pentru copii al Filialei „Târgu-Mureș”; *mlcAmlc* – Blogul Filialei „Transilvania”; *Ebraika* - Blogul Filialei evreiești „I. Mangher” cu articolele dedicate celor 25 de ani de la înființarea Bibliotecii „Lesia Ukrainka”; scriitorului Ion Druță, postarea unui fragment din lucrarea *Pasărea albă a copilăriei mele*, care a reușit să trezească interesul cititorilor pentru această carte; *Cărțile jubiliare ale anului 2016*; viața și opera scriitorului I. Guberman, la 80 de ani.

Conform criteriului **numărul de vizite unice** constatăm că în topul blogurilor se află:

- 1) *Ora poveștilor CAIE*;
- 2) *Centrul Academic Internațional Eminescu*;
- 3) *Chișinău – orașul meu*;
- 4) *BiblioCity*;
- 5) *Biblioteca „Ovidius” în dialog cu comunitatea*.

Tabelul nr. 3

Bloguri	Vizite	Postări	Vizualizari
<i>Ora poveștilor CAIE</i>	65267	155	67513
<i>Centrul Academic Internațional Eminescu</i>	55634	214	59142
<i>Chișinău – orașul meu</i>	53234	293	105436
<i>BiblioCity</i>	45749	169	49617
<i>Biblioteca „Ovidius” în dialog cu comunitatea</i>	43644	389	45517
<i>Biblioteca Nicolae Titulescu</i>	43420	167	45691
<i>Regatul spiridușilor „Târgu-Mureș”</i>	42993	61	45216

<i>Biblioteca „Onisifor Ghibu”</i>	41532	309	42137
<i>Transilvania la Chișinău</i>	29651	115	29811
<i>Chișinăul Muzical</i>	25606	33	43229
<i>Ebraika</i>	24446	294	29160
<i>Biblioteca „Alba Iulia”</i>	24383	76	28611
<i>Biblioteca Traian</i>	22798	94	22021
<i>bibliografii@CAIE</i>	21342	125	22448
<i>Biblioteca „Liviu Rebreanu”</i>	19862	308	24530
<i>Biblioteca Publică „Târgu-Mureș”</i>	18414	46	20296
<i>mIcAmIc, Biblioteca „Transilvania”</i>	17938	96	18022
<i>Filiala „Maramureș”</i>	17845	8	29881
<i>Polonistica</i>	16655	65	16684
<i>Biblioteca Centrală a BM „B. P. Hasdeu”</i>	15971	209	23665

Conform criteriului **vizualizări**, blogurile *Chișinău – orașul meu*, urmat de *Ora poveștilor CAIE*, *Centrul Academic Internațional Eminescu*, *BiblioCity*, *Biblioteca Nicolae Titulescu* se bucură de popularitate, dovadă, fiind datele din tabelul nr. 4.

Tabel nr. 4

Bloguri	Vizite	Postari	Vizualizari
<i>Chișinău, orașul meu</i>	53234	293	105436
<i>Ora poveștilor CAIE</i>	65267	155	67513
<i>Centrul Academic Internațional Eminescu</i>	55634	214	59142
<i>BiblioCity</i>	45749	169	49617
<i>Biblioteca Nicolae Titulescu</i>	43420	167	45691
<i>Biblioteca „Ovidius” în dialog cu comunitatea</i>	43644	389	45517
<i>Regatul spiridușilor „Târgu-Mureș”</i>	42993	61	45216
<i>Chișinăul Muzical</i>	25606	33	43229
<i>Biblioteca „Onisifor Ghibu”</i>	41532	309	42137
<i>Filiala „Maramureș”</i>	17845	8	29881
<i>Transilvania la Chișinău</i>	29651	115	29811
<i>Ebraika</i>	24446	294	29160
<i>Biblioteca „Alba Iulia”</i>	24383	76	28611
<i>Biblioteca „Liviu Rebreanu”</i>	19862	308	24530
<i>Biblioteca Centrală a BM „B.P. Hasdeu”</i>	15971	209	23665
<i>bibliografii@CAIE</i>	21342	125	22448

<i>Biblioteca Traian</i>	22798	94	22021
<i>Biblioteca Publică „Târgu-Mureș”</i>	18414	46	20296
<i>mlcAmlc (Biblioteca „Transilvania”)</i>	17938	96	18022
<i>Polonistica</i>	16655	65	16684

Analizând datele statistice privind utilizarea blogurilor BM, conchidem că 2016 a fost un an în care cele 41 de bloguri au continuat să ofere utilizatorilor informații relevante utilizatorilor săi, fiecare rămânând fidel tematicii alese, analizând, redactând și dezvoltând conținuturile cu noi rubrici, pagini, în corespundere cu tendințele actuale. 14 bloguri au trecut pe platforma de blogging Wordpress, ceea ce va facilita administrarea și suportul lor. O problemă rămâne să fie crearea cuvintelor-cheie exacte, relevante pentru regăsirea informației publicate și, respective, mărirea vizitelor pe bloguri. Acest aspect va fi subiectul atelierului profesional și al trainingurilor, care vor fi organizate în 2017.

FACEBOOK

Analizând conținuturile postărilor de pe cele 31 de conturi Facebook, constatăm următoarele rezultate: 59 287 de prieteni (cu o creștere de 422 – 2015), 99 919 de aprecieri ale paginilor, 39 838 982 de interacțiuni, 6342 de comentarii, 19 766 de distribuiri. La toate categoriile se înregistrează o creștere a indicatorilor, cea mai mare fiind creșterea interacțiunilor (moduri în care utilizatorii reacționează la postările din pagină: clickuri, reacții) – cu 30 521 692, în comparație cu 2015, ceea ce confirmă interesul față de informația postată de biblioteci.

Conținutul postat de filialele BM poate fi clasificat în felul următor:

- 1) Activități ale bibliotecii – 63%;
- 2) Aniversări ale filialelor – 9 %;
- 3) Divertisment, educație, instruire – 9 %;
- 4) Promovarea colecției de bibliotecă – 9 %;
- 5) Personalități (viața și activitatea) – 5 %;
- 6) Prioritatea anului (Chișinău – 580 de ani; Cultura Web) – 5 %.

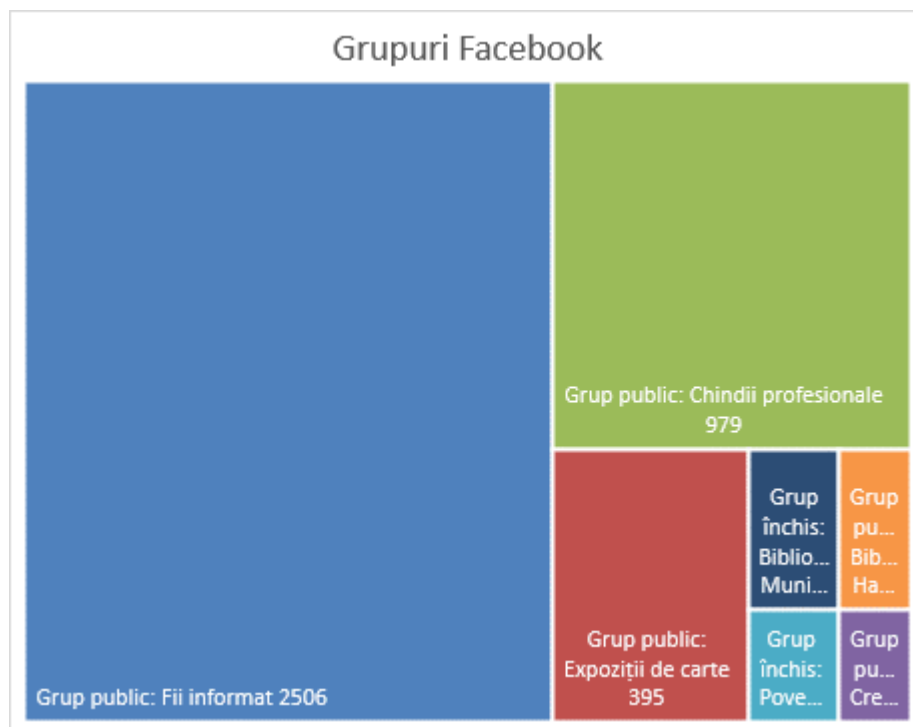
Din punctul de vedere al genderului, în medie, 80% femeile și 20% bărbații, de vârsta 18-24 (24%), 25-44 ani (34%) au vizitat paginile bibliotecilor. Din acești utilizatori 84% de femei și 16% de bărbați de vârsta 25-34, 35-44, 45-64 ani au interacționat cu pagina, apreciind, comentând sau distribuind postări.

Topul celor mai populare 20 de articole de pe paginile de Facebook ale BM:

Nr.	Filiala	Postare	Interacțiuni	tip
1.	„Târgu-Mureș”	La 81 de ani de la nașterea marelui poet Grigore Vieru	6418	link
2.	„Târgu-Mureș”	Există doar trei lucruri pe care le poți face cu o femeie	4188	link
3.	„Târgu-Mureș”	Participați la sondajul efectuat de bibliotecă și aflați care sunt cele mai îndrăgite personaje feminine din literatură!	4120	stare
4.	„Târgu-Mureș”	Vai, ce frumos! (Un restaurant, construit într-o bibliotecă)	3618	link
5.	„Târgu-Mureș”	Cărți propuse la <i>Bătălia cărților</i> care au fost ecranizate!	2612	link
6.	„L. Rebreanu”	Gheorghe Danilescu – artist emerit	1739	foto
7.	CAIE	Traianus, omul cu două duminici	1737	link
8.	„L. Rebreanu”	Vacanța la bibliotecă	1370	foto
9.	„L. Rebreanu”	Între noi fetele – întâlnire cu Liliana Calancea	1286	foto
10.	N. Titulescu	Paleta culorilor	1262	foto
11.	CNEPB	Rezultatele săptămânii creativității	1234	foto
12.	DMC	Вот такая композиция во дворе типичной кишиневской пятиэтажки. Улица Христо Ботева	1227	foto
13.	N. Titulescu	Chișinăul citește	1212	foto
14.	CNEPB	Jubileul Lidia Kulikovski	1156	foto
15.	I. Mangher	Прогулки по улицам Кишинёва	1127	link
16.	CNEPB	Academia de vară	1127	foto
17.	N. Titulescu	O poveste de Crăciun	1095	foto
18.	L. Rebreanu	Cu eServicii la Târgul partenerilor – 2016	1069	foto
19.	DMC	La Chișinău s-a deschis prima cafenea-librărie „Bestseller”	1058	link

Postările Filialei „Târgu-Mureș” au provocat interes, oferind informații despre cărți, comunicând cu utilizatorul, examinând preferințele sale. Postările filialelor „L. Rebreanu” și N. Titulescu se referă la activitatea bibliotecii, iar albumele de fotografii ale CNEPB ilustrează activitatea profesională, DMC și filiala „I. Mangher” abordează tema Chișinăului.

După tipul postărilor se evidențiază materialele fotografice – 64%; urmate de informația distribuită de pe boguri, site-uri – 22%; publicațiile video – 12 % și postări pe pagină – 2%.

Din cele șapte grupuri de pe Facebook cinci sunt deschise, două prezintă informații profesionale legate de activitatea rețelei – *Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”* și *Povești digitale* – o platformă de comunicare, de discuții și aprecieri ale creațiilor, care în majoritate rămân închise și necesită să fie publicate pe YouTube. Grupurile *Creativi și inventivi* și *Biblioteca Hasdeu zâmbește* au apărut cu ocazii speciale – de *Săptămîna creativității și a Zîmbetului* și rămîn să fie foarte populare.

Statisticile demonstrează că rețeaua socială Facebook este cea mai populară dintre instrumentele de comunicare online. Din punctul de vedere al calității concludem, că interacțiunea în majoritatea cazurilor se rezumă la dialogul între filiale, între colegi.

YOUTUBE

Biblioteca Municipală este prezentă pe YouTube pe 27 de canale create de filialele sale. Popularitatea YouTube-ului este evidentă – în anul de referință colecția de materiale video create de bibliotecă s-a completat cu 862 de clipuri (pentru comparație 804 în 2015), vizualizate de 279743 de ori (276 454 – 2015), ceea ce reprezintă 325 de vizualizări per clip. Conform analizei statistice, remarcăm că filialele A. Russo, „M. Ciachir” și „Maramureș” nu au realizat proiecte video din următoarele considerente: lipsa echipamentului necesar pentru filmare, personal neinstruit, spațiu neatragător (A. Russo, „M. Ciachir”).

După numărul de **vizualizări** în top se află Filiala Traian, care continuă să ofere utilizatorilor virtuali înregistrări ale poveștilor, precum și activitățile pentru copii organizate. Ea este urmată de Filiala „M. Lomonosov”, care după numărul de clipuri, în mare parte muzicale, dar și de la ședințele Clubului „Klik”, și după numărul de vizualizări demonstrează convingător că activitățile sale prezintă un interes constant pentru utilizatorii fideli ai bibliotecii.

Filiale	Postări	Vizualizări
Traian	57	122719
„M. Lomonosov”	73	32669
Filiala de Arte „T. Arghezi”	32	31404
CAIE	138	14699
Biblioteca Centrală	35	13128
„Transilvania”	85	12738
„A. Mickiewicz”	2	10615
„L. Rebreanu”	49	8465
„I. Mangher”	6	5578
„Târgu-Mureș”	7	2992

În 2016 au fost publicate 862 de **video proiecte** (povești digitale) cu divers conținut privind activitățile bibliotecii. Analizând dinamica **postărilor** plasate pe canalul Youtube din tabelele de mai jos, menționăm că cele mai active filiale în anul 2016 sunt: CAIE –138 de postări, „Transilvania” – 85 de postări și Biblioteca „M. Lomonosov” – 73 de postări, și în 2015 aceleași filiale care erau în top: „Transilvania” – 160 de postări, „M. Lomonosov” – 107 de postări și CAIE – 96.

Filiala	2016		2015	
	Postări	Vizualizări	Postări	Vizualizare
Traian	57	122719	75	124 687
„M. Lomonosov”	73	32669	107	33 202
Filiala de Arte „T. Arghezi”	32	31404	21	26 061
CAIE	138	14699	82	16 251
Biblioteca Centrală	35	13128	160	14 267
„Transilvania”	85	12738	96	13 007
„A. Mickiewicz”	2	10615	9	11 686
„L. Rebreanu”	49	8465	7	11 672

„I. Mangher”	6	5578	75	4 172
„Târgu-Mureș”	7	2992	67	1 638

Topul celor mai vizualizate postări de pe YouTube în 2016:

Filiale	Denumire	Vizualizari
„Târgu-Mureș”	<i>Dansuri la bibliotecă: Hip Hop dont STOP!</i>	1535
Filiala de Arte „T. Arghezi”	<i>O călătorie spre centrul pământului, J. Verne</i>	1173
Traian	<i>Cântec de primăvară, Grigore Vieru</i>	456
BP de Drept	<i>Armenească - Strada bibliotecii mele</i>	427
Traian	<i>Cine poate ști oare ce ar fi, dacă pentru o zi toți părinții ar fi copii?</i>	390
Codru	<i>Ziua Independenței</i>	378
DMC	<i>Prioritatea BM „B.P. Hasdeu” – Chișinău, 580 de ani de la prima atestare documentară</i>	314
M. Costin	<i>Встреча с Кушиневоm</i>	301
Traian	<i>Am o căsuță mică (cântec pentru copii)</i>	282
BP de Drept	<i>Lansare de carte – Mihai Corj. Sunt un simplu cetățean. Prin știință și credință spre adevăr</i>	272
„Transilvania”	<i>Strada bibliotecii mele – bulevardul Mircea cel Bătrîn</i>	265
M. Costin	<i>Любимые книги зарубежных писателей</i>	261
Codru	<i>9 mai – Ziua Biruinței</i>	226
N. Titulescu	<i>Strada bibliotecii mele</i>	221
„H. Botev”	<i>Strada Bibliotecii „Hristo Botev – bd. Grigore Vieru</i>	200
BM	<i>Străzi-cheie în istoria Chișinăului</i>	200
M. Costin	<i>Любимые книги известных людей</i>	198
„L. Rebreanu”	<i>Personalități din cartierul Poșta Veche. Chișinău 580 de ani, Ana Palade, profesoară de chimie</i>	193
„A. Mickiewicz”	<i>Strada care-și creează istoria</i>	192
„L. Rebreanu”	<i>„Rucsacul de vacanță” la Biblioteca „Liviu Rebreanu”</i>	182

Deși în topul filialelor cu cele mai multe postări în 2016 sunt – CAIE, „Transilvania” și Biblioteca „M. Lomonosov” în tabelul de mai sus observăm că niciuna din ele nu se bucură de popularitatea postărilor. Motiv ar putea servi insuficiența promovării sau lipsa interesului publicului.

În contextul priorității anului 2016 *Chișinău – comori ascunse: surprindem arhitectura și viața urbană (580 de ani de la prima atestare a Chișinăului)*, Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” a organizat concursurile de video proiecte (povești digitale) cu genericul: *Oraș frumos pe nume Chișinău și Strada bibliotecii mele*, care au acumulat cele mai multe vizualizări.

FLICKR

Un canal de informare important, care permite promovarea activității bibliotecii în lumea virtuală, este Flickr. Pentru o mai bună comunicare cu utilizatorii, acest canal a fost utilizat de filialele: Biblioteca Centrală, CAIE, M. Costin, „A. Donici”, N. Titulescu, filiala de Arte, „Târgu-Mureș”, „O. Ghibu”, „L. Rebreanu”, Traian. Pe parcursul anului de referință pe conturile filialelor BM pe Flickr au fost publicate și sistematizate 4819 de imagini, vizualizate de 90080 de vizitatori online, indicatorii, în comparație cu 2015, fiind în descreștere. Ca motiv poate servi posibilitatea de a publica imagini pe rețele sociale ca: a) Facebook; b) Pinterest; c) Instagram; d) Twitter.

Filiale	Postări	Vizite
BC	778	29565
Traian	362	10888
CAIE	580	8992
„O. Ghibu ”	153	7894
„L. Rebreanu”	101	3619
„Târgu-Mureș”	176	1892
N. Titulescu	311	987
M. Costin	85	847
„A. Donici”	58	630

Din tabelul de mai sus observăm că filialele: Biblioteca Centrală – 778; CAIE – 580; Traian – 362; N. Titulescu – 311 au postat cele mai multe fotografii pe Flickr pe diverse teme și au acumulat cele mai multe vizualizări. Biblioteca centrală a publicat 35 de albume cu 778 de fotografii, care reflectă activități organizate la nivel de filială și rețea, vizualizate de **29565** vizitatori. **CAIE** a postat **580** de fotografii cu **8 992** de vizualizări.

Cele mai populare albume au fost: *Eminescu-i nemurire: comemorarea poetului la CAE*; *Ne vedem la bibliotecă*. Pentru promovarea activității Bibliotecii Traian, prin intermediul imaginilor foto, au fost **postate 362 fotografii**. Fotografiiile au fost ordonate în albume și au fost descrise, pentru o viziune mai plăcută: ce activitate, la ce bibliotecă, cine a participat, ceea ce a făcut posibilă regăsirea lor de utilizatori și **10 888 de vizualizări**. Filiala „O. Ghibu” a publicat **153 albume** de fotografii, mai puține decât în 2015, dar vizualizările au înregistrat o creștere considerabilă în 2016. Din postările Filialei N. Titulescu s-au bucurat de succes postările despre *Nocturna bibliotecilor*; *La mulți ani*, *Sofia*; *Programul Novateca*.

PINTEREST

Rețeaua socială **Pinterest** a fost dezvoltată cu noi seturi de imagini despre activitățile și noile servicii ale BM. Pe Pinterest sunt prezente filialele: „O. Ghibu”, „Ovidius”, „Transilvania”, „A. Mickiewicz” și Departamentul „Memoria Chișinăului”, CAIE, BM.

În total, pe Pinterest au fost înregistrate **17875** de interacțiuni și **7634** de aprecieri, ce indică o mărire considerabilă în comparație cu 2015 (**4 823** de interacțiuni și **190** de aprecieri).

Analizând conținutul albumelor și pinurilor plasate pe Pinterest, observăm că utilizatorii sunt interesați de subiectele cu privire la: gaming, design în biblioteci, poeziile lui Mihai Eminescu, inovații și sărbători.

Cele mai populare albume create pe Pinterest în 2016 sunt: *Citim Eminescu* de Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” – 480 aprecieri cu 42 pinuri (imagini); *Trolleybook-ul la Valea Trandafirilor* de Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” – 418 aprecieri cu 476 pinuri; *Inovații* de Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” – 316 aprecieri cu 10 pinuri; *Bibliotecari* de Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” – 197 aprecieri cu 20 pinuri; *Citim Eminescu – lectură continuă* de Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” – 177 aprecieri cu 107 pinuri.

Din filialele prezente pe Pinterest active sunt doar: Filialele „I. Mangher” – 170 de pinuri, „O. Ghibu” – trei albume; CAIE – opt albume și Departamentul „Memoria Chișinăului” cu – șapte albume publicate. Din tabelul de mai jos observăm că pe conturile filialelor în total au fost înregistrate 3045 de vizite și 165 aprecieri.

Datele prezentate ne permit să observăm că cel mai vizualizat și mai apreciat profil a fost cel al Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” (48 de panouri cu peste 1000 de imagini publicate), urmat de Filiala „I. Mangher”, iar temele abordate pe contul Pinterest sunt: activitățile organizate de bibliotecă, profesia de bibliotecar, inovații, universul cărții, cultura evreilor în Republica Moldova, personalități notorii ale poporului evreu și activitățile bibliotecii.

Analizând postările de pe profiluri remarcăm că nu toate imaginile (pin) sunt structurate după teme, iar unele nu sunt descrise sau nu sunt clare.

SLIDESHARE

Platforma online de publicare a comunicărilor în formă de prezentări Slideshare continuă să fie utilizată atât pentru partajare de experiența profesională, cât și pentru promovarea resurselor informaționale.

În total, în anul de referință pe contul instituțional au fost publicate **trei** prezentări (2015 – 35), vizualizate de **22 768** de vizitatori (2015 – 47 179) și **118** de descărcări (2015 – 90).

Cea mai vizualizată postare plasată pe contul Slideshare a bibliotecii în 2016, fiind prezentarea *Arena jocurilor în bibliotecă: distracție și învățare* în cadrul colocviilor de vară cu genericul *Joacă inteligent – Gaming la bibliotecă*, organizat în perioada 7-8 iunie 2016 la BM „B.P. Hasdeu”, care a acumulat 190 de vizualizări; o descărcare și două distribuiri pe mediile sociale.

Cele mai vizualizate postări în 2016 din anii precedenți plasate pe cont sunt:

- *Descriere bibliografică. Referințe bibliografice* – 1 516 vizualizări; două distribuiri pe mediile sociale;
- *Cercetarea sociologică* – 1 157 de vizualizări; 22 de distribuiri (în cadrul Săptămânii ușilor deschise la Filiala „Ovidius”, Departamentul dezvoltare și comunicare a organizat un master-class cu tema *Organizarea unei cercetări sociologice*);
- *Scrisoare* – 1 093 de vizualizări; două distribuiri (prezentare: *Mesajul scris – „carte de vizită” în consolidarea brandului BM. Corespondența și cererea: structură și conținut*);
- *Terapie prin lectură: proiect pentru stimularea lecturii* (la Biblioteca „O. Ghibu”) – 632 de vizualizări; patru distribuiri;
- *Metoda Focus-grup. Indicații practice la BP de Drept* – 501 vizualizări; patru distribuiri.

Din 27 de filiale pe Slideshare sunt active doar filialele: de Arte „T. Arghezi”, „L. Rebreanu”, „A. Mickiewicz”, „Alba Iulia”, „Transilvania”, BPD, „O. Ghibu”, V. Belinski, Ovidius și Departamentul „Memoria Chișinăului”. Au fost publicate **47** de prezentări și vizualizate de **56796** de vizitatori, pentru comparație în 2015 erau înregistrate **35** de prezentări (2014 – 35), vizualizate de **47 179** de vizitatori. Acest instrument util nu este utilizat la maximum, prezentările, făcute nu întodeauna sunt publicate, promovate, distribuite.

Filiale	Postări	Vizite	Descărcări
Filiala de Arte „T. Arghezi”	1	509	0
„A. Mickiewicz”	3	329	0
„Alba Iulia”	6	3697	0
BM	3	22768	118

DMC	1	148	0
„L. Rebreanu”	7	624	0
„Transilvania”	1	303	0
	47	56796	231

Din tabelul de mai sus observăm că cele mai multe vizualizări (22768) a acumulat, în 2016, contul Slideshare a **Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”** – în total trei postări și 118 descărcări.

Iar cele mai populare publicații sînt postate de filialele „Alba Iulia”, „L. Rebreanu” și de Arte „T. Arghezi”, după cum se vede din tabelul de mai jos:

Filiale	Publicații	Vizualizări
„Alba Iulia”	<i>Cum se face o carte? Lecție bibliografică ilustrată „Săptămâna creativității și inovației”</i>	1290
„Alba Iulia”	<i>Scriitori români ilustrați</i>	623
„Alba Iulia”	<i>Chișinău – comori ascunse</i>	610
„L. Rebreanu”	<i>Miroslava Mitleaeva – poetă, prozatoare, eseistă și traducătoare din Republica Moldova</i>	571
De Arte „T. Arghezi”	<i>Muzica tipărită a compozitorului V. Zagorschi</i>	509
„Alba Iulia”	<i>Sfatul țării declară unirea</i>	464
„Alba Iulia”	<i>De-ale aventurii și nu numai</i>	409
„L. Rebreanu”	<i>„Am înțeles că un om poate avea totul neavînd nimic și nimic avînd totul” (M. Eminescu)</i>	402

TWITTER

În anul 2016 contul Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” a înregistrat 1089 de utilizatori activi, care au citit 1463 de postări pe diverse teme și s-au înregistrat 35966 de vizualizări. Utilizatorii au fost interesați de următoarele postări:

- Programul *Chișinăul citește 2016* BM utilizatorii să participe la selectarea cărților, prin sondajul <http://bibliotecamunicipala.polldaddy.com/s/chisinau1> – 752 de vizualizări;
- Un nou serviciu pentru utilizatorii Bibliotecii Centrale – *Filmul de vineri*. Vă așteptăm cu mare drag!... <http://fb.me/8qOnOG4VE> – 261 de vizualizări;
- Să începem noul an, 2016, cu cartea pe genunchi. Astăzi avem ca invitat pe poetul Gheorghe Grău, <http://fb.me/7CabpgF0q> – 237 de vizualizări;
- Excelența Sa Ambasadorul Republicii Polonia la Chișinău, Dl. Artur Michalski – poezia *Ce e amorul* – 195 de vizualizări;

- OCLC prints last library catalog cards:

<http://www.oclc.org/news/releases/2015/201529dublin.en.html#.WGKATNBLTng.twitter> ... – 136 de vizualizări.

Numărul vizualizărilor ne demonstrează că utilizatorii sunt interesați de conținutul, care se plasează pe contul Twitter al bibliotecii și este o sursă eficientă de informare pentru cititori. Acest lucru îl vedem și din conturile active ale filialelor: „A. Mickiewicz”; „Alba Iulia”; de Arte „T. Arghezi”; CAIE și „I. Mangher”.

Filiale	Vizualizări	Postări	Persoane interesate
„A. Mickiewicz”	19223	85	121
De Arte, „T. Arghezi”	3364	125	182
„Alba Iulia”	1571	307	275
„I. Mangher”	2883	254	288
CAIE	11170	362	386
Total	382111	1133	1252

Conform tabelui, observăm că în total pe conturile de Twitter ale acestor filiale au fost plasate 1133 de postări sau anunțuri. Cele mai multe postări au fost create de CAIE – 362, la fel și cele mai multe persoane interesate de conținut – 386. Cele mai multe vizualizări (19223) are Filiala „A. Mickiewicz”, care a reușit să atragă pe cititorii săi cu conținut interesant. Pe Twitter au fost plasate evenimente dedicate scriitorilor polonezi, expoziții cu diverse teme, activități culturale.

Concluzii:

Se observă o stabilitate evidentă și incontestabilă a markerilor de performanță a serviciilor electronice, care se manifestă, în primul rând, printr-o creștere pe unele segmente, confirmată prin impactul apreciativ al postărilor, dar și prin indicatori cantitativi – numărul de postări, numărul de utilizatori și vizitatori virtuali. Deși tot atât de stabile sînt și aspectele legate de interacțiune: comentarii, aprecieri, ele trebuie să fie analizate și discutate – poate în acele puține comentarii se află răspunsul cât de bune sau mai puțin bune sunt serviciile oferite de bibliotecă.

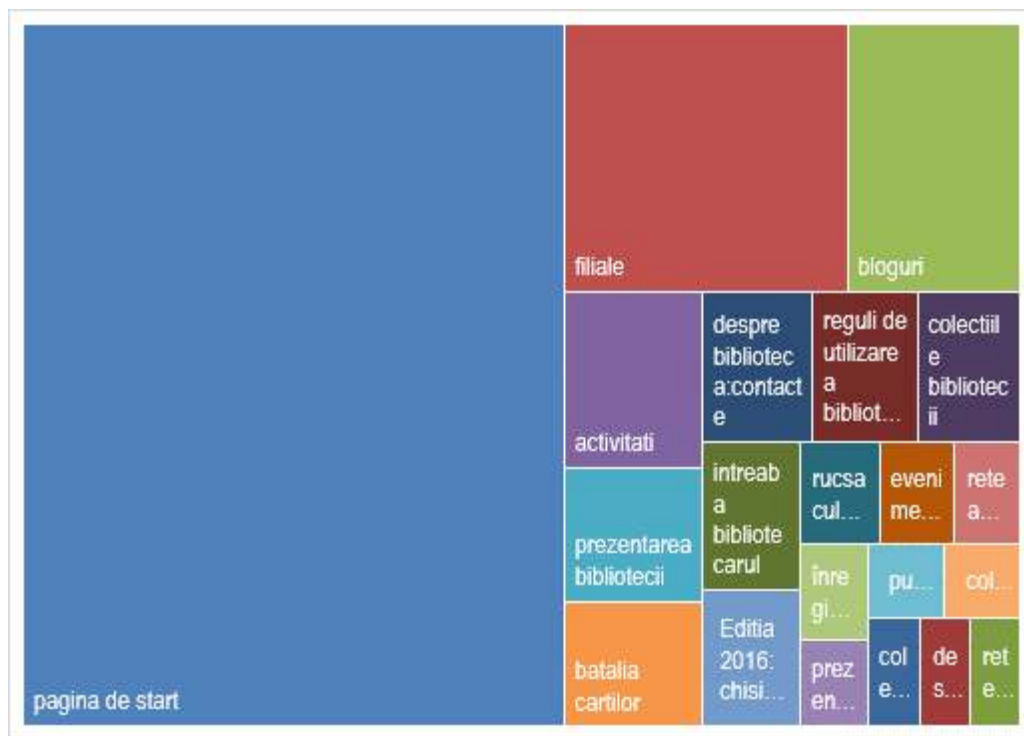
PAGINILE WEB www.hasdeu.md, www.pll.md, lomonosovka.hasdeu.md

În anul de referință site-ul BM a înregistrat următorii indicatori:

Anul	Vizite unice	Sesiuni	Pagini vizualizate
2016	34592	56886	136092
2015	35126	55500	142712

Comparând datele respective cu anul 2015, observăm o diminuare a vizitelor unice, a paginilor vizualizate și o creștere a numărului de sesiuni.

Cele mai vizitate pagini de pe site-ul BM :

Cea mai mare pondere o au *Pagina principală* (35%), paginile *Filiala* (31%) și *Bloguri* (6%), urmate de *Activități* (6%), *Informații despre bibliotecă* (6%), concursul *Bătălia cărților* (2%) etc. Luând în considerație faptul că pagina principală oferă informații despre ultimele știri, evenimente, putem să concludem că anunțurile despre activitățile organizate de filialele BM sînt cele mai accesate materiale de pe site.

În anul de referință, accesările paginilor *Despre bibliotecă*, *Utilizarea bibliotecii*, *Activități*, *Resurse electronice* se află la același nivel în comparație cu anul 2015. Aceste date constante relevă mai multe aspecte: acest gen de informații este necesar în cazul când utilizatorul vrea să se adreseze la bibliotecă.

Din numărul total de sesiuni, 53% reprezintă sesiuni noi, celelalte 47% se referă la utilizatorii, care au revenit pe site. Acest raport indică gradul de corespundere a informației oferită de site utilizatorilor.

Accesările pe site au fost efectuate de pe rețelele sociale sau de pe site-urile, care urmăresc informația publicată de bibliotecă, fac referire la informația de pe hasdeu.md.

Sursa	Nr. de sesiuni	%
opac.hasdeu.md	553	(21.06%)
com.google.android.googlequicksearchbox	261	(9.94%)
md.kompass.com	112	(4.27%)
share-buttons.xyz	100	(3.81%)
diez.md	80	(3.05%)
uptime.com	75	(2.86%)
point.md	72	(2.74%)
keywords-monitoring-your-success.com	50	(1.90%)
semia.md	50	(1.90%)

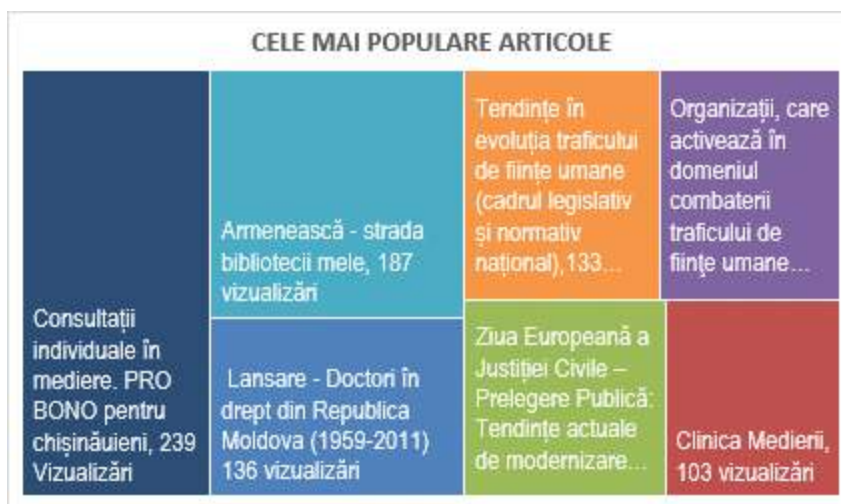
Sesiunile realizate prin intermediul rețelelor sociale: practic toate accesările site-ului de pe mediile sociale revin Facebook-ului, care marchează o creștere în raport cu 2015. O creștere de vizite pe site semnalează și Google+, Tumblr, Twitter, Vkontakte.

Medii sociale	Sesiuni 2015	%	Sesiuni 2016	%
Facebook	4350	88.49	4,705	91.84%
Blogger	510	10.37	303	5.91%
Google+	18	0.37	39	0.76%
Tumblr	13	0.26	32	0.62%
Twitter	9	0.18	15	0.37
VKontakte	9	0.18	10	0.20%
LinkedIn	4	0.08	7	0.14%
Pinterest	1	0.02	6	0.12%
SlideShare	1	0.02	5	0.10%
WordPress	1	0.02	1	0.02%

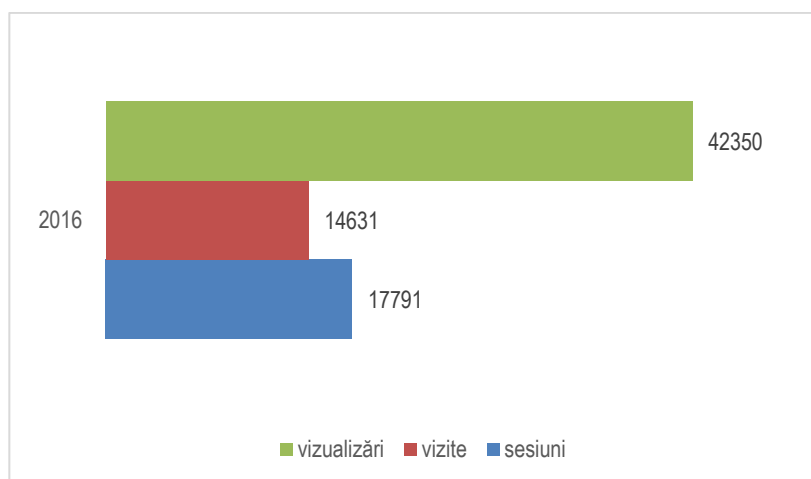
84% (90% în 2015) din vizite au fost efectuate de pe calculatoare, dispozitivelor mobile (tablete, telefoane mobile) le revin 16% (10 % în 2015). Schimbarea balanței în direcția dispozitivelor mobile, deși încă minimă, nu este neașteptată, reieșind din tendințele actuale.

Site-ul BPD www.pll.md, se află în perioada de restructurare. La moment, posibilitățile paginii web sunt depășite din punct de vedere tehnic și din aceste considerente informația se actualizează în măsura necesităților.

PW a fost accesată din peste 80 de țări ale lumii. În 2016 au fost 37 de articole din cele mai populare sînt:

În perioada 1.01.2016-31.12.2016 impactul PW este:

Pagina web a Filialei „M. Lomonosov”, nefiind actualizată în a doua jumătate a anului 2016, a atras numai **3211** (2015 – **3723**) de vizitatori unici, care au vizualizat paginile de **9162** (2015 – **15 192**) de ori.

Concluzii

În anul de referință vizitele unice pe site au diminuat, ceea ce impune necesitatea creării unui plan de măsuri de promovare a informației de pe pagina web, de completare a informației solicitate de utilizatori, de asigurare a informării prin intermediul lecțiilor de instruire a utilizatorilor, de evaluare lunară a tuturor indicatorilor de utilizare a site-ului, în vederea elucidării punctelor slabe și fortificării lor.

E-conținuturi

În 2016 colecția de documente electronice, elaborate și digitizate de bibliotecă nu s-a mărit esențial, completându-se cu opt documente digitale, publicate pe ISSUU, fiind digitizat numai un document din colecția specială a Bibliotecii centrale *Arhiva istorică a României* (563 p.). Documentele electronice au fost vizualizate de 2391 de utilizatori și au fost descărcate nouă titluri.

În anul 2016 **cele mai vizualizate titluri** au fost:

Din datele de mai sus putem trage concluzia că utilizatorii sunt interesați de publicațiile bibliotecii, cele mai solicitate publicații fiind revista *BiblioPolis*, o sursă importantă de informații profesionale, manualul *Literatura română*, o sursă de informații necesare în procesul de studii și *Presa basarabeană*, un catalog de referință pentru cei care studiază istoria locală.

Continuă să fie utile utilizatorilor și bibliografiile: *Seghei Pojar* și *Două fenomene ale culturii naționale: Maestrul Vladimir Curbet și Ansamblul „Joc”*, elaborate de Biblioteca Municipală, precum și lucrările dedicate orașului Chișinău, semnate de Iurie Colesnic.

Conform statisticilor de pe issuu.com, în 2016, au fost plasate 165 (157 în 2015) de documente, fiind înregistrate 23172 de vizualizări, 57911 de impresii, 116 de distribuiri, 41 de aprecieri și 41 de fani.

Concluzii

Colecția digitală a bibliotecii continuă să se dezvolte, completându-se cu publicații noi digitizate sau digitale. Analiza solicitărilor utilizatorilor, a identificat necesitatea de a oferi cărți în format electronic. Diminuarea numărului de vizite, distribuiri insuficiente sunt condiționate de informarea insuficientă a utilizatorilor referitor la aceste oferte ale BM, prin diferite metode – instruirea utilizatorilor, utilizarea materialelor promoționale.

ECHIPAMENTUL TEHNOLOGIC

În anul 2016 infrastructura tehnologică a BM a rămas la nivelul anului 2015 din punctul de vedere al achizițiilor echipamentului din surse bugetare. Parcul de tehnică s-a înnoit cu cinci calculatoare, 24 de tablete, cinci MFU din proiectele finanțate de Ambasada SUA în RM și Programul *Novateca*. Pentru reparațiile curente au fost achiziționate și schimbate detaliile: bloc de alimentare, mouse, switch, keyboard, HDD, USB flash, USB hub și cablu HDMI. În urma evaluării stării tehnice a echipamentului, efectuate în 2014, au fost perfectate procese verbale de casare a calculatoarelor (44), copiatoarelor (1) și scannerelor (1) învechite fizic de la 20 de filiale.

În total, la 1 ianuarie 2017, în gestiunea filialelor BM se află: **311** (304 – 2015; 244 – 2014 ; 260 – în 2013) de calculatoare, din care **243** sunt conectate la internet, (**45** – 2016; **53** – **2015**) de imprimante, dintre care **30** de dispozitive multifuncționale (imprimantă, xerox, scanner), **11** (**12** – 2015) scanere și **16** (**17** – **2015**) proiectoare, **38** de tablete, **cinci** e-readere.

Utilizarea calculatoarelor în filiale

Din totalul de **311** calculatoare: posturi de lucru pentru utilizatori – **52** (45 – 2015); posturi de lucru pentru bibliotecari – **163** (178 - 2015); posturi de lucru pentru instruirea bibliotecarilor – **20**; neutilizabile – **32** nefuncționale și **44** pregătite spre casare.

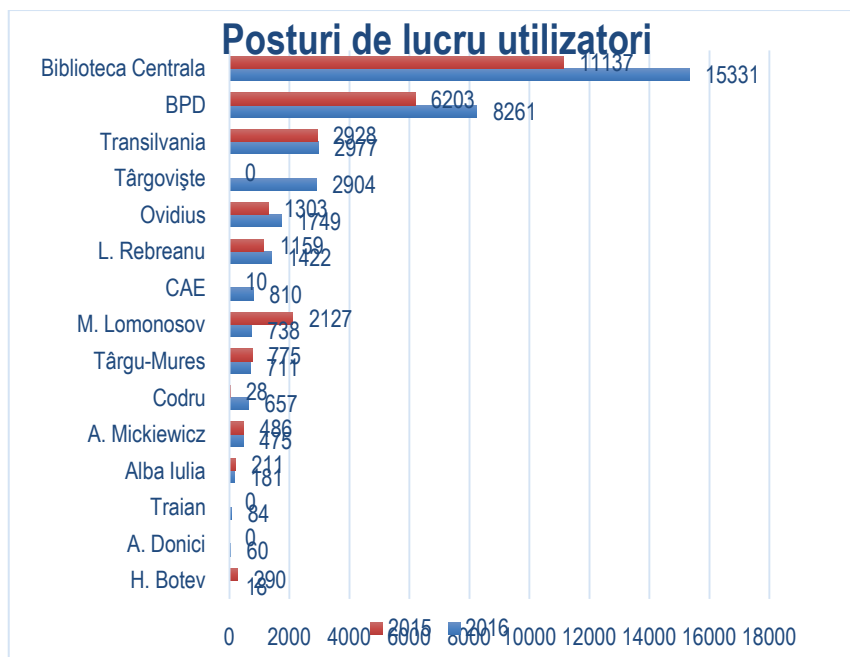
Din numărul total de calculatoare, **163** fiind *posturi de lucru pentru bibliotecari*, deci – un calculator la 1,74 unități de personal.

În anul de referință numărul de posturi de lucru pentru utilizatori a crescut cu nouă (**9**) unități, BM oferă utilizatorilor posibilitatea de a folosi resursele bibliotecii la **54** de calculatoare (45/54/58), dintre care **54** sunt conectate la internet, în **16** filiale (11/12/16):

- 17 stații de lucru – Biblioteca Centrală cu acces la resursele electronice, OPAC, rezervarea calculatorului;
- 10 stații de lucru – BPD cu acces la baze de date juridice, OPAC;
- 5 stații de lucru – Filiala „Târgoviște” cu acces la resursele electronice, OPAC;
- 3 stații de lucru – Filiala „Ovidius”;
- 2 stații de lucru – filialele „M. Lomonosov”, „Alba Iulia”, „Transilvania”, „A. Mickiewicz”, „L. Rebreanu”;
- 1 (una) stație de lucru – filialele „H. Botev”, Codru, CAIE, „A. Donici”, A. Russo, M. Drăgan, N. Titulescu, Traian.

La dispoziția utilizatorului fiind **cinci** MFU, **29** tablete pentru utilizatori la 13 filiale, **nouă** tablete pentru instruirea bibliotecarilor, **cinci** e-readere.

Stațiile de lucru (**54**) destinate utilizatorilor au asigurat accesul la resurse pentru **36 378** de utilizatori.

Aceasta reprezintă o creștere în raport cu **6 204** de sesiuni. Analiza disponibilității posturilor de lucru, destinate utilizatorilor bibliotecii, demonstrează o creștere la filialele Biblioteca Centrală, BPD, „Transilvania”, „Ovidius”, „L. Rebreanu”, Codru, „Târgoviște”, CAIE și o descreștere explicată prin starea fizică a calculatoarelor la filialele „H. Botev”, „Alba Iulia”, „A. Mickiewicz”, „Târgu-Mureș”, „M. Lomonosov”. Intrarea unor filiale în programul *Novateca* va fi în beneficiul utilizatorilor, dar nu va rezolva insuficiența stațiilor de lucru: **în 2016 un post de lucru revine la un număr de 3 019 utilizatori activi.**

Au devenit obișnuite zonele WiFi în filiale, care oferă utilizatorilor posibilitatea de a accesa resursele de internet, a comunica cu prietenii, partenerii pe dispozitive personale: laptopuri, telefoane mobile, tablete. Pe parcursul anului 2016 s-a înregistrat un număr de **34 139**, ceea ce reprezintă o dublare a numărului de utilizatori care vizitau biblioteca pentru a beneficia de această facilitate.

Concluzie

Parcul de mașini, 310 de unități, din care 22,5% sunt nefuncționabile, 39% – învechite (capacitate de lucru joasă), nu corespunde așteptărilor utilizatorilor. Asigurarea unei activități eficiente pe restul de 38,5% de calculatoare în condițiile actuale, când practic toate procesele tehnologice în bibliotecă se bazează pe utilizarea tehnologiilor, este dificilă, în lipsa unor achiziții noi de echipament. Numărul de posturi de lucru demonstrează o insuficiență constantă atât pentru utilizatori, cât și pentru bibliotecari. Mărirea cu nouă unități pentru utilizatori nu soluționează necesitățile.

Asistența tehnică

Asigurarea activităților de asistență tehnică a echipamentului, aflat în gestiunea filialelor și departamentelor BM, a fost efectuată de colaboratorii Departamentului tehnologia informației, folosind aplicația *Trello* pentru gestionarea problemelor, în baza cererilor de suport tehnic înregistrate de filiale în fișierul *Asistența tehnică* de pe *Google drive*.

Pe parcursul anului au fost efectuate peste 230 de operații (pentru comparație 252 de zile lucrătoare) de:

1. Instalare / reinstalare echipament – Administrație, CNEPB, Biblioteca Centrală, „H. Botev”, „L. Ukrainka”, „A. Mickiewicz”, „Ștefan cel Mare și Sfânt”, „O. Ghibu”, „Târgoviște”, „Transilvania”.
2. Reinstalare soft / sisteme operaționale – „Transilvania”, „Ștefan cel Mare și Sfânt”, CAIE, V. Bielinski, Sediul central.
3. Conectări periferii.
4. Profilaxie (actualizare antivirus, ștergere cash, history etc.) / adaptare soft: „Ovidius”.
5. Diagnosticare echipament / profilaxie (aspirare praf).
6. Schimb de piese.
7. Rețele (configurare, extindere, schimb de cabluri, conectore).
8. Setarea filtrelor de internet.
9. Asigurarea suportului tehnic la activități – „Târgoviște”, Biblioteca Centrală, „Transilvania”.
10. Administrare servere BM.

Concluzie

Problemele parțial se datorează stării calculatoarelor, precum și lipsei unei atitudini corecte față de echipament, programele instalate pe calculator, în unele cazuri colaboratorii nu știu cum să se folosească de ele, nu scanează calculatoarele cu ajutorul programelor antivirus, nu triază informația acumulată, așteaptă ca acest lucru să-l efectueze inginerul de la DTI. Unele din problemele sus-menționate au fost rezolvate parțial prin intermediul Teamviewerului și ieșiri pe teren la filialele respective.

ACTIVITATEA ȘTIINȚIFICĂ ȘI DE CERCETARE

ACTIVITATEA ȘTIINȚIFICĂ

Planul de acțiuni pentru anul 2016 al Departamentului studii și cercetări a fost alcătuit în așa fel ca să contribuie la îmbunătățirea situației, asigurând în continuare, dimensiuni și adâncimi evolutive activității științifice a BM axându-se pe: (1) inovarea și eficientizarea coordonării, monitorizării, consilierii activității de cercetare la nivelul de rețea a BM; (2) încurajarea și motivarea activității științifice în structurile BM (servicii,

departamente, filiale); (3) consolidarea și dezvoltarea continuă a culturii cercetării atribuind mai multă atenție asupra modului în care angajații BM înțeleg conceptul de activitate științifică, cercetare la BM și educarea culturii științifice și de cercetare a noilor veniți prin activități speciale organizate de DSC; (4) organizarea unor activități de mentoring sau coach-ing în filialele care nu înțeleg pe deplin rolul și locul activității științifice în munca lor; (5) modelarea legăturii între activitatea științifică cu activitatea de zi cu zi a bibliotecarilor prin activitățile de instruire organizate de DSC; (6) stimularea, inspirarea, motivarea bibliotecarilor pentru inovare și (6) susținerea pe linia de plutire a revistei BM *BiblioPolis*, asigurându-i calitate conținutală și echilibru tematic și de gen a materialelor.

Obiectivele asumate au fost respectate și realizate cu responsabilitate. Rezultatele activității științifice ale anului de referință au demonstrat prezența culturii științifice, culturii cercetării la BM și filiale asigurând, astfel, același ritm alert al cercetării, aceeași diversitate de subiecte, forme și metode de cercetare, de studii elaborate și publicate – cercetări bibliografice, studii de caz, cercetări sociologice, literare și biblioteconomice. S-au produs proiecte, activități științifice, s-au tipărit lucrări, articole științifice etc.

Anul 2016 iese în evidență prin lucrările finisate și editate ca:

1. **Doctori în drept din Republica Moldova: 1959-2011. Dicționar enciclopedic** / Silvia Antufiev, Mihai Tașcă; coord. : Mariana Harjevschi ; Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”, Bibl. Publică de Drept ; Editura Cartea Juridică – Chișinău : S. n., 2016 (Tip. „Lexon-Prim”). – 708 p.

2. **Ion Holban – între fizică, poezia științei și proza vieții : Biobibliografie** / Inst. de Dezvoltare a Soc. Informaționale, Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”, Bibl. Centrală ; alcăt. : Margareta Cebotari ; ed. îngrijită de Mariana Harjevschi ; red. bibliogr. : Taisia Foiu. – Chișinău : Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale, 2016. – 160 p. – ISBN 978-9975-3124-2-4.

3. **Goian, Natalia. Prelucrarea informației** : Manual pentru bibliotecile publice : [în vol.] / Natalia Goian ; Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”, Asoc. Bibliotecarilor din Rep. Moldova, Univ. de Stat din Moldova. – Chișinău : S. n., 2016 (CEP USM). – ISBN 978-9975-71-840-0.

Vol. 1. – 2016. – 124 p. – ISBN 978-9975-71-841-7.

4. **Leo Butnaru : Biobibliografie (1967-2004)** / Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”, Filiala „Transilvania” ; red. bibliogr. : Taisia Foiu, Nadejda Cecoi ; lector : Zinovia Marchitan-Butnaru. – Iași : TipoMoldova, 2016. – Col. „Opera omnia”.

5. **Nicolae Esinencu. Viața și opera literară (ca) într-o carte** / concept și elaborare: Vitalie Răileanu, critic și istoric literar; bibliografie selectivă: Margareta Cebotari; tehnoredactare: Aurelia Galițchi-Staci. – Iași : TipoMoldova, 2016. – 346 p.

6. **Rață, Valeriu.** *Alt portret din profil cultural al Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”* : (cronici, consemnări, recenzii) / Valeriu Rață ; ed. îngrijită de Mariana Harjevschi ; coord. : Lidia Kulikovski ; pref. : Vlad Pohilă ; coperta : Valeriu Herța ; machetare : Ion Vârlan ; Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”. – Chișinău : [S.n.], 2016. – 332 p. – ISBN 978-9975-128-78-0.

Alte lucrări:

- **BiblioPolis** : rev. de biblioteconomie și științe ale informării / Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu” ; dir. fondator : dr. conf. univ. Lidia Kulikovski ; dir. : Mariana Harjevschi ; red.-șef : Vlad Pohilă. – 2002. – Chișinău : Ed. „Tehnica-Info”, 2016; 4 volume (machetate în format PDF);

- **Buletinul Mihai Eminescu.** În acest an a fost tipărit un număr special în care a fost pus în dezbatere volumul lui Lucian Boia *Mihai Eminescu, românul absolut. Facerea și desfacerea unui mit*, în care autorul își propune să demonstreze că cultul lui Eminescu este o catastrofă existențială care amenință și continuă să amenințe cultura românească. În ajun de Congresul Mondial al Eminescologilor, la inițiativa domnului academician Mihai Cimpoi, a fost editat acest număr special al *Buletinului Eminescu* care inserează câteva articole polemice ce dovedesc lipsa de consistență a acestei abordări subiectiviste. În această ediție specială au fost tipărite opiniile: acad. Mihai Cimpoi. *Lucian Boia și schemele demitologizării*; prof. universitar Theodor Codreanu. *Un Roller al eminescologiei*; prof. universitar Adrian Dinu Rachieru. *Reîntoarcerea la Eminescu*; prof. Universitar Nicolae Georgescu. *Lucian Boia: o oală într-un car de oale*. Centrul Academic Internațional Eminescu și-a adus contribuția difuzând aceste materiale pe blog și oferindu-le celor interesați să citească *Buletinul* tipărit în biblioteca noastră în ajun de Congres pentru a participa la dezbateri.

A fost organizată ediția a II-a a **Săptămânii creativității și inovației**, cu impact considerabil asupra activității bibliotecilor. Au participat activ filialele, departamentele (raportul detaliat vezi în *BiblioPolis*, 2016, nr. 2. Biblioteca Municipală a aderat la Mișcarea mondială pentru creativitate și inovație / World Creativity and Innovation Week, care se desfășoară, în fiecare an, în perioada 15-21 aprilie. Săptămâna creativității și inovației la BM „B.P. Hasdeu” e la a doua ediție la care au participat 20 de filiale și trei departamente. Scopul Săptămânii creativității și inovației, ediția 2016, de a mobiliza, a incita bibliotecarii să facă activitatea sa, timp de o săptămână, altfel, creativă, inovativă, de a-și transforma biblioteca într-un mediu creativ, implicând utilizatorii în activități inovative. Articolul scoate în evidență, comentând, concluzionând, rezultatele autoevaluării efectuată de înșiși participanții la SCI. Sunt rezultate revelatoare: Săptămâna creativității și inovației 2016 s-a dovedit o strategie bună de a provoca bibliotecarii să scoată la iveală aptitudinile, talentele, sentimentele lor distincte, pe care nici nu bănuiau că le au. SCI a oferit libertatea de a experimenta idei și lucruri noi și de a se autoevalua, a fost o școală a creativității și inovației. Bibliotecarii au înțeles că educația profesională pentru inovație este cheia viitorului.

Dacă creativitatea este inteligența care se distrează, în același scop, de stimulare și de dezvoltare a creativității, DSC a organizat și a manageriat:

- **campania „Biblioteca «B.P. Hasdeu» zâmbeste”**, unul din obiectivele căreia a fost consolidarea și armonizarea echipei, crearea stării de bine, precondiție obligatorie pentru schimbarea și inovarea activității;
- **activități de instruire orientate pe inovație, schimbare, modernizare;**
- **sporirea numărului de articole științifice** publicate de către angajații BM și numărul de articole științifice publicate în revista *BiblioPolis*.

Tematica cercetărilor asumate pentru 2016 a declanșat o amplă activitate de documentare la lucrările: *Managementul evenimential pentru bibliotecari, Metode de cercetare în infodocumentare, Disecarea cărților (recenzii, consemnări, prefețe, postfețe)* de Vlad Pohilă (DSC); *Revista „Luminătorul”, bibliografie analitică („Maramureș”); Bulevardele, străzile, piețele municipiului Chișinău*, enciclopedie (Departamentul „Memoria Chișinăului”); *Dicționarului enciclopedic al doctorilor în drept din Republica Moldova* (BPD); *Bibliografia municipiului Chișinău*, trei volume, care au fost finisate în 2016.

Laboratorul de cercetări literare și biobibliografie „Onisifor Ghibu” joacă un rol important în activitatea biblioteconomică a Bibliotecii „Onisifor Ghibu” și al Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”. Astfel, în anul 2016 au continuat promovarea personalităților culturale (scriitori, oameni de artă etc.) prin **volumul antologic** *Eugen Cioclea... locuiesc în ființa necunoscută...*, concept, elaborare: Vitalie Răileanu; coordonator: Lidia Kulikovski, dr. conf. universitar; tehnoredactare: Tatiana Braicov; volumul de exegeze literare *Ion Vatamanu – scriitor al existenței*, concept, elaborare, antalogare Vitalie Răileanu, critic și istoric literar; coordonator Lidia Kulikovski, dr. conf. universitar; bibliografie Margareta Cebotari; tehnoredactare Liuba Muntean; bibliografia *Nicolae Esinencu – fulminantă performanța literară*, coordonator Vitalie Răileanu, critic și istoric literar; alcătuitor Margareta Cebotari.

Departamentul „**Memoria Chișinăului**” a desfășurat o vastă activitate de cercetare biblioteconomică:

- *Chișinăul teatral. Imaginea orașului în spectacole* (aut.: Larisa Ungureanu, dr. în st. artelor), completată cu referințe bibliografice. Cercetarea s-a desfășurat pe mai multe căi: studierea repertoriului teatrelor care au activat pe teritoriul RM; lecturarea pieselor, semnate de dramaturgii autohtoni; consultarea materialelor informaționale din cadrul DMC (biobibliografii, enciclopedii, Bibliografia Națională a RM); consultarea colecțiilor Bibliotecii Naționale, îndeosebi, colecțiile publicațiilor periodice; precum și discuțiile purtate cu actorii-veterani ai teatrului, mărturiile cărora au servit ca document, dar și cu dramaturgii care au scris piese despre Chișinău sau care locuiesc în Chișinău;

- culegerea de articole *Carol Schmidt – 170 de ani*, realizată cu prilejul aniversării de la nașterea lui Carol Schmidt, primar al orașului Chișinău în perioada anilor 1877-1903. Departamentul „Memoria Chișinăului” a hotărât să faciliteze accesul la informația despre Carol Schmidt prin realizarea acestei culegeri în format electronic, care cuprinde 75 de texte integrale: articole și studii din cărți, din ediții periodice, resurse electronice etc. despre cel mai longeviv primar al Chișinăului;

- Calendarul *Chișinăul în date și evenimente 2017*, realizat în contextul aniversării celor 580 de ani ai orașului, a împlinirii celor 20 de ani de activitate a Departamentului „Memoria Chișinăului” și a aniversării a 140-a a Bibliotecii Municipale „**B.P. Hasdeu**”. Calendarul scoate la lumină date și personalități importante din istoria urbei. Ediția include **681** de informații despre personalități-jubiliare, evenimente, date istorice și curiozități legate de orașul Chișinău;

- sub auspiciile și în cadrul DMC s-a elaborat volumul *Chișinăul nostru și brazda neutării*, autor Iurie Colesnic.

Biblioteca „M. Lomonosov” contribuie cu almanahul poetic *Под прямым небом Кишинева: Chișinău în literatura artistică*.

Bibliotecile „Transilvania” și „Ițic Mangher” au elaborat monografiile despre bibliotecile respective la aniversarea de 25 de ani: „*Biblioteca „Transilvania”, ca litania, ca litania...*” și *Un sfert de secol al Bibliotecii – Centru Cultural „Ițic Mangher”*.

Anul 2016 a fost un an cu multe evenimente, aniversări, date remarcabile, comemorări care s-au regăsit în simpozioane, conferințe, colocvii, lecții publice, dezbateri, mese rotunde, lansări de carte, prezentări de publicații ș.a.

Bibliotecile filiale și Sediul Central au organizat evenimente științifice care au suscitat interes sporit din partea participanților: un exemplu poate fi Biblioteca „O. Ghibu” – un simpozion și nouă conferințe la care au participat 548 de participanți. Exemplificăm prin câteva titluri: *Teoria lingvistică a lui Eugen Coșeriu pe înțelesul tuturor* (95 de ani de la naștere; în parteneriat cu Universitatea „Babes Bolyai” din Cluj-Napoca, România) și *Poezia basarabească – valori și confluente*; *O nouă ipostază a operei lui G. Rodari* a avut loc în Săptămâna culturii italiene în Republica Moldova. În parteneriat cu World Alliance for Religions Peace Summit a fost organizată conferința cu genericul: *Binele și răul!* În parteneriat cu Asociația de Inovare și Schimbare prin Educație a fost organizată conferința cu genericul: *Instruirea profesorilor de limbă engleză*. În colaborare cu Fundația „Ancora Salvării” a fost organizată conferința: *Problemele senzorial-perceptive și de comunicare în autism*.

Se evidențiază în acest an Biblioteca „Transilvania”: cu două simpozioane și șapte conferințe științifice:

Nr. crt.	Titlul conferinței / simpozionului / colocviului / mesei rotunde / dezbaterii	În colaborare cu	Data	Nr. de participanți
1.	Simpozion: <i>O. Goga – sufletul Ardealului</i>	LT „Gaudeamus”	01.04.16	60
2.	Simpozion: <i>Basarabia – Transilvania repere culturale</i>	BM „B.P. Hasdeu”; BJ „O. Goga”, Cluj-Napoca	29.08.16	60
3.	Conferință: <i>Neculce – o personalitate marcantă a culturii vechi</i>	LT „Gaudeamus”	(5.02.16)	60
4.	Conferință: <i>M. Sorescu de la Bulzești către lume</i>	LT „Gaudeamus”	19.02.16	60
5.	Conferință: <i>In memoriam: Alexandru Boldur / 130 de ani de la naștere</i>	LT „Gaudeamus”	29.02.16	100
6.	Conferință: <i>L. Damian – scriitorul și intelectualul / 30 de ani de la trecerea în neființă</i>	LT „Gaudeamus”	18.03.16	80
7.	Conferință: <i>Lansarea Programului „Bătălia cărților”, ediția II</i>	BM „B.P. Hasdeu”	24.03.16	40
8.	Conferință: <i>Conștiința universală – Mircea Eliade</i>	LT „Gaudeamus”	22.04.16	50
9.	Conferință: <i>A. Boldur. Istoria Basarabiei. În 2 vol.</i>	LT „Gaudeamus”	20.05.16	80

S-au organizat mai multe, în comparație cu anul trecut, lecții publice care au avut loc ca evenimente singular sau în cadrul serviciilor noi, al cluburilor și cenaclurilor. Au excelat bibliotecile „Onisifor Ghibu”, „Transilvania”, Biblioteca publică de Drept, „M. Lomonosov”, de Arte „T. Argezi”, „Hristo Botev”, „Adam Michiewicz”, Biblioteca Centrală, CAIE și altele.

Încurajăm și apreciem activitatea științifică desfășurată, susținută de către Biblioteca „Hristo Botev”, care în acest an s-a intensificat considerabil și s-a orientat pe specificul filialei. Rămâne preocupată de cercetare, promovare și comunicare a științei Filiala „A. Mickiewicz”, identificând informații privind activitatea polonezilor cunoscuți, renumiți, oameni de știință și comunicând rezultatele pe blog, în cadrul rubricii *Urme poloneze de valoare*. Rămânând ancorată în cercetarea temei *Polonezii Chișinăului*, a continuat accentuând rolul polonezilor în dezvoltarea Chișinăului istoric – scriitori, savanți, actori, constructori, cântăreți, medici.

Revista de biblioteconomie, științe ale informării și de cultură *BiblioPolis*, instrumentul BM de comunicare științifică profesională a rămas doar în format electronic (PDF), a publicat rezultate ale activității științifice și cercetărilor susținute de bibliotecarii ei la rubricile *Studii și cercetări*, *Teorie și practică*, *File de istorie*, *Cartea de specialitate*; *Recenzii și consemnări*, *Impresii de lectură* ș.a.

În cele patru numere apărute în 2016 au fost publicate **200** (în 2015 – **158**) de materiale de biblioteconomie, științe ale informării, istorie, cultură, literatură etc. dintre care **133** (**125** în 2015) cu caracter științific (studii, rezultatele cercetărilor, articole teoretice, recenzii, sinteze, comentarii pe marginea lucrărilor și activității de comunicare a științei) ceea ce constituie **62%** în 2016.

Anul 2016 nu a înregistrat titluri fundamentale biblioteconomice, decât manualul *Organizarea informației* (DSC, N. Goian), tematicile biblioteconomice au fost abordate în **102 articole**.

Referitor la **cercetarea biblioteconomică** menționăm că tematica s-a regăsit în producția științifică a anului 2016, dar se vor materializa în volumele tipărite în 2017. Tematicile biblioteconomice au fost abordate în **122 de articole** (din totalul de **200** de articole științifice) ale angajaților BM. Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” rămâne, în continuare, spațiul atractiv pentru cercetarea studenților. În baza activității BM au fost realizate cinci teze de master.

Articolele angajaților BM au fost publicate (cu tematici biblioteconomice) în revistele de specialitate sau editate de instituții infodocumentare din țară și străinătate: în revista de biblioteconomie, științe ale informării și de cultură *BiblioPolis*; *Septentrionales* (BJ, Baia Mare), *Revista ABRM*, *Studia Universitatis. Ser. „Științe sociale”* (Chișinău). Comentariile, eseurile au fost publicate în *Contrafort*, *Zona literară*, *Metaliteratura*, *Plumb*, *Literatura și arta*, *Timpul* și în reviste din străinătate.

Încă un aspect pozitiv al anului 2016: a sporit considerabil activitatea de comunicare a științei. Bibliotecile au comunicat rezultatele științei prin activități ca expozițiile tradiționale și virtuale; prin reviste bibliografice, orale și virtuale; prin concursuri de erudiție; prin lansări de carte (enciclopedii, dicționare, manuale, bibliografii, monografii, tratate științifice etc.). Această dinamizare a activității de comunicare și promovare a științei o atribuim efortului Departamentului studii și cercetări care a orientat, a incitat și a provocat bibliotecarii la activitate prin propuneri, sugestii, concursuri. Acest aspect a fost prezent în toate bibliotecile rețelei BM și realizat cu profesionalism. Anul 2016 poate fi considerat anul intensificării comunicării științei.

S-a impus, în anul de referință, prin activizarea preocupării de cercetare și știință Filiala „A. Mickiewicz”. Preocuparea de cercetare, promovare și comunicare a științei la filială o putem înscrie sub un generic luat din titlul unei expoziții de carte științifică: *Știința este magia care funcționează*, pe care au organizat-o. Au identificat informații privind activitatea unor polonezi cunoscuți, renumiți, oameni de știință au postat articole despre ei pe blog, în cadrul rubricii *Urme poloneze de valoare: Kazimierz Funk –biochimistul polonez care a introdus termenul de vitamină; Ludwik Lejzer Zamenhof – polonezul care a inventat limba esperanto; Jan Karski – polonezul care a încercat să oprească Holocaustul ș.a.* Cercetarea temei *Polonezii Chișinăului* a continuat accentuând rolul polonezilor în dezvoltarea Chișinăului istoric –scriitori, savanți, actori, constructori, cântăreți, medici.

Feedbackul activității științifice se reflectă și se măsoară prin numărul de recenzii sau impresii de lectură pe marginea lucrărilor publicate sau a materialelor despre activitățile științifice organizate de BM. Revista *BilioPolis* a publicat **37** de recenzii la cartea de specialitate, la volume științifice din alte domenii. BM a înregistrat rezultate foarte bune la promovarea activității științifice. Anul de referință înregistrează un număr

impunător de **148** de articole (în 2016 – **97** de articole) care reflectă rezultatele cercetării și a activităților științifice, despre participările angajaților noștri la conferințe cu comunicări; despre evenimentele științifice organizate pe parcursul anului.

Departamentul studii și cercetări a organizat activități de instruire a bibliotecarilor în scopul încurajării implicării mai active în activitatea științifică și de cercetare, obținerii cunoștințelor și abilităților necesare organizării acestor preocupări. A propus angajaților un ciclu de instruire nonformală.

Eșecuri

Alături de succesele și rezultatele pozitive evidențiate, analizate și evaluate, anul 2016 raportează și unele eșecuri: nu s-au finisat lucrările preconizate să apară în colecția *Professional BM* care prevedea volumele *Programe de lectură. Manual pentru bibliotecari; Animația cu publicul. Suport didactic pentru bibliotecarii din bibliotecile publice; revizuirea Manualului de identitate ș.a.* Acestea au fost incluse în *Planul de editare 2017*.

Concluzii și recomandări

Cercetarea, după premisele și rezultatele înregistrate în 2016 și raportate la datele anului 2015, rămâne același semn distinct al activității de preservare a prezentului și de valorificare a trecutului chișinăuian. Numărul, în creștere, al temelor de cercetate, al tipurilor de lucrări științifice, activităților științifice și numărul mare de articole științifice publicate în *BiblioPolis*, numărul mai mare de articole științifice scrise de angajații BM atestă această afirmație.

Cele expuse, evidențiate, identificate, ilustrate și analizate s-au transpus în acțiuni de realizare și îmbunătățire a segmentului științific BM sporindu-i permanent valoarea socială, culturală și imaginea.

CERCETAREA BIBLIOGRAFICĂ

Activitatea de cercetare bibliografică s-a desfășurat practic pe parcursul întregului an. În pofida faptului, că în 2016 nu toate bibliografiile au fost editate, procesul de elaborare nu a fost stagnat.

DMC a continuat proiectul BM de cercetare, identificare și promovare a patrimoniului cultural al orașului nostru prin finisarea ghidului **Chișinău: străzi, bulevarde, piețe** (redactarea finală, elaborarea indexurilor auxiliari: *Străzile Chișinăului și Străzi vechi și noi, Referințe bibliografice*).

Ca continuare a imaginii Chișinăului în diverse creații (literatură, pictură, muzică), DMC a realizat pentru prima dată o lucrare deosebită – **Chișinăul teatral. Imaginea orașului în spectacole** (autor Larisa Ungureanu, dr. în studiul artelor). Această cercetare despre imaginea Chișinăului în spectacole de teatru, a fost realizată pentru prima oară în Republica Moldova. Cercetarea s-a desfășurat pe mai multe căi: studierea

repertoriului teatrelor care au activat pe teritoriul RM; lecturarea pieselor, semnate de dramaturgii autohtoni; consultarea materialelor informaționale din cadrul DMC (biobibliografii, enciclopedii, Bibliografia Națională a RM); consultarea colecțiilor Bibliotecii Naționale, îndeosebi, colecțiile publicațiilor periodice; precum și discuțiile purtate cu actorii-veterani ai teatrului, mărturiile cărora au servit ca document, dar și cu dramaturgii care au scris piese despre Chișinău sau care locuiesc în Chișinău.

DMC a elaborat culegerea de articole **Carol Schmidt – 170 de ani**, care a fost realizată cu prilejul aniversării de la nașterea lui Carol Schmidt, primar al orașului Chișinău în perioada anilor 1877-1903. Departamentul „Memoria Chișinăului” a hotărât să faciliteze accesul la informația despre Carol Schmidt prin realizarea acestei culegeri în format electronic, care cuprinde 75 de texte integrale: articole și studii din cărți, din ediții periodice, resurse electronice etc. despre cel mai longeviv primar al Chișinăului.

DMC a continuat calendarul **Chișinăul în date și evenimente 2017**, care a fost realizat în contextul aniversării celor 580 de ani ai orașului, a împlinirii celor 20 de ani de activitate a Departamentului „Memoria Chișinăului” și a aniversării a 140-a a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”. Calendarul scoate la lumină date și personalități importante din istoria urbei. Ediția include **681** de informații despre personalități jubiliare, evenimente, date istorice și curiozități legate de orașul Chișinău.

Volumul **Chișinăul nostru și brazda neutării**, autor Iurie Colesnic, se află în proces de machetare.

Biblioteca Centrală pentru prima dată a elaborat biobibliografia **Ion Holban – între fizică, poezia științei și proza vieții** în pateneriat cu Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale. Acest studiu bibliografic a fost realizat cu prilejul împlinirii a 70 de ani de la nașterea omului de știință Ion Holban. Lucrarea cuprinde **615** înregistrări bibliografice.

Laboratorul de cercetări literare și biobibliografie „Onisifor Ghibu”

În cadrul serviciului *Laboratorul de cercetări literare și biobibliografie „Onisifor Ghibu”*, în 2016 au fost editate:

- **bibliografia Nicolae Esinencu – fulminantă performanța literară**, coordonator Vitalie Răileanu, critic și istoric literar; alcătuitor Margareta Cebotari;
- volumul antologic **Nicolae Esinencu. Viața și opera literară (ca) într-o carte**, concept și elaborare: Vitalie Răileanu, critic și istoric literar cu o bibliografie selectivă de Margareta Cebotari.
- **antologia Eugen Cioclea... locuiesc în ființa necunoscută...** concept, elaborare: Vitalie Răileanu; coordonator: Lidia Kulikovski, dr. conf. universitar; tehnoredactare: Tatiana Braicov;
- **volumul de exegeze literare Ion Vatamanu – scriitor al existenței**, concept, elaborare, antologare: Vitalie Răileanu, critic și istoric literar; coordonator Lidia Kulikovski, dr. conf. universitar; bibliografie Margareta

Cebotari.

Filiala **BPD** a lansat Dicționarul enciclopedic **Doctori în drept din Republica Moldova: 1959-2011**. Lucrarea include 367 de articole consacrate personalităților cu titlul de doctor și doctor habilitat în drept. Fiecare articol cuprinde date biografice și o bibliografie selectivă a publicațiilor științifice. În lucrare au intrat numele persoanelor născute în Republica Moldova, care au obținut gradul științific de doctor în drept sau de doctor habilitat în drept, numele persoanelor cu gradul științific de doctor în drept obținut în alte state, dar care au activat în RM, și numele persoanelor cu gradul de doctor în drept, care s-au născut în alte state, dar au activat (sau activează) în RM.

Filiala „**M. Lomonosov**” a lucrat asupra biobibliografiei **Poeta Ala Korkina**, lucrarea se redactează și se pregătește pentru a fi editată; biobibliografia **Nicolai Savostin, patriarh al literaturii ruse în R. Moldova**, se află în proces de elaborare; almanahul poetic **Под пряным небом Кишинева: Chișinău în literatura artistică**, se află la etapa de finisare; buchetul **Цветов живые голоса** : ilustrațiile floristice ale membrilor clubului „Diana” pentru poeziile scriitoarei Valentina Costișar.

Filiala „**I. Mangher**” a continuat calendarul **Date memorabile ale calendarului evreiesc 2017: Oameni. Evenimente** și au lucrat asupra culegerii **Un sfert de secol al Bibliotecii – Centrul Cultural „Ițic Mangher”**.

Filiala „**Maramureș**” a finisat bibliografia **Luminătorul**, care conține peste 5000 de descrieri bibliografice. În perioada de referință s-a lucrat în continuare la redactarea textului și a indexurilor auxiliare.

Departamentul „Memoria Chișinăului” a acordat ajutor metodic și bibliografic BP raionale „ÎPS Antonie Plămădeală” din Hâncești la elaborarea biobibliografiei selective **Zidind iubire, a urcat în icoană: Mitropolitul Antonie Plămădeală (1926-2005)**. Prezenta biobibliografie este consacrată Mitropolitului Antonie Plămădeală, ierarh al Bisericii Ortodoxe Române, teolog, istoric, scriitor, savant de origine basarabeană. Cuprinde publicațiile despre viața și activitatea Mitropolitului Antonie Plămădeală, adunate din colecțiile Bibliotecii Publice Raionale Hâncești „ÎPS Antonie Plămădeală”; Bibliotecii Publice din satul de baștină Stolniceni și din arhiva personală a Mitropolitului Antonie Plămădeală, prezentată de fratele său Mihai, care locuiește la București. Lucrarea însumează 328 de surse.

Filiala „**L. Ukrainka**” elaborează bibliografia **Ucrainenii în literatura și cultura Moldovei** – pe moment lucru este temporar suspendat.

CERCETAREA DE MARKETING

Din perspectiva managerială, impactul și evaluarea periodică a produselor, serviciilor oferite utilizatorilor constituie o condiție în perfecționarea și reorganizarea activității de bibliotecă. Calea unor posibile îmbunătățiri este cercetarea de marketing, care propune mai multe modalități: sondaje, observații, focus grupuri etc.

În 2016 BM a realizat cu suportul voluntarului Zakharia Boudhar (Casablanca, Maroc) sondajul on line *Părerea ta contează* bazat pe opiniile și sugestiile utilizatorului virtual cu scopul îmbunătățirii serviciilor prestate, a calității produselor noastre, dar și dezvoltării ei de ansamblu. Instrumentul utilizat a fost chestionarul, care plasat timp de trei luni pe pagina web a BM a cumulat 36 de răspunsuri. Utilizatorii au raportat care sunt cele mai utilizate medii de căutare și regăsire a informației, care sunt tipurile de postări preferate, cât de importante sunt serviciile oferite și cum ar trebui ele îmbunătățite.

Caracteristica generală a eșantionului: 15 persoane cu vârsta de 15-30 ani, 13 persoane – 31-45 ani și câte 2-3 din alte categorii, 23 – femei, 13 – bărbați; după statutul social: intelectuali – 12, muncitori – 9, studenți – 8, elevi – 2.

Principalele constatări: majoritatea respondenților sunt cititori ai BM de peste doi ani, frecventează cu regularitate filialele săptămânal și utilizează biblioteca în primul rând pentru a împrumuta și consulta cărți, apoi pentru a citi presa curentă și mai apoi participarea la evenimente și activități. Cel mai des utilizatorii se informează despre activitatea bibliotecii accesând pagina web, Facebook-ul sau în discuții cu bibliotecarii, pledând pentru servicii tradiționale, precum și cele moderne prioritezând: accesul la internet, instruirea în utilizarea tehnologiilor modern și promovarea pe social-media, iar postările preferate sunt expozițiile, anunțurile despre evenimente și pozele.

Este de remarcat interesul sporit față de activitățile culturale, dar cu preferințe speciale: m-ar motiva întâlnirile cu scriitorii, cu oamenii de cultură din societate, cu organizatorii de evenimente, care să-și promoveze ideile în acest mod, mi-ar plăcea să vin la evenimente motivaționale, la care să învăț de la specialiști lucruri utile, la tot ce s-ar petrece interesant și educativ, informativ, inovativ: ateliere de creație, utilizarea noilor tehnologii informaționale, crearea aplicațiilor pentru telefoanele mobile etc.

La întrebarea cum ar fi posibil de îmbunătățit serviciile prestate de bibliotecă respondenții au solicitat: oferirea mai multor cărți moderne pe care cititorii ar putea să le împrumute pe un termen mai mare, achiziționarea mai multor ediții periodice, organizarea a mai multor activități și mai multă informație despre acele activități, revizuirea termenului de împrumut, crearea fiecărui utilizator un cont unic pe site-ul bibliotecii unde ar putea vedea ce cărți are împrumutate, care e data limită de returnare și posibilitatea de a face o cerere de prelungire a termenului. O idee bună ar fi ca biblioteca să recomande „Cartea lunii”, care să fie una nouă,

foarte populară pe piață și cu un număr suficient de exemplare. Nu au fost lipsă și unele critici: mai multă liniște, acordarea a unei mai mari atenții utilizatorului, comunicarea mai loială cu utilizatorul.

În mare parte feed-backul virtual coincide cu doleanțele, preferințele utilizatorilor reali, pe care ușor le identificăm prin metoda observației și pe cât e posibil încercăm să le rezolvăm.

În același timp, administrația bibliotecii depune efort pentru a asigura calitatea servirii și satisfacția utilizatorului, aplicând mai multe modalități de identificare a comportamentului față de el, prezentarea ofertelor și cum face față provocărilor. În acest sens, studenții anului III de la Facultatea de Sociologie și asistență socială, Universitatea de Stat din Chișinău au realizat studiul **Calitatea prestării serviciilor de bibliotecă în cadrul Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”** folosind metoda *Clientul misterios*, aplicată în 12 filiale. Cercetarea a permis surprinderea realității de facto și, prin urmare, evaluarea obiectivă a deservirii utilizatorilor de către bibliotecari. Această metodă, presupune un tip de observare personală, disimulată, directă și naturală, cu un grad mai mare sau mai mic de structurare, implicit: *nivelul de deservire, promovarea serviciilor de bibliotecă, stabilirea contactului cu utilizatorii, gestionarea situațiilor dificile, identificarea lacunelor*.

Constatările sunt îmbucurătoare și ne demonstrează că oricât de dificilă nu ar fi situația, bibliotecarul îi face față *cu profesionalism, cu promptitudine*, îl direcționează corect pe utilizator, explicându-i clar și accesibil unde să caute sursele: în baza de date sau la raft. Atitudinea bibliotecarului în timpul comunicării cu utilizatorul este amabilă, încercând să găsească soluții pentru orice situație. Bibliotecarii sunt în pas cu tendințele actuale de tehnologizare, iar bibliotecile se impun prin aspectul de instituție de cultură cu atmosferă caldă, plăcută, primitoare, chiar dacă încăperea nu a fost supusă modernizării.

S-au depistat și unele lacune, care scad din atractivitatea bibliotecii și se pierde liantul cu utilizatorul pentru a-l fideliza, de care administrația va ține cont în activitatea ulterioară: *ne obișnuința ca bibliotecarul să mulțumească utilizatorului pentru serviciul accesat, și nu i se propune să revină la bibliotecă ori de câte ori are nevoie; ne informarea despre activitățile sau manifestările organizate de către alte filiale ale Bibliotecii Municipale: conferințe, lansări de carte etc.*

Iar portretul unui bibliotecar din cadrul Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” a fost creionat astfel: *o persoană cu experiență de muncă. Această experiență îi determină profesionalismul muncii și lipsa de anxietate la situații inedite, dificile sau mai puțin plăcute. Știe să gestioneze orice fel de situație. Este o persoană comunicabilă, amabilă, deschisă, te ascultă cu atenție și este prezent atunci când îi ceri ceva. Acest lucru este un pic mai diminuat la bibliotecarii tineri. Atunci când îi soliciți ceva, bibliotecarul te ajută, îți explică clar ceea ce trebuie să faci. Dar numai atât. Alte detalii, dacă ai nevoie, trebuie să i le ceri. Nu poți să-l corupi, dar dacă-l prinzi într-o situație incertă, poți să-l păcălești, intrând cu alt permis în sală.*

Bibliotecarul din cadrul Bibliotecii Municipale B.P. Hasdeu este mai conservatorist în munca pe care o depune. Știe mai puțin să se „vândă,” să se facă atractiv, să se lase căutat. Acesta se încadrează perfect în mediul bibliotecii, purtând haine decente și curate.

Bibliotecarul BM Își merită din plin numele de «arhitect al informației»”.

PROMOVAREA IMAGINII

În scopul promovării și menținerii unei imagini pozitive, Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”, în anul ce s-a scurs, a realizat un complex de servicii și activități pentru a fideliza și consolida încrederea utilizatorului în diversitatea și calitatea ofertelor, a spori vizibilitatea, a crește flexibilitatea și adaptarea la tendințele de dezvoltare a comunității.

De-a lungul activităților desfășurate constant în toate filialele, prioritare au fost cele de difuzare a informațiilor cu privire la oferta culturală și educațională, de dezvoltare a parteneriatelor eficiente, de reflectare a diverselor surse tradiționale și social-media.

Comunicarea permanentă cu utilizatorii s-a realizat prin mijloace tradiționale: plasarea la panourile informaționale din interiorul bibliotecilor a variatelor afișe, flayere, reguli de înregistrare a utilizatorilor, de acces la servicii, agenda activităților culturale. Un impact pozitiv asupra utilizatorului l-au avut și semnele de carte, pliantele, cărțile poștale, posterele mesajul și designul cărora le-a captat atenția, i-a incitat la lecturi, i-a motivat să utilizeze din plin serviciile bibliotecii. Un avantaj pentru bibliotecari a fost instruirea privind utilizarea programului Microsoft Publisher, care le-a permis să-și manifeste creativitatea și capacitățile estetice. Majoritatea materialelor au promovat programele de lectură *Chișinăul citește* și *Bătălia cărților*, însă abundența lor s-a remarcat la *Taraba serviciilor*.

O campanie inedită de promovare a fost lansată de programul *Novateca* **Ne vedem la bibliotecă!** cu scopul de a informa cetățenii despre oportunitățile oferite de bibliotecile publice, devenite instituții vitale pentru dezvoltarea comunităților.

Pe durata desfășurării campaniei (septembrie – noiembrie 2016) toate bibliotecile au fost invitate să adere și să participe activ la concursuri, demonstrând că sunt cele mai bune, cele mai ingenioase, cele mai eficiente.

Biblioteca Municipală s-a raliat acestei inițiative și chiar în ziua lansării toate filiale au schimbat poza cover a paginilor de Facebook, au plasat posterele publicitare în locurile cele mai vizibile, iar toate activitățile

organizate și desfășurate în această perioadă (1472 la număr) au fost reunite sub umbrela campaniei **Ne vedem la bibliotecă!** și mediatizate pe bloguri (350 de postări) și pe Facebook (928 de postări).

Incitante au fost și cele trei concursuri propuse la care am participat: „Cea mai frumoasă aranjare a intrării în bibliotecă”, „Biblioteca în 90 de secunde” (concurs video), „Cea mai activă bibliotecă în presa locală”, la ultimul obținând premiul II.

O experiență frumoasă pentru BM a fost organizarea în premieră în cadrul acestei campanii a *Tarabei serviciilor* la care au participat 24 de filiale, fiecare exteriorizându-și cele mai inovative și mai ingenioase servicii (vezi și compartimentul *Servicii*).

Diferite au fost și activitățile complexe de promovare la Zilele bibliotecilor, îndeosebi ale celor aniversare: „Transilvania”, „Maramureș”, „L. Ukrainka”, Codru, „I. Mangher”, Traian, M. Drăgan, BPD, în cadrul cărora acestea s-au remarcat prin diversitate și creativitate.

O suită de activități culturale, informaționale, profesionale și de promovare au avut loc la Filiala „Transilvania” cu prilejul celor 25 de ani de la fondare. Activități culturale – 12 cu participarea a 970 persoane:

- Expoziție de artizanat: Obiecte din colecțiile personale ale bibliotecarilor din Cluj-Napoca și Chișinău;
- Expoziție de obiecte cu diferite tehnici „Din creația copiilor”;
- Flash Mob: „Fii alături de Biblioteca „Transilvania”;
- Prezentarea noului serviciu de bibliotecă „3Doodler Summer” ;
- Moment aniversar: *O bibliotecă simbolizând o țară, 25 de ani de la fondarea Filialei „Transilvania”*
- Simpozion: *Basarabia – Transilvania: repere culturale*;
- Vernisaj de pictură: „Culorile cu oglinzile ochilor, cu bătăile inimii, cu dragostea tainică pentru ele ...”, Eleonora Romanescu, Artist al Poporului, Maestru Emerit în Artă din Republica Moldova;
- Prezentarea donației de carte de la BJC „Octavian Goga”;
- Prezentarea albumului *Omagiu în timp: 25 ani ai Bibliotecii „Transilvania”*;
- Prezentarea filmulețului *O carte numită „Transilvania”* (filmulețe-interviuri acordate, la aniversarea a 25-a de către prieteni și cititori fideli ai bibliotecii noastre);
- Spectacole: 3 – Maria Iliuț, Artistă a Poporului, interpretează de muzică populară; Ansamblul Școlii de Arte „Tudor Jarda” din Cluj-Napoca; Ansamblul coral „Voci transilvane”, conducător Vasile Corogan;
- Duplex profesional: *Integrarea profesională a noilor bibliotecari*.

Alte mijloace tradiționale de semnalizare a ofertelor și serviciilor unui public mai larg au fost prezențele BM în cadrul mai multor emisiuni radio și TV. În total au fost realizate în jur de **100** de reportaje radio și **130** de emisiuni TV. O susținere considerabilă am avut-o din partea următoarelor posturi TV locale: Jurnal TV (*Deșteptarea, Acasă devreme, Jurnalul orei 19:00*); Moldova 1 (*Mesager, Bună dimineața, Cine vine la noi?*,

Abraziv, Cuvintele credinței, Svitanok, Russkii mir, Газетскому очаз, Cultura azi, Portrete în timp), Prime (Primele știri, Prima oră) Publika TV (*Publika News, Vox Publika, În prim-plan*) Acasă TV Moldova (*O seară perfectă*) și internaționale: TV RTR, TVR Cluj (*Cultură*). De asemenea, și posturile de radio au fost un suport în promovarea evenimentelor organizate în incinta Bibliotecii Municipale. Cele mai multe emisiuni radio au fost realizate la următoarele posturi locale. Radio Chișinău; Vocea Basarabiei (*Viața cărților*); Radio Moldova (*Dialoguri literare, Ora copiilor, Matinal de week-end, Convorbiri literare, Renaștere. Відродження; Profiluri literare*); Național FM (*Matinal Național*); Radio Europa Liberă (*Agenda culturală*); Radioul universitar (*Unda liberă*); Radio România.

Filiarele care s-au remarcat au fost „A. Mickiewicz”, „O. Ghibu”, BC, CAIE, acordând interviuri de la diverse activități atât angajații bibliotecii, cât și participanții, implicit utilizatorii.

În spațiul virtual informații și poze din cadrul serviciilor și al evenimentelor au fost transmise prin pagina web, bloguri și rețele de socializare proprii, precum și prin prisma numeroaselor portaluri de știri. Circa 560 de postări au reflectat echitabil, pozitiv, dar și constructiv activitatea noastră. Printre portalurile locale care au oferit sprijin major au fost: *diez.md, allfun.md, moldpres.md, civic.md, zugo.md, stiripozitive.md, locals.md, noi.md, ziarulnational.md, jurnal.md, adevarul.ro, dorledor.info, 2x2.md*. Pe plan internațional (103 de postări) biblioteca, de asemenea, a câștigat acoperire pozitivă și consistentă în mass-media. Principalele portaluri din România care au mediatizat evenimentele realizate în parteneriat sunt: *icr.ro, agerpres.ro, rgnpress.ro, mesagerul.ro, romaniidinjurulromaniei.ro, timpromanesc.ro*. Cele mai promovate evenimente organizate de Biblioteca Municipală au fost: programul *Chișinăul citește*, concursul de lectură *Bătălia cărților*, *Săptămâna ușilor deschise, Taraba serviciilor*, dar și întâlnirile cu personalitățile din domeniul culturii.

La conturarea imaginii și promovarea activității contribuie mult și presa scrisă. Cele 376 de articole, scrise de către ziariști sau angajații bibliotecii au oglindit cele mai importante servicii, programe de lectură, manifestări culturale, îndemnând publicul chișinăuian să-și descopere talentele, să-și dezvolte abilitățile, să-și petreacă util și relaxant timpul liber în bibliotecă.

Cele mai multe articole au fost publicate în ziarul și revista editate de BM: *Ecoul Eminescu* (25) și *BiblioPolis* (148), iar alte publicații care ne promovează intens activitățile sunt: *Literatura și arta* – 54 de articole, *Timpul* – 14, *Univers pedagogic pro* – 13; *Florile dalbe* – 12, *Русское слово* – 9, iar conform criteriului lingvistic 345 sunt în limba română, iar 31 în limba rusă.

Construirea și promovarea imaginii bibliotecii se realizează cu succes prin stabilirea unor parteneriate cu instituții similare, dar și cu alte grupuri interesate – comunitate, parteneri sociali, ONG-uri, integrând cerințele acestora în strategiile de management ale bibliotecii, în definitivarea priorităților, în inițierea serviciilor.

Asemenea acțiuni durabile, utile comunității BM le dezvoltă, în primul rând, cu aliații de încredere: școlile, liceele, grădinițele și instituțiile superioare de învățământ. Dar pentru a valorifica puterea tehnologiilor moderne, a aduce numeroase beneficii publice sunt necesare idei inovatoare, creative care pot fi oferite de organizații neguvernamentale, instituții de interes public, din sănătate, poliție, agenții pentru ocuparea forței de muncă și altele.

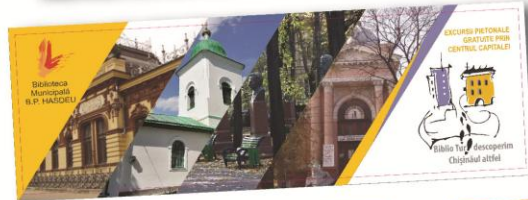
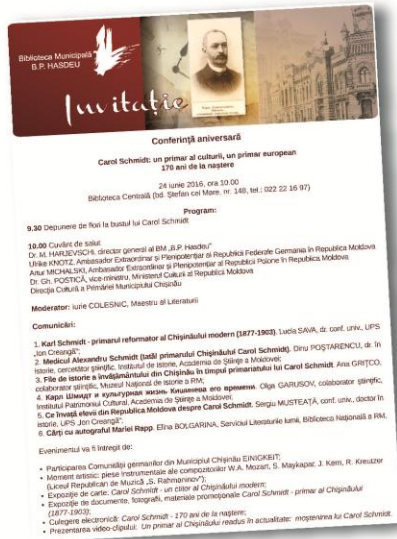
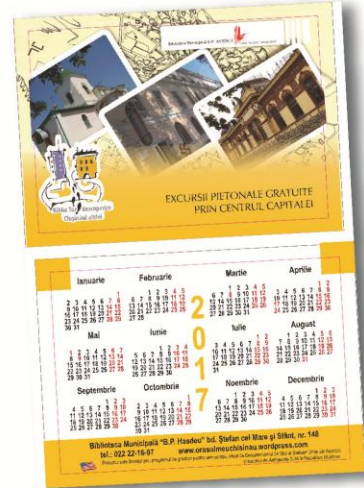
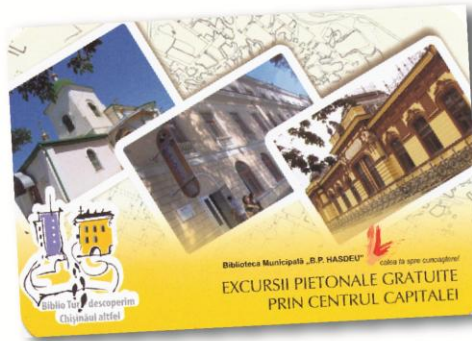
În anul de referință, biblioteca a mai încheiat încă câteva protocoale de colaborare cu repercusiuni benefice asupra utilizatorilor: Programul „Novateca” The Global Libraries Program în Moldova; Centrul de Guvernare Electronică a Republicii Moldova (Filiala „L. Rebreanu”); Asociația Obștească de Voluntariat „Do Good” (Filiala „Maramureș”); Centrul Național în domeniul Drepturilor Omului (CNADO); Asociația „Femeile Avocate din Republica Moldova”; Asociația „Lista Poporului” (BPD); Școala de Arte din Ialoveni (Filiala „A. Mickiewicz”); Клуб „Формат 15Х4” Библейское общество („M. Lomonosov”); Clubul „Smart Pshisical Approach” (Clubul liceenilor olimpici) (BC); Organizația Creștină „Viața Nouă” și Organizația „Pro Valoare” (Filiala „Onisifor Ghibu”); Centrul pentru Promovarea Artelor tradiționale Decorative Japoneze *MANEKI NEKO* (Filiala „Târgoviște”).

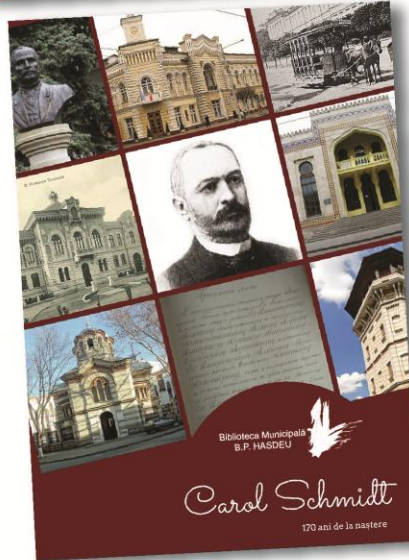
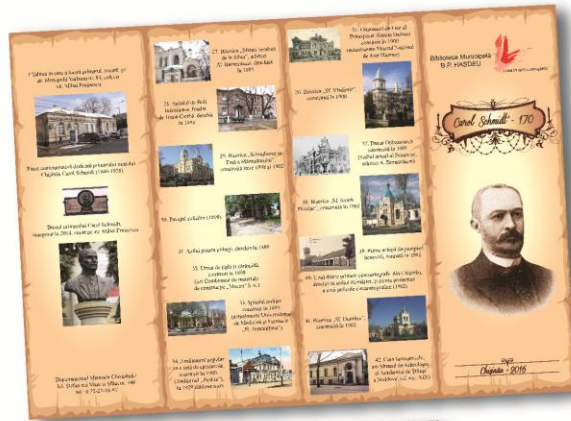
Caracterul important al parteneriatelor la dezvoltarea noilor servicii de bibliotecă a condus la organizarea la Chișinău, în premieră, al primului **Târg al Partenerilor Bibliotecilor** cu genericul „Creăm punți spre dezvoltare: biblioteca modernă”, organizat de Programul Național *Novateca* și Ministerul Culturii al RM. La acest eveniment important au participat Departamentul „Memoria Chișinăului” cu proiectul *BiblioTur – descoperim Chișinăul altfel* și câteva filiale, prezentând noile servicii axate pe incluziune digitală, educație, cultură: „Transilvania” cu *3Doodler Summer* și *Atenție la trafic*; „Maramureș” – *ProSănătate*; „L. Rebreanu” – *eGuvernare*; „Târgoviște” – *Teatrul de păpuși BIBLIOPICII*.

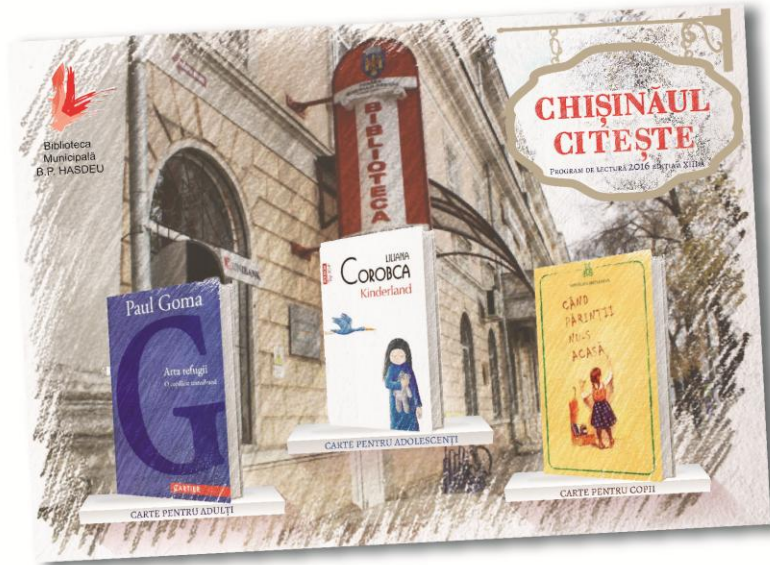
Cei prezenți la eveniment au fost entuziasmați să descopere serviciile oferite de biblioteci promițând informarea publicul-țintă cărora li se adresează, contribuind, astfel, la mărirea numărului celor care vor frecventa biblioteca, făcând-o mai vizibilă și mai importantă.

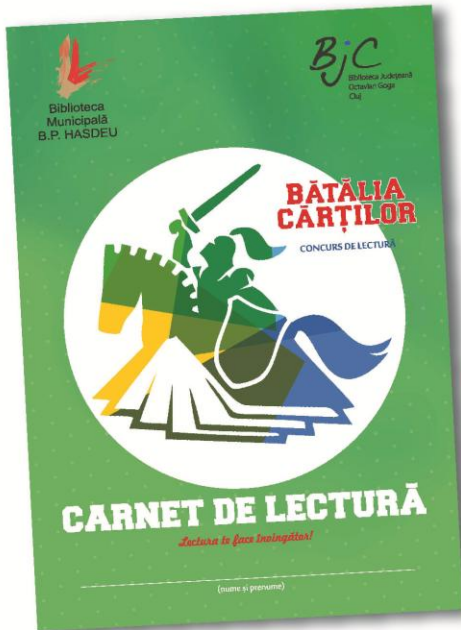
Concluzii

Sporirea interesului și a atitudinii pozitive față de locul și rolul bibliotecii în comunitate se obține prin utilizarea în ritm constant a tuturor instrumentelor promoționale, iar transferul de informații trebuie să provoace atitudine favorabilă și să asigure fidelitatea utilizatorilor. Numai interacțiunea și colaborarea dintre diverse instituții pot atinge mai ușor un scop comun – desfășurarea de activități cultural-educative, de instruire și dezvoltare umană și socială și mediatizarea lor în mijloacele media tradiționale și virtuale.

Mai multe cărți intră în concurs, TU decizi care va fi **CARTEA ANULUI!**
Acordă puncte de la 1 la 5 pentru fiecare carte.

Lista cărților pentru copii (11-14 ani)

- Rabin, Staton, Betsy și Napoleon
- Stead, Rebecca. Când mă vei întâlni
- Scott, Walter. Ivanhoe
- Kadohata, Cynthia. Kira-Kira
- Burnett, Frances Hodgson. Micul lord Foulterley
- Paulsen, Gary. Toporica
- Alcott, Louisa May. Micuțele doamne
- France, Anatole. Cartea prietenului meu
- Tolkien, J.R. Hobbitul
- Verna, Jules. O călătorie spre centrul pământului

Citește! Ai șansa să devii Cititorul Anului!

NUMERUL BIBLIOTECII	NUMERUL DE CĂRȚI	NUMERUL DE CĂRȚI	NUMERUL DE CĂRȚI
BIBLIOTECA CENTRALĂ Bd. Ștefan cel Mare nr. 9 Tel.: 023 22 11 00	FIȘA „ALDOBRU ROMÂN” Str. Ștefan cel Mare nr. 122 Tel.: 023 22 36 00	FIȘA „ALDOBRU ROMÂN” Str. Ștefan cel Mare nr. 122 Tel.: 023 22 36 00	FIȘA „ALDOBRU ROMÂN” Str. Ștefan cel Mare nr. 122 Tel.: 023 22 36 00

Mai multe cărți intră în concurs, TU decizi care va fi **CARTEA ANULUI!**
Acordă puncte de la 1 la 5 pentru fiecare carte.

Lista cărților pentru adolescenți (15-18 ani)

- Wolitzer, Meg. Belzhar
- Lockhart, E. Mincinoșii
- Green, John. Orașe de hârtie
- Levy, Marc. Un alt fel de ferice
- Oliver, Lauren. Delirium
- Kaufman, Amie. Cioburi de stele
- Krakauer, Jon. În sălbăcie
- Dumas, Alexandre. Contele de Monte-Cristo
- Schmit, Eric-Emmanuel. Oscar și Tanti Roz
- Eco, Umberto. Numele trandafirului

Citește! Ai șansa să devii Cititorul Anului!

NUMERUL BIBLIOTECII	NUMERUL DE CĂRȚI	NUMERUL DE CĂRȚI	NUMERUL DE CĂRȚI
BIBLIOTECA CENTRALĂ Bd. Ștefan cel Mare nr. 9 Tel.: 023 22 11 00	FIȘA „ALDOBRU ROMÂN” Str. Ștefan cel Mare nr. 122 Tel.: 023 22 36 00	FIȘA „ALDOBRU ROMÂN” Str. Ștefan cel Mare nr. 122 Tel.: 023 22 36 00	FIȘA „ALDOBRU ROMÂN” Str. Ștefan cel Mare nr. 122 Tel.: 023 22 36 00

CUM SE DESĂȘOARĂ CONCURSUL?
Fiecare participant va primi 25 puncte
+ 5 puncte pentru fiecare carte citită
+ un carnet de lectură
+ un număr fișă de lectură

CINE POATE PARTICIPA?
+ copii (11-14 ani)
+ adolescenți (15-18 ani)

UNDRE SE FACE ÎNSCRIBEREA LA CONCURS?
La Filialele Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”

CUM SE VA DESĂȘOARA FINALA CONCURSULUI?
În baza participării

CUM VA FI ÎNTRĂ ÎN FINALA CONCURSULUI?
Cei care au citit toate cărțile incluse în concurs și au completat Fișa de lectură pentru fiecare carte citită

Citește! Ai șansa să devii Cititorul Anului!

CE PESTE SE VA ACORDA?
+ o carte sau două fișe de lectură pentru cartea anului
+ o carte sau două fișe de lectură pentru cartea preferată
+ CITITORUL ANULUI

CUM SE VA DESĂȘOARA FINALA CONCURSULUI?
Finala va cuprinde:
+ distingeți cartea care vă place și în cadrul căreia
+ fiecare participant va prezenta cea mai interesantă carte,
+ din punctul său de vedere
+ un concurs pe tema cărților citite
+ înlocuirea de premii

ATENȚIE!
Carnetul de cititor la bibliotecă este obligatoriu.

BĂTĂLIA CĂRȚILOR
CONCURS DE LECTURĂ

Citește! Ai șansa să devii Cititorul Anului!

ACTIVITĂȚI CU PUBLICUL

La Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” organizarea activităților este unul dintre cele mai vechi servicii pentru public. Desfășurarea programelor de lectură și activităților culturale, permanente sau ocazionale, dedicate anumitor date remarcabile sau evenimente, au obișnuit publicul chișinăuian să participe la conferințe, colocvii, seminare și traininguri, lecții publice, discuții și dezbateri tematice, serate literare, mese rotunde, concursuri, spectacole literar-artistice etc.

Grupul-țintă căruia i se adresează este extrem de divers și cuprinde toate vârstele și categoriile socioprofesionale: copii, tineri, adulți, pensionari; elevi, studenți, intelectuali; dezavantajați, precum și reprezentanți ai vieții social-culturale.

Pentru a răspunde orizontului de așteptare, în anul de referință, Biblioteca Municipală a devenit locul în care s-au produs diverse activități: au fost promovate și lansate noi titluri de carte, s-au creat noi cluburi de interese, și-au dat întâlnire cele mai notorii personalități chișinăuene și nu numai.

O bună parte din ele au fost racordate la prioritățile anului: *Chișinău – comori ascunse: surprindem arhitectura și viața urbană* (580 de ani de la prima atestare a Chișinăului), *Chișinăul citește* (pentru cele trei categorii de cititori: copii, adolescenți și adulți), Concursul de lectură *Bătălia cărților*, *Săptămâna Creativității și inovației*; *Săptămâna Biblioteca „Hasdeu” zâmbește* și noul serviciu estival *Rucsacul de vacanță*.

Filialele care au excelat în organizarea activităților cu publicul sunt reflectate în următorul tabel:

Topul activităților cu publicul per filiale

Filiala	Cantitate	Participanți
„I. Mangher”	1520	21173
Biblioteca Centrală	551	22074
„M. Lomonosov”	517	9283
„L. Rebreanu”	323	5769
„Transilvania	322	9086
„Ștefan cel Mare”	322	4403
„Ovidius”	240	3989
„H. Botev”	238	6468
CAI Eminescu	227	9692
V. Bielinski	227	3190

Atelierele de creație s-au bucurat de cea mai mare popularitate în rândul utilizatorilor, urmate de orele de lectură, discuții / dezbateri, traininguri și instruirii, prezentări de publicații etc., după cum ilustrează topul activităților redat în tabelul ce urmează:

Topul activităților cu publicul după formă

Activități după formă	Cantitate	Participanți	Participanți per eveniment
Atelier de creație (master-class)	1738	19584	18
Oră de lectură	917	15770	10
Discuție / dezbateri	906	15921	27
Alte activități: saloane, târguri, festivaluri, traininguri etc.	512	14652	21
Prezentare de publicații	490	9730	20
Lecție publică	383	7928	28
Concurs (de erudiție, de creație etc.)	297	8058	17
Activități ludice; jocuri de societate	287	2932	17
Oră de studiere a limbilor	272	4863	11
Vizionarea filmelor artistice și materialelor video tematice	237	3943	17

O deosebită atenție în organizarea activităților se acordă parteneriatelor cu instituțiile de învățământ: grădinițe, licee, universități etc., centrelor comunitare pentru copii și tineret, centrelor de zi pentru persoane cu dizabilități, Uniunii Scriitorilor din Moldova, Uniunii Artiștilor Plastici din Moldova, Uniunii Teatrale din Moldova, Uniunii Veteranilor, Academiei de Științe a Moldovei ș.a.

Departamentul dezvoltare și monitorizare a urmărit permanent activitățile desfășurate de cele 27 de filiale ale BM, elaborând sinteze periodice de programe și proiecte, promovându-le pe pagina de Facebook a BM și în grupuri de interese. Noul serviciu estival *Rucsacul de vacanță* a fost apreciat cu **locul I** la concursul *Cel mai original proiect de promovare a cărții și lecturii*, organizat de Biblioteca Națională a RM în cadrul Festivalului Național al Cărții și Lecturii, ediția a VI-a, obținând și un premiu bănesc oferit de Ministerul Culturii. În anul 2016 au fost organizate **7 005** activități cu publicul în care au fost implicați **150 415** chișinăuieni (în medie 21,47 persoane per activitate), cu 955 activități mai puțin ca în anul 2015 (7960 activități; 183 072 participanți).

Activitățile cu publicul desfășurate la Biblioteca Municipală reprezintă modul perfect pentru a petrece util timpul pentru toate categoriile de utilizatori.

Programul de lectură *Chișinăul citește*, ediția a XIII-a

Al XIII-lea an consecutiv, programul de lectură *Chișinăul citește*, încurajează lectura și propune comunității titluri recent editate ale scriitorilor autohtoni care acoperă toate categoriile de vârstă, orientând cititorul spre valori literare și artistice.

Pentru 2016 au fost selectate cărțile: *Când părinții nu-s acasă* de Miroslava Metleaeva (pentru copii); *Kinderland*, autor Liliana Corobca (segmentul adolescenței), iar adulții au avut posibilitatea să cunoască și să aprecieze opera celui mai mare scriitor disident român – Paul Goma, citind *Arta refugii*.

De menționat afinitatea tematicii abordate în cărțile propuse în această ediție care transmit același mesaj, reflectând drama și bucuriile copiilor basarabeni, doar că în diferite dimensiuni, copilăria fiind cea mai importantă etapă din viața omului. Sunt cărți cu subiecte sensibile ce ating inima oricui.

Conferința de lansare a avut loc la 10 februarie 2016 la Biblioteca Centrală cu participarea scriitoarei Miroslava Metleaeva, criticilor literari Aliona Grati, dr. hab. conf. univ. și Mircea V. Ciobanu care au comunicat aspecte referitoare la cărțile incluse în program, au provocat la lectură, au răspuns la întrebările adresate de reprezentanții mass-media prezenți la eveniment. Cărțile lecturate pe parcursul celor XII ediții ale programului au fost expuse într-o expoziție creativă (detalii despre lansare vedeți la adresa: https://www.facebook.com/pg/BMBpHasdeu/photos/?tab=album&album_id=970050096424350).

Pe parcursul întregului an, pentru informarea chișinăuienilor și promovarea cărților, au fost realizate diverse acțiuni: recomandări individuale, plasarea anunțurilor, elaborarea materialelor promoționale, expoziții de carte, plasarea informațiilor pe bloguri și rețele de socializare, invitații la lectură prin poșta electronică, activități culturale: întâlniri cu autorii Liliana Corobca și Miroslava Metleaeva, mese rotunde, discuții / dezbateri, ore de lectură, înscenarea unor fragmente, prezentări de carte.

Romanul ***Arta refugii* de Paul Goma** (Chișinău, Editura „Cartier”, 2015 / categoria adulți), un roman autobiografic, care reflectă drama unui copil basarabean refugiat după cel de-al doilea război mondial și mărturisește despre o copilărie zguduitoare și tristă, a stârnit emoții controversate în rândurile cititorilor: unii au rămas profund frapați de limbajul savuros, firesc, neforțat, de stilul redării, descrierea tulburătoare a conținutului, tematica abordată; alora – tocmai acest limbaj neobișnuit le-a făcut lectura dificilă. Nina Corcinschi, dr. în filologie, conferențiar universitar, a răspuns cu drag invitațiilor la întâlnirile cu cititorii, ajutându-i să înțeleagă cât mai bine mesajul cărții.

Conferința de totalizare a avut loc la Filiala „Alba Iulia” și a fost moderată de Dumitru Crudu. Tonul dezbaterii asupra cărții *Arta refugii* l-a dat acad. Mihai Cimpoi, critic literar, care s-a referit la vasta creație a lui Paul Goma, accentul fiind pus pe această „carte-document, o carte-mărturie, cu oameni adevărați și întâmplări reale”. Scriitorul Leo Bordeianu a susținut ferm că acesta ar trebui să fie studiat și în școală.

Romanul *Arta refugii* a reușit să trezească emoții, să atingă coardele sufletelor ale mai multor chișinăuieni, să înțeleagă mai profund drama ruperii de locurile natale. Prin includerea acestei cărți în programul *Chișinăul citește* BM a reușit să-l „aducă acasă” pe Paul Goma, cel puțin prin lectură.

Romanul ***Kinderland de Liliana Corobca***, considerat unul dintre cele mai de succes romane ale anului, care abordează o temă de actualitate pentru multe țări – copiii rămași singuri după plecarea părinților la muncă peste hotare, a trezit emoții triste și dureroase pentru că mulți dintre cititori s-au regăsit în acest roman, mai toți având fie părinți, fie bunici plecați, fie acum, fie la un moment dat și cunosc toate experiențele descrise de autoare pe propria lor piele.

Lucia Țurcanu, dr. în filologie, critic literar, a provocat cititorii la o discuție fructuoasă, matură, afectivă, sensibilizantă, tristă chiar, cu multă înțelegere a problemei abordate. În cadrul discuțiilor în baza cărții elevii au exprimat părerea de a le recomanda politicianilor, dar și tinerilor care nu sunt afectați de acest fenomen trist din societatea noastră, să citească acest roman și să ia o atitudine.

Cititorii din Chișinău au avut parte de o întâlnire deosebită cu Liliana Corobca, desfășurată la Filiala „Onisifor Ghibu” în cadrul căreia autoarea a povestit cu sinceritate despre scrierea romanului, a răspuns la toate întrebările și a mulțumit organizatorilor pentru includerea cărții în program. La întâlnire au participat criticii literari: Mircea V. Ciobanu și Lucia Țurcanu, scriitorul Emilian Galaicu-Păun.

Conferința de totalizare a avut loc la Biblioteca Centrală în cadrul căreia adolescenților li s-a oferit posibilitatea de a comunica prin Skype cu autoarea romanului – Liliana Corobca. Participanții și-au expus punctul de vedere prin mici eseuri, alegând cu grijă cuvintele și argumentând logic ideile. Liliana Rotaru, coordonatoarea ONG-ului *Copil, comunitate, familie*, în comunicarea sa *Efectele migrației* a accentuat importanța familiei în viața copiilor. Aceasta a propus participanților să aducă argumente pro și contra migrației moldovenilor peste hotare. Adolescenții au fost foarte activi menționând beneficiile, dar și laturile negative ale fenomenului migrației. Studentele de la Facultatea de Litere a Universității de Stat din Moldova au aplicat metoda „pălăriilor gânditoare” pentru a discuta problematica romanului. Pălăria albastră a vorbit despre structura romanului, pălăria roșie – despre emoții, pălăria galbenă – despre optimism, pălăria verde – despre ideile romanului, iar pălăria albă a trebuit să se arate neutră față de trăirile personajelor. Irina Gușan, reprezentanta Centrului de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului a accentuat faptul că cel mai important mijloc de a păstra vie relația copii-părinți rămâne a fi comunicarea. Cristaina Racu, asistenta socială a ONG-ului *Concordia* a atins inimile celor prezenți printr-o uimitoare poveste de viață a doi copii care au trăit momente dificile, dar care totuși se bucură în prezent de asistență parentală profesionistă. Sceneta prezentată de cititorii filialei N. Titulescu a exprimat dorul copiilor față de părinții plecați.

Prin activitățile desfășurate cititorii au descoperit o altă lume a copiilor plină de drame, cu un viitor incert, în care singurul vis este întoarcerea părinților acasă. Subiectul cărții, a sensibilizat cititorii, făcându-i să înțeleagă rolul primordial al părinților în viața fiecăruia.

Cartea ***Când părinții nu-s acasă de Miroslava Metleaeva***, prin însuși titlul incitant, a stârnit o curiozitate în rândul copiilor, provocându-i la lectură. Istoriorele descrise au pus în discuție tema copilăriei fericite fără internet.. În cadrul întâlnirilor cu micii cititori, autoarea le-a dezvăluit că personajele din carte sunt însăși copii ei, de aceea multe întâmplări, evenimente sunt momente din viață. Copiii s-au adunat în jurul M. Metleaeva interesați și entuziasmați de modul de viață al copiilor altei generații, care nu aveau telefoane mobile, tablete și alte tehnologii moderne. Cartea a fost citită, discutată, desenată, înscenată cu mult interes de către copii. Ei au menționat că aceasta le-a plăcut mult și părinților și bunicii deoarece descrie aspecte ale copilăriei lor.

La conferința de totalizare, desfășurată la Centrul Academic Internațional Eminescu, au participat cei mai activi cititori din filialele BM și scriitorul Iulian Filip care a vorbit despre creația poetei, traducătoarei și prozatoarei Miroslava Metleaeva, accentuând, că este o cercetătoare cu o putere de voință și de muncă de invidiat, un traducător excelent prin cunoașterea și pătrunderea în miezul mesajului oricărui text. Participanții s-au pregătit minuțios pentru această întâlnire: au prezentat diferite scenete inspirate din nuvelele cărții, au adresat întrebări la care autoarea a răspuns cu plăcere. Cu un program interesant au venit și cei de la filialele CAIE, „Ovidius” și N. Titulescu. Filiala „L. Rebreanu” și „M. Lomonosov” au elaborat împreună cu cititorii cartea *Impresii de lectură pe marginea cărții „Când părinții nu-s acasă”, autor Miroslava Metleaeva*, în care și-au scris impresiile, cartea fiind înmănată autoarei.

Conferințele de bilanț au permis cititorilor să se expună, să-și exprime opiniile, să acorde întrebări autorilor, criticilor literari, scriitorilor.

Filiala „I. Mangher” a fost prezentă în programul *Chișinău citește* cu două lucrări: ***Мой любимый король Карол II***, autor **Alexandr Vasserman** – o poveste de dragoste a Regelui Carol al II-lea și Elena Lupescu, care a frapat toată Europa și a supraviețuit tuturor circumstanțelor, bârfelor și piedicilor – pentru publicul adult, și ***Беги, мальчик, беги***, autor **Uri Orlev** – care povestește despre drama copiilor evrei ascunși în timpul Holocaustului.

Pentru promovarea cărților au fost organizate ore de lectură, discuții, iar la final a fost organizată o conferință literară la care participanții au fost prezenți cu opinii și recenzii în baza cărților.

Impact

În anul de referință, în cadrul programului *Chișinău citește* au fost organizate **378** de activități cu publicul, care au întrunit **7152** de participanți; cărțile propuse spre lectură au fost citite de către **3637** de persoane. Activitățile au fost intens promovate pe blogurile și rețelele de socializare ale filialelor – **160** postări, care au adunat **26 405** de vizualizări unice; **819** participanți la program au avut posibilitatea de a se întâlni cu autorii cărților și critici literari în cadrul a **13** de activități.

Prezentăm mai jos câteva gânduri și trăiri ale cititorilor noștri:

- *„E foarte multă istorie în acest roman al lui Paul Goma! O istorie „mare” – adică, fapte, evenimente despre cel de-al Doilea Război Mondial, o perioadă de grele încercări nu doar pentru intelectualitatea basarabeană, dar și pentru toți locuitorii ei, la fel ca și pentru ardeleni etc. Și o istorie „mică” ne prezintă aici Paul Goma – istoria diverșilor oameni, care încearcă, zi de zi, să înfrunte ostila istorie „mare”, oameni care învață, poate, cea mai importantă istorie – aceea a rezistenței, a demnității. Și „arta refugii” până la urmă, e o artă a demnității, a umanului. Eroul central – copilul – se maturizează sub ochii cititorului; el, la fel ca alți oameni – personaje din roman, e nevoit să înfrunte grele situații, lipsuri, dar cea mai grea lovitură a destinului, desigur, a fost cauzată de arestarea părinților săi. Va învăța și cititorul acestui roman să lupte, să-și înfrunte destinul, când e ostil; să priceapă că istoria îl „face” pe om, dar și omul poate s-o influențeze. Este extrem de important să însușească această lecție de istorie scrisă de pământeanul nostru de la Mana-Vatici-Orhei, Paul Goma, căci, se pare, istoria continuă să ne joace nouă festă, basarabenilor, „servindu-ne” – ba crize interminabile, ba incertitudini și „surprize” electorale... „Nu plânge!”, sunt sigură, ne-ar îndemna maestrul Paul Goma pe fiecare în parte, cititorii și admiratorii săi.”*

Nina Slutu-Soroceanu, scriitoare

- *„Romanul Arta refugii de Paul Goma este unic atât prin tema bine formulată și prezentată, cât și prin cuvintele noi formate de către autor. Romanul diferă de alte opere prin felul în care cuvintele noi formate sunt atât de bine aranjate în text, încât ai spune că sunt cuvinte vechi și locul lor chiar este acolo unde le-a aranjat autorul. Crearea cuvintelor noi îl face pe Paul Goma special și deosebit de contemporanii săi. Interesant este faptul că autorul creează nu doar cuvinte, ci și îmbinări de cuvinte, ba chiar și frământări de limbă. Datorită cuvintelor romanul devine mai interesant în timpul lecturii, devine mai viu, mai colorat, chiar dacă abordează o temă ce și-a lăsat amprenta chiar și până în zilele de azi.*

Daniela Nagară, Liceul Teoretic „Gaudeamus”

- *„Și eu am cunoscut astfel de copii. În satul Vărzărești, baștina mamei mele, am întâlnit copii abandonați de părinții plecați peste hotare. În cazul lor fericit, părinții ulterior au luat copiii cu ei. Cartea Kinderland de Liliana Corobca a fost o lectură interesantă pentru mine și foarte utilă, ea mi-a amintit că trebuie prețuită orice clipă petrecută alături de familia mea.”*

Iulia Guțu, Liceul Teoretic „Nicolae Sulac”

- *„Am admirat această narațiune (Kinderland de Liliana Corobca) deoarece este pe deplin adevărată. Este adevărat că părinții pleacă tot pentru copiii lor, pentru că aceștia să aibă o situație de trai mai bună, însă ei le lasă un gol pe dinăuntru. Lăsați singuri acasă ei se maturizează mai devreme și-și pierd copilăria. Bani trimiși de părinți le oferă șansa la o viață decent, fără grija zilei de mâine, însă ei nu pot înlocui grija și dragostea pe care părinții le-o oferă copiilor când sunt alături de ei.”*

Cosmina Cainarean, Liceul Teoretic „Dante Alighieri”

- *„Mă întrebam ce-aș face fără tehnologiile moderne? Frații Nik și Irka din cartea „Când părinții nu-s acasă de Miroslava Metleaeva, m-au ajutat să înțeleg că trebuie să ai timp să descoperi lumea din jurul tău, că poți să zbori pe lună cu un zmeu, că albinele cu florile se-ntâlnesc, că greierii în noapte cu stelele vorbesc...”*

Patricia Arazov, Liceul Teoretic „Mihai Viteazul”

- *„Când părinții nu-s acasă de Miroslava Metleaeva este o carte care miroase a copilărie și respiră bucuria copilăriei! Lecturând-o, te atașezi, pentru că te determină să-ți amintești de senzații, mirosuri, activități pe care le-ai îngropat în memorie pe termen lung asemenea unei madeleine proustiene. Copilăroasă în povestire și în modul onest de exprimare, micile detalii ne fac să ne dăm seama, noi, adulții, cât suntem lipsiți de lirism. Nu pot fi transmise prin cuvinte trăirile și senzațiile din cele 74 de pagini, dar pot fi impregnate cuvintele cu miros și gust de căpșuni, flori de liliac, struguri verzi de marchiză, cartofi copti... Această carte este un amalgam de mirosuri care-ți desfată simțul olfactiv. Când părinții nu-s acasă te surprinde prin onestitate, prin desenarea unor întâmplări cu acuratețe și emoție, iar aceasta te înduioșează. Îți amintește de zâmbetele de fericire ale vârstei care costau un abonament la Luna-Park, o ghicitoare spusă prietenilor la lumina lumânării, o călătorie în timp împreună cu personajele lui Mark Twain... Miroslava Metleaeva reușește să ne transpună în lumea inocenței, în secolul de aur, cum spunea Tolstoi, iar această întoarcere în timp este extraordinară, reprezentând o călătorie într-o lume, unde dănuie sinceritatea, unde toată lumea e a ta, unde pretutindeni este loc de cânt și joc.*

Lilia Ciobanu, profesoară, Liceul Teoretic European;

Grigore Ciobanu, Liceul „Mihai Viteazul”

Concursul de lectură *Bătălia cărților*

(ediția a II-a)

Pentru că s-a bucurat de succes la prima ediție, iar copiilor și tinerilor li s-a părut interesant, BM a continuat concursul *Bătălia cărților*, inițiat în anul 2015 în parteneriat cu Biblioteca Județeană „Octavian Goga”, Cluj.

Cea de-a doua ediție s-a derulat în perioada martie-octombrie 2016. În concurs au fost incluse următoarele cărți: **pentru secțiunea copii** (11-14 ani) – *Betsy și Napoleon* de S. Rabin; *Când mă vei întâlni* de R. Stead; *Ivanhoe* de W. Scott; *Kira-Kira* de C. Kadohata; *Micul lord Fauntleroy* de F.H. Burnett; *Toporișca* de G. Paulsen; *Micuțele doamne* de L.M. Alcott; *Cartea prietenului meu* de A. France; *Hobbitul* de J.R. Tolkien; *O călătorie spre centrul pământului* de J. Verne; **pentru secțiunea adolescenți** (15-18 ani) – *Belzhar* de M. Wolitzer; *Mincinoșii* E. Lockhart; *Orașe de hârtie* de J. Green; *Un alt fel de fericire* M. Levy; *Delirium* de L. Oliver; *Cioburi de stele* de A. Kaufman; *În sălbăticie* de J. Krakauer; *Contele de Monte-Cristo* de A. Dumas; *Oscar și Tanti Roz* de E.-E. Schmitt; *Numele trandafirului* de U. Eco.

În cele 21 de filiale ale BM, participante la concurs, s-au înscris **369** doritori de a intra în competiție: 223 de copii și 146 de adolescenți. În semifinală au intrat **55** de copii și **26** de adolescenți, care au citit toate cele 10 cărți și au completat pentru fiecare dintre ele fișa de lectură. Cei mai mulți semifinaliști au reprezentat filialele: „Transilvania” – 12 (9 copii / 3 adolescenți), „A. Donici” – 11 (7 copii / 4 adolescenți) și Centrul Academic Internațional Eminescu – 10 (6 copii / 4 adolescenți) – elevi ai instituțiilor de învățământ: L.T. „I. Creangă”, L.T. „D. Alighieri”, L.T. „S. Haret”, L.T. „M. Eliade”, L.T. „M. Berezovschi”, L.T. „Mircea cel Bătrân”, L.T. „M. Eminescu”, L.T. „N. Iorga”, L.T. „L. Deleanu”, L.T. „Gh. Asachi”, L.T. „O. Ghibu”, L.T. „Julia Hasdeu”, L.T. „M. Marinciuc”, L.T. „Grătiești”, Liceul cu profil tehnologic pentru copii cu vedere slabă ș.a. Unii dintre competitori au participat și la prima ediție, devenind adevărați ambascadori ai lecturii.

După evaluarea *Fișelor de lectură*, în finale au ajuns 24 de participanți – câte 12 pentru fiecare categorie. Finalele au cuprins: dezbaterea *Convinge-mă să citesc*, în cadrul căreia concurenții și-au susținut cartea preferată și au răspuns la întrebări pe marginea cărților citite adresate de juriu, dar și de public, și un top al cărților, rezultat din voturile copiilor și adolescenților înregistrate în carnetele de lectură. Pledoariile pentru cartea preferată au fost originale, argumentate și convingătoare.

Juriul, format din: dr. Mariana Harjevschi, director general, BM „B.P. Hasdeu”; Vlad Pohilă scriitor, ziarist, publicist, redactor-șef al revistei *BiblioPolis*; dr. conf. Victoria Fonari, poetă, membru al Uniunii Scriitorilor din RM; Maria Pilchin, cercetător literar, poetă, membru al Uniunii Scriitorilor din RM, au apreciat percepția textului literar, profunzimea și originalitatea pledoariilor finaliștilor, desemnând **Cititorul anului 2016**

pentru fiecare categorie de vârstă: **copii** (11-14 ani) – **Andreea Lupan** (L.T. „Mihai Eminescu”) – care a recomandat cartea *Micuțele doamne* de Louisa May Alcott; **adolescenți** (15-18 ani) – **Anastasia Bezrucico** (L.T. „M. Eminescu”) care a recomandat cartea *Delirium* de Lauren Oliver. Ambele finaliste sunt cititoarele Centrului Academic Internațional Eminescu.

Au mai fost acordate premii pentru: *Cea mai bună Fișă de lectură* – Ghenadie Certan (L.T. „M. Berezovschi” / Filiala „Transilvania”); *Cea mai bună Fișă de lectură pentru Cartea anului* – Nicoleta Talmazan (L.T. „N. Iorga” / Filiala CAIE); *Cea mai bună pledoarie* – Mihai Cubreacov (L.T. „L. Deleanu” / Filiala „Alba Iulia”) – categoria copii. La segmentul adolescenți premiile au mers către: Alina Pisarenco (L.T. „I. Creangă” / Filiala „A. Donici”) – *Cea mai bună Fișă de lectură*; Constantina Gâlcă (L.T. „N. Iorga” / Filiala CAE) – *Cea mai bună Fișă de lectură pentru Cartea anului*; Veronica Untilă (L.T. „Dante Alighieri” / Filiala „Târgoviște”) – *Cea mai bună pledoarie*.

Prin votul participanților la concursul de lectură *Bătălia cărților*, **Cartea anului 2016** la segmentul copii a fost aleasă **Toporișca** de Gary Paulsen; la secțiunea adolescenți – **Contele de Monte-Cristo** de Alexandre Dumas.

Toți cei 81 de semifinaliști au primit diplome din partea BM, iar finaliștii – premii bănești acordate de Primăria Municipiului Chișinău, rucsacuri și tricouri oferite de partenerul concursului – Programul *Novateca*. La 14 aprilie 2016, Concursul de lectură *Bătălia cărților* a întrunit la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” **Cititorii anului 2015** din Chișinău și Cluj-Napoca. Finaliștii chișinăuieni și clujeni și-au împărtășit impresiile despre cărțile citite, au pus în discuție diverse aspecte ale concursului: lista titlurilor / autorilor, organizarea finalelor, promovarea concursului, jurizarea ș.a., au venit cu idei și propuneri de îmbunătățire. Premianții clujeni au avut posibilitatea de a vizita cele mai atractive obiective turistice din Chișinău.

De asemenea, Biblioteca Municipală și-a onorat promisiunea, organizând, în luna iunie 2016, pentru finaliștii primei ediții a concursului o excursie în orașul Cluj-Napoca. Câștigătorii „războiului” unde au avut ocazia să viziteze diverse obiective turistice precum și cele mai frumoase locuri din oraș. **Aceștia au fost:** Cristian Musteață (LT „Grătiești”), Elena Marinescu (LT „Gheorghe Asachi”), Andreea Janga (LT „Dante Alighieri”), Nicoleta Druță (LT „Spiru Haret”), Adrian Nastas (LT „Ion Creangă”), Gabriela Ciolacu (LT „Ion Creangă”).

Și în acest an, concursul *Bătălia cărților* a reușit să provoace la lectură zeci de copii și adolescenți, recomandând cărți care nu doar îmbogățesc cultura generală, cultivă gustul pentru lectură, ci schimbă viziunea asupra vieții.

Impresii despre program:

- „Vreau să vă invit să participați la acest concurs, fiindcă veți avea multe de învățat și nimic de pierdut. Datorită concursului *Bătălia cărților*, am început să îndrăgesc lectura. Totodată, participând, poți trăi toate

sentimentele posibile și imposibile. Înveți să-ți stăpânești emoțiile, să vorbești clar și să-ți exprimi corect gândurile. De asemenea, îți pui la încercare forțele și afli unde te poziționezi în comparație cu ceilalți. Pentru mine personal, acest concurs a fost cea mai frumoasă experiență pe care am trăit-o vreodată, de aceea aș vrea să le mulțumesc organizatorilor și moderatorilor care au făcut posibilă desfășurarea acestui minunat eveniment.”

Andreea Lupan (Cititorul anului, secțiunea copii)

- „După părerea mea, concursul Bătălia cărților este o adevărată aventură prin lumea lecturii. Când am aflat pentru prima dată despre această competiție, ideea, de a citi 10 cărți într-o perioadă de timp, m-a captivat. Completarea fișelor de lectură era ceva nou pentru mine, dar ceva ce mă făcea mai atentă în timpul lecturii și îmi oferea mai mult suport pentru gândire după finalizarea unei cărți. În pofida faptului că erau doar 10 romane, pot afirma cu siguranță că fiecare își merita locul în lista cărților și, de aceea, mi-a fost foarte dificil să aleg un singur roman pe care să-l recomand în finală publicului. După fiecare carte citită pofta de lectură sporea, iar ultimul roman din listă, odată finalizat, mi-a adus în același timp atât tristețe, cât și profundul sentiment că am făcut un pas corect și sigur spre marea Lume a Cărților. Sunt recunoscătoare acestui concurs pentru că m-a învățat „să citesc”, organizatorilor pentru oportunitatea de a gusta cărți bune și juriului pentru încrederea acordată.”

Anastasia Bezrucico (Cititorul anului, secțiunea adolescenți)

Programul estival *Rucsacul de vacanță*

(ediția I, 13.06-14.08.2016)

Pentru sezonul estival 2016, BM „B.P. Hasdeu” a dat start unui nou program pentru copii, adolescenți, dar și pentru toți cei interesați – *Rucsacul de vacanță* –, care s-a desfășurat de la 13 iunie până la 14 august 2016 în toate cele 27 de filiale concomitent.

În fiecare zi a săptămânii chișinăuienii au avut parte de activități inedite care s-au axat pe următoarele tematici: **Luni** a fost *Ziua lecturii*: **s-a citit în voce tare** proză, poezie, dramaturgie, texte de cultură generală etc. **Marti** a fost *Ziua tehnologiilor informaționale*, zi în care doritorii au fost **instruiți în utilizarea** aplicațiilor, crearea poveștilor digitale, ABC-ul calculatorului etc. Ziua de **miercuri** a fost consacrată *creativității*: **atelierelor** de pictură, literatură, dans, muzică, hand-made, croșetare, reciclare; bune maniere, arta culinară, make-up etc. În ziua de **joi** – *Ziua provocărilor* – participanții au fost provocați la **discuții / dezbateri** în baza cărților citite sau ecranizate. Ziua de **duminică** a fost dedicată în totalitate **jocurilor**: de societate, pe calculator, șah, dame,

integrame, puzzle etc. Varietatea tematicilor a fost orientată spre satisfacerea tuturor necesităților utilizatorilor, astfel încât să-și petreacă vara într-un mod cât mai deosebit.

Atelierele de creație (177 de activități) s-au bucurat de cea mai mare priză la utilizatori. Bibliotecarii și copiii și-au dat frâu liber fanteziei, organizând ateliere de culinare, bune maniere, desen, reciclare, lucru manual: croșetare, modelare; s-au întrecut în arta mărgelitelui; au realizat lucrări, utilizând diverse materiale: semințe, scoici, cereale ș.a. Filiala „O. Ghibu” a experimentat pictura pe apă; Filiala „A. Donici” – pictura pe sticlă; Filiala Codru – desenul în cărbune. De menționat, în acest context, atelierele care au avut continuitate pe parcursul întregului program: „Albinuța” („Ștefan cel Mare”), „Miracol” („Ovidius”), „Vino să crezi și să te recrezi” („L. Rebreanu”).

Orele de lectură (174 de activități) s-au situat pe locul doi în topul preferințelor ocupațiilor participanților, cititul în voce fiind o predilecție pentru toți. La întâlnirile cu copiii au fost invitați să citească scriitori și personalități: **Titus Știrbu**, **Leo Butnaru** („Transilvania”); **Spiridon Vangheli**, **Mihai Cimpoi**, **Constantin Bostan** („Târgu-Mureș”); **Lidia Hlib** („H. Botev”); **Adela Vasilo**, **Ion Cuzuio**, **Inessa Saulova** (CAIE); **Mihai Vâlcu** („A. Mickiewicz”); **Vlad Grecu** („Ovidius”); **Larisa Ungureanu** („Ștefan cel Mare”); **Vladimir Corolețchi**, **Ecaterina Deleu** (Traian). Pentru utilizatorii virtuali Filiala „O. Ghibu” a desfășurat **Ore de lectură on-line** la care au citit din **creația proprie** scriitorii: **Nicolae Spătaru** (<https://youtu.be/AVzGbH-whkM>), **Titus Știrbu** (<https://youtu.be/jm09Yegen1Y>), **Nicolae Popa** (<https://youtu.be/9CTiFZKwfEM>), **Vitalie Răileanu** (<https://www.facebook.com/biblioteca.onisiforghibu/videos>), **Irina Nechit** (<https://youtu.be/A04DocdRGc>), **Denis Chirtoacă** (<https://youtu.be/vfS9q5NDPtk>), **Vlad Zbârciog** (<https://www.facebook.com/biblioteca.onisiforghibu/videos/920906088031528/>).

În mare vogă au fost **Jocurile** (146 de activități), participanții fiind antrenați în jocuri de societate, de logică, de cuvinte, dame, șah, puzzle, integrame, domino, rebusuri, jocuri la calculator și în aer liber.

Cele mai multe dintre **discuțiile / dezbateri** (din cele 112 activități) au fost provocate de cărțile din Programul **Bătălia cărților**:

O provocare pentru toți a fost Ziua **tehnologiei informației** (100 de activități). Participanții au învățat utilizarea Microsoft Word în realizarea temelor pentru acasă; crearea conturilor pe Skype și rețelele de socializare; prelucrarea imaginilor în Photoshop; crearea materialelor în Microsoft Publisher, utilizarea catalogului electronic al BM. La Filialele „Ovidius” și M. Drăgan participanții au fost instruiți privind utilizarea tabletelor.

La Filiala „Ștefan cel Mare” utilizatorii, ajutați de voluntari, au avut posibilitatea de a-și perfecționa cunoștințele la **limba engleză**. La Filiala „A. Mickiewicz”, în fiecare zi de miercuri, pentru copii a fost desfășurat **Cinematograful în bibliotecă**. Filialele „Târgoviște”, „Transilvania”, „L. Rebreanu”; de Arte „T. Arghezi” au

învățat participanții la program să creeze **povești digitale**, utilizând diverse tehnici: (<https://www.facebook.com/filiala.targoviste/videos/1748901658728883/>).

O nouă formă de promovare a cărții, lecturii și bibliotecii a fost abordată în cadrul **Orei confesiunii** și **Orei expertului** la care au fost invitate personalități din diverse domenii, specialiști din diverse profesii care și-au împărtășit istoriile de succes, au povestit despre cărțile care i-au marcat: Filiala „Alba Iulia” a avut-o ca invitată pe **Alina Dobzeu**, medic la Centrul Medical „Prosano”; Filiala Titulescu – pe **Luminița Suveică**, medicșef la Centrul de Sănătate Publică din Chișinău și pe **Mihaela Damian**, actriță la Teatrul Național „Mihai Eminescu”; Biblioteca Centrală a realizat o serie de interviuri cu scriitorul **Victor Prohin**; publiciștii **Alexandru Ganenco** și **Tudor Țopa**; scriitorul și istoricul **Iurie Colesnic**; artistul plastic **Sava Mihailenco**; cunoscutul meșter-cizmar **Valentin Frunze**; arhitectul **Veaceslav Vatamaniuc**; medicul farmacist **Valentina Grebineea**; bloggerița **Leanka Chokolade** – interviuri plasate în mediul on-line care au înregistrat multe vizualizări (<https://vechisirare.wordpress.com/2016/07/29/ora-expertului-o-forma-de-promovare-a-cartii-si-bibliotecii/>). Toți invitații au menționat că fără carte nu poți deveni o personalitate, nu poți deveni un bun specialist, indiferent în ce domeniu activezi.

Pentru buna desfășurare a Programului au fost implicați peste **50 de voluntari**: copiii, studenți, profesori, pensionari, casnici, specialiști din diverse domenii: licee, universități, societăți, organizații, centre de creație, ONG-uri: Societatea „Prosvita – Taras Șevcenco” din R. Moldova; Fundația de Binefacere a Pictorilor Profesioniști și Meșterilor Popolari Ucraineni „Відродження” din R. Moldova; Organizația Internațională de Voluntariat „Projects Abroad”; ONG „Pentru Viață”; Centrul de Creație „Curcubeu”; centrele comunitare pentru copii și tineret „Buburuza” și „Florile dalbe”; Centrul Medical „ProSano” ș.a. care **au coordonat** atelierelor de hand-made, desen, modelaj, aplicație, croșetare ș.a., au creat povești digitale, au ajutat la desfășurarea activităților. Ca rezultat al acestei colaborări filialele „Alba Iulia”, de Arte „T. Arghezi”, „Maramureș”, „Târgu-Mureș”, „Transilvania” au stabilit **parteneriate noi**, cele mai multe (5) fiind realizate de Filiala „H. Botev”.

Vizibilitatea și accesibilitatea programului au fost asigurate de **calendarul google** (<http://hasdeu.md/activitate-rucsacul-de-vacanta-2209/>), plasat pe pagina web a BM, astfel încât orice persoană interesată să-și aleagă atelierul la care să participe, iar informațiile despre activitățile desfășurate, plasate pe rețele de socializare, fiind grupate prin utilizarea **hashtag-ului** #rucsaculdevacanta.

Rucsacul de vacanță a finalizat cu petreceri la care au fost invitați toți participanții. Festivitatea a cuprins multă distracție cei prezenți fiind premiați cu diplome: <http://bibliotecaovidius.blogspot.md/2016/08/adio-rucsacul-de-vacanta-pana-la-noi.html>); <https://www.facebook.com/filiala.targoviste/videos/1761631117455937/>); <https://www.facebook.com/dogotarii/posts/1832435153643631>.

În cadrul Programului *Rucsacul de vacanță* au avut loc **791 de activități** la care au participat **8315** de persoane. Cărțile au fost promovate prin intermediul a **193 de expoziții de carte** în format tradițional și virtual. Activitățile desfășurate au avut o vizibilitate mare în **spațiul online**. Au fost plasate peste **1600 de postări** pe blogurile și rețelele de socializare ale filialelor Bibliotecii Municipale. *Rucsacul de vacanță* a adus Bibliotecii Municipale **1279 de utilizatori noi**.

Cel mai mare impediment pentru buna desfășurare a programului a fost *insuficiența materialelor necesare pentru activități*. Sperăm că la următoarea ediție vom fi mai asigurați cu cele necesare.

O apreciere importantă a venit din partea Bibliotecii Naționale a RM, *Rucsacul de vacanță* fiind menționat cu **locul I** la concursul *Cel mai original proiect de promovare a cărții și lecturii*, organizat în cadrul Festivalului Național al Cărții și Lecturii, ediția a VI-a, obținând și un premiu bănesc oferit de Ministerul Culturii. Programul a avut rezonanță în mass-media: **presa scrisă** – Filiala „Ovidius” (4 articole); Filiala „Centrul Academic Internațional Eminescu” (2 articole); Filiala „H. Botev” (1 articol); **emisiuni radio** – Filiala „Centrul Academic Internațional Eminescu” (2 reportaje); Filiala „Ovidius” (1 reportaj); **emisiuni TV** – Filiala „A. Mickiewicz” (2 emisiuni); Filiala „Maramureș” (1 emisiune); Filiala „Târgu-Mureș” (1 emisiune), totodată având o acoperire mare și în mediul portalurilor de știri.

Activitățile *Rucsacului de vacanță* au contribuit la redescoperirea lecturii, la cunoașterea tehnologiilor moderne, la dezvoltarea creativității și gustului estetic, la formarea abilităților de comunicare, la stimularea gândirii logice, la acumularea de noi experiențe.

Oferta estivală a BM „B.P. Hasdeu” pentru chișinăuieni a fost întâmpinată cu bucurie. Și copiii și părinții acestora au fost mulțumiți și satisfăcuți de timpul petrecut în această vară la Biblioteca Municipală. **Feedbackul** colectat de la participanții la activitățile desfășurate în biblioteci sau părinții copiilor implicați este o recunoaștere a efortului, aprecierea creativității bibliotecarilor noștri:

- „Sunt foarte recunoscătoare că bibliotecile nu doar funcționează vara, dar oferă ocazia de a ocupa copii în timpul vacanței în activități utile” (dna Vera, mama Ariadnei);
- „Mi-au plăcut mult de tot activitățile organizate la bibliotecă pe parcursul verii. Mi-am făcut noi prieteni, am citit atâtea cărți și m-am învățat să confecționez diverse lucruri interesante, pe care le pot face cadou părinților și prietenilor” (Victoria Lungu, elevă, „Târgu-Mureș”);
- „Datorită rucsacului am devenit mai bogată, pentru că am mai multe cunoștințe și mai mulți prieteni. Mulțumesc!” (Helis Bassma, eleva, N. Titulescu);
- „Vă mulțumim mult pentru activitățile interesante pe care le organizați. Copiii vorbesc cu multă plăcere acasă despre timpul petrecut la bibliotecă” (părinte, „A. Mickiewicz”);
- „Mulțumim pentru ceea ce faceți pentru copiii noștri” (D. Fiștic, părinte, „Alba Iulia”);

- „Frumoasă inițiativă a BM, filiale, ca părinte am fost satisfăcut de acest program” (Viorica Sîrbu, Arte „T. Arghezi”).

Rucsacul de vacanță a fost soluția perfectă pentru vacanța copiilor și tinerilor.

Inițiativa comunitară *Citim Eminescu!*

Ediția a II-a a inițiativei comunitare ***Citim Eminescu!*** din anul curent, organizată în contextul Zilei Naționale a Culturii, a adunat în jur de 2000 de admiratori ai operei marelui Eminescu, care au venit la Biblioteca Centrală a BM să citească versuri sau pasaje din proză, să recite, să cânte versurile, să asculte în interpretarea altora creații eminesciene, să vizioneze expoziția de fotografii *100 de imagini pe urmele lui Mihai Eminescu*, fotografii realizate de Vasile Șoimaru, publicist, fotograf, om politic și ampla expoziție de carte *Pașii poetului pe Terra*. Sala special amenajată a ajutat participanții să se pătrundă de atmosfera poeziei eminesciene și să simtă importanța a ceea ce se întâmplă.

Versul eminescian a răsunat în limbile: română, engleză, franceză, cehă, ucraineană, rusă, bulgară spaniolă.

Printre cei uniți de poezia și marele talent eminescian s-au regăsit personalități publice, oameni de cultură, tineri studiosi, elevi, copii de la grădinițe, simpli orășeni: acad. Nicolae Dabija, scriitor; acad. Valeriu Matei, director, Institutul Cultural Român „Mihai Eminescu”, Chișinău; Excelența Sa, Ambasadorul Republicii Polonia în RM, dl Artur Michalski; Excelența Sa, Ambasadorul Republicii Cehe în RM, dl Jaromir Kvapil; Ela Mikhelson, Public Affairs Coordinator, Ambasada SUA în Moldova; Tatiana Potâng, pedagog, politician; Arcadie Suceveanu, scriitor, președintele Uniunii Scriitorilor din Moldova; Maria Șleahtițchi, critic literar; Dumitru Crudu, scriitor; Sergiu Beznițchi, prezentator; Igor Guzun, jurnalist, scriitor; Cleopatra Stratan, interpretă; Ilie Văluță, muzician, compozitor; Ion Daghi, pictor; Tatiana Nagnibeda-Tverdohleb, director DGETS; Vlad Zbârciog, scriitor; Maria Pilchin, cercetător științific; Paulina Zavtoni, Artistă a Poporului, actriță; Maria Orlov, jurist; Mihail Tașcă, jurist; Andrei Viziru, jurnalist; Maria Podlesnaia, colaborator Casa-Muzeu „Alexandr Puskin”; Vasile Căpățână, scriitor; Elena Tamazlăcaru, scriitor, jurnalist; Victoria Fonari, scriitoare; Lidia Grosu, poetă; Ion Coșeru, actor; Ana Bunescu-Leanca, actriță; Viorica Nagacevschi, poetă, notar; Ludmila Lașcionova, președintele Comunității ruse din Republica Moldova; Sandu Aristin Cupcea, actor; Dumitru Gabura, editor; Ion Cuzuioac, scriitor; Alexandra Tkacenko, poetă; Svetlana Dermenji-Gurgurov, Catedra Limbă și comunicare, UPS „Ion Creangă”; Liliana Dolgan, profesor Facultatea de Litere, USM; Teresa Moran, voluntar din Spania; Oleg Carp, jurnalist; Ansamblul etnografic bulgar „Vyglence” ș.a.

Alături ne-au fost diverse instituții de cultură și învățământ: Ambasada SUA în Moldova; Ambasada Republicii Cehe în Moldova; Uniunea Scriitorilor din Moldova; Ministerul Justiției; Direcția Generală Educație,

Tineret și Sport; Universitatea de Stat din Moldova; Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”; Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice; Școala de Muzică „E. Doga”; Școala de Arte „A. Stârcea”; Colegiulul Național de Medicină și Farmacie; LT „Spiru Haret”; LT „Prometeu-Prim”; LT „Pro Succes”; LT „Ion Creangă”; LT „Dante Alighieri”; LT „Mircea cel Bătrân”; LT „Mihai Marinciuc”; LT „Ion și Doina Aldea-Teodorovici”; LT „Ginta Latină”; Gimnaziului „Nicolae H. Costin” ș.a.

Pozele de la activitate le puteți urmări în galeria foto la adresa:

(https://www.facebook.com/pg/BMBpHasdeu/photos/?tab=album&album_id=956124594483567).

Această acțiune comunitară demonstrează încă o dată considerabila putere a cărții și culturii, în general, și a operei lui Eminescu, în special.

Prevenirea și combaterea traficului de ființe umane

Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” s-a implicat în realizarea Planului Național de prevenire și combatere a traficului de ființe umane (aprobat de Guvernul R. Moldova, din 26.06.2014, pentru anii 2014-2016), prin organizarea și desfășurarea unor diverse activități cu publicul orientate spre educarea, informarea și sensibilizarea societății, precum și spre prevenirea și combaterea traficului de ființe umane.

În acest sens, pe parcursul anului 2016, BM a organizat o gamă variată de lecții publice, mese rotunde, discuții / dezbateri, prezentări de carte, întâlniri cu specialiști, vizionarea filmelor și materialelor tematice, concursuri, ore de lectură, zile de informare și, nu în ultimul rând, expoziții și reviste bibliografice în format tradițional electronic, desfășurate atât în incinta filialelor, cât și extramuros. Activitățile au fost orientate spre publicul-țintă cu vârsta între 14 și 25 de ani.

La tema dată au fost organizate și desfășurate **129 de acțiuni**, unele în parteneriat cu Centrul Internațional „La Strada” și Centrul Național al Activiștilor în domeniul Drepturilor Omului, la care au participat **2219 persoane**, după cum urmează: activități cultural-educative: 96 / 2019 participanți; activități bibliografice: 5 / 95 de participanți; activități de informare: 3 / 105 participanți; expoziții de carte: 25.

Lecții publice (10 activități / 307 participanți): *Prevenirea și combaterea traficului de ființe umane: tendințe și perspective* („Maramureș”); *Răspunderea penală pentru traficul de ființe umane* (A. Russo); *Pericolele și consecințele traficului de ființe umane* (BPD); *Cunoaștem Linia Fierbinte* („L. Rebreanu”); **mese rotunde** (6 activități / 245 de participanți): *Securitatea comunicării pe internet a adolescenților* („L. Rebreanu”); *Traficul de ființe umane – sclavie modernă* (CAIE); *Căile de soluționare ale traficului de ființe umane* („O. Ghibu”); **discuții / dezbateri** (34 de activități / 637 de participanți): *Traficul de ființe umane: copiii în situație de risc* (A. Russo); *Spune NU violenței și traficului de persoane în rândul copiilor*; *Victimă a traficului de persoane poți fi chiar tu!* („A. Mickiewicz”); *Ai grijă cu cine stai de vorbă*; *Copilul și siguranța pe NET* (Codru); *Dreptul la o viață decentă*; *Traficul de ființe umane în contextul drepturilor omului* („Maramureș”); **ore de lectură** (2 activități / 23 de

participanți): *Statutul persoanelor traficate* – din cartea *Contracărărea traficului cu ființe umane* (V. Bielinski); *Ce trebuie să cunoaștem despre traficul de ființe umane* (M. Costin); **vizionarea filmelor artistice și materialelor video la tema dată** (18 activități / 327 de participanți): *Торговля людьми*, regizor Cristian Durya, CȘA (A. Russo); Spectacolul *Oameni ai nimănu*, autor Dumitru Crudu („Ștefan cel Mare”; „O. Ghibu”; „A. Donici”); *Gruparea*; *Lilya 4-Ever*, regizor: Lukas Moodysson („A. Mickiewicz”); *Povestea unei traficante* (M. Costin); *Oameni noi, vechi suferințe / Люди новые, страдания старые*, документальный фильм („L. Ukrainka”); **concursuri** (11 activități / 124 de participanți): *Noi suntem împotriva traficului de ființe umane* (A. Russo); *Ascult – dar verific*; *Traficul uman și legea* („L. Rebreanu”); *Spune Nu traficului uman* (Traian); *O lume mai bună, o lume mai frumoasă!* (N. Titulescu); **atelier de creație** / realizarea posterelor (2 activități / 58 de participanți): *Traficul de ființe umane în contextul drepturilor omului* („A. Donici”); *O inimă pentru victimele traficului de ființe umane* (N. Titulescu); **traininguri** (2 activități / 54 participanți): *STOP traficului de ființe umane* („A. Mickiewicz”); *Căile de soluționare a problemei traficului de ființe umane* („O. Ghibu”); **spectacole** (1 activitate / 15 participanți): *O femeie fericită e o femeie protejată* (N. Titulescu); **flash-moburi** (1 activitate / 18 participanți): *Prevenim traficul de ființe umane* („O. Ghibu”); **expoziții de fotografii** (1 activitate / 37 participanți): *Traficul de ființe umane* (A. Donici); **campanii de informare** (2 activități / 98 participanți): *Părinții, copiii – nu traficului* („L. Rebreanu”); *Nu traficului de ființe umane!* („Maramureș”); **reviste bibliografice** (5 activități / 95 de participanți): *Contracărărea traficului cu ființe umane* („M. Ciachir”); *Бытовое насилие и трафик людей – социальные проблемы общества* („L. Ukrainka”); **zile de informare** (3 activități / 105 participanți): *Demnitatea ta e în mâinile tale – păstrează-o!* („Maramureș”); *Siguranța pe internet* („A. Mickiewicz”); **expoziții de carte** (25 activități / 268 de doc.): *Apără-ți viața, libertatea și demnitatea!* („Maramureș”); *Traficul de persoane – o problemă socială* („Târgu-Mureș”); *Traficul de ființe umane – un fenomen global* („L. Ukrainka”); *Ziua europeană împotriva traficului de persoane* („A. Donici”).

Alte activități la nivel de rețea

Ziua mondială fără tutun și Ziua internațională fără fumat

Anual, pe data de 31 mai, Organizația Mondială a Sănătății marchează *Ziua mondială fără tutun*, iar a treia zi de joi a lunii noiembrie, la inițiativa Consiliului Național Coordonator în domeniul Controlului Tutunului – *Ziua internațională fără fumat*, sloganul propus pentru anul 2016 fiind *Moldova liberă de fumul de tutun*.

BM „B.P. Hasdeu” a aderat printr-o serie de evenimente în scopul descurajării fumatului și sensibilizării populației referitor la riscurile consumului de tutun, evidențierii efectelor benefice ale renunțării la fumat asupra organismului.

La tema dată au fost organizate și desfășurate **28 de acțiuni** (14 activități cultural-educative la care au participat **275 de** persoane și 14 expoziții de carte): **lecții publice** (3 cu 102 participanți): *Fumatul celor de*

lângă tine te poate ucide („Târgu-Mureș”); Profesioniștii de sănătate împotriva fumatului („Alba Iulia”); Impactul fumatului asupra sănătății cu sloganul: „Moldova liberă de fumul de tutun” (Biblioteca Centrală); mese rotunde (2 cu 42 de participanți): Adolescenții și fumatul: efectele nocive ale fumatului („Alba Iulia”); Fumatul – dușmanul sănătății tale (Alba Iulia); discuții / dezbateri (6 cu 72 de participanți): Fumatul – un viciu demodat sau în vogă? („Maramureș”); Cum să renunțăm la fumat; Lăsatul de fumat prin metoda voinței (Codru); prezentări de carte (2 cu 46 de participanți): Droguri concomitente alcool, tutun, cafea – factori de risc, autor C. Stavros („Târgu-Mureș”); În sfârșit, nefumător: metoda ușoară a lui Allen Carr, autor Carr Allen („Târgu-Mureș”); concurs (1 cu 13 participanți): Daunele fumatului (Codru); expoziții de carte (14 expoziții, 257 documente): Sănătatea-valoare multidimensională a prezentului și viitorului („Maramureș”); Fumatul și riscurile acestuia („Târgu-Mureș”); Spuneți Nu tutunului („Alba Iulia”); Fumuri și... fumuri („A. Donici”); Cum să renunțăm la fumat (Codru).

Ziua memoriei

Cu prilejul *Zilei memoriei*, Zi de comemorare a celor căzuți în conflictul armat din 1992 pentru apărarea integrității și independenței R. Moldova și victimelor acestui conflict, marcată la 2 martie, Biblioteca Municipală a organizat, în memoria celor căzuți pe câmpul de luptă în războiul de pe Nistru, **28 de acțiuni** (18 activități cultural-educative la care au participat **382 de** persoane și 10 expoziții de carte): **Întâlnire** cu Vlad Grecu, autorul volumului *Unde-s zeii popoarelor învinse* („Ovidius”); Să nu uităm...: **întâlnire** cu Natalia Murzin – văduva eroului Boris Vasili Murzin, căzut în conflictul de pe Nistru (Codru); **concurs de desene: Hulubașii păcii** (N. Titulescu); **oră educativă: 2 martie – Ziua memoriei combatanților R. Moldova** („Ștefan cel Mare”); *Cunoaștem trecutul pentru a crea viitorul* („L. Rebreanu”); **masă rotundă: Din cătușile Transnistriei** (N. Titulescu); **prezentare de carte: O viziune din focarul conflictului de la Dubăsari**, autor Vlad Grecu („Alba Iulia”); **oră de lectură: Eroii nu mor niciodată** (Traian); **discuții / dezbateri: Despre urgiile războiului de pe Nistru**, invitat Andrei Viziru, ziarist și combatant, cavaler al ordinului Ștefan cel Mare și Sfânt („O. Ghibu”); *Zile triste de neuitat* („N. Ciachir”); *Un moment de reculegere* (Traian); *Să fie pace pe pământ* (N. Titulescu); *Диаспоры – залог поддержания целостности государства или источник нестабильности в обществе?* („L. Ukrainka”); **expoziție de fotografii: 24 de ani de la războiul de pe Nistru** („O. Ghibu”); **vizionarea filmului documentar: Războiul de pe Nistru** („M. Ciachir”); **audierea spectacolului radiofonic Fata care a început să vorbească** („Ștefan cel Mare”); **expoziții de publicații: Expoziție a ziarului de război „Patria”, organ al Comitetului Executiv Dubăsari, anii 1992-1993** – din colecția personală a combatantului, ziaristului Ion Borș („Ovidius”); *În memoria eroilor pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova / anii 1991-1992* (Biblioteca Centrală); *În memoria eroilor...* (Codru); *Transnistria – pământ al durerii* („Ovidius”); *Veșnicia clipelor de glorie* („Târgu-Mureș”); *Украинцы Молдовы за нерушимость границ*

(„L. Ukrainka”); **expoziție virtuală de carte:** *Mărturisirea tragediei de pe Nistru* („Ovidius” / <http://bibliotecaovidius.blogspot.md/2016/03/expozitie-virtuala.html>).

Ziua internațională a tineretului (10 noiembrie)

Ziua internațională a tineretului la BM a inclus diverse activități organizate în scopul de a promova și susține potențialul creativ și intelectual al tinerilor. Evenimentele organizate au marcat importanța tineretului ca parte a schimbării societății în care trăim: **lecții publice:** *Modul sănătos de viață* („Maramureș”); *Modalități de petrecere a timpului liber în Chișinău* („O. Ghibu”); **discuții / dezbateri:** *Tinerii se implică în eradicarea sărăciei și realizarea consumului și producției sustenabile* („L. Rebreanu”); *Ni-i visul zbor de pasăre măiastră*, moderator Zina Izbaș, prezentator („Ovidius”); *Discriminarea minorităților sexuale: pro sau contra* (Biblioteca Centrală); *Молодежь и книга. Точки соприкосновения* (A. Russo); **lansare de carte:** *Reflecții asupra căutării sinelui în eseu. Valery și Yourcenar: vocația cunoașterii mens in spiritus*, autor Carolina Dodu-Savca (Biblioteca Centrală); **expoziție de fotografii:** *Польша – взгляд из Молдовы* / lucrările elevilor de la Liceul Teoretic „Academician K. Sibirski” („A. Mickiewicz”); **masă rotundă:** *Tineretul și schimbarea* („Transilvania”); **vernisaaj de pictură:** *Tineri și talenți* / lucrările tinerilor de la Centrul de Creație „Ghiocel” („Transilvania”); **training:** *Stereotipuri de gen* (Biblioteca Centrală); **master-class:** *Бархатная осень, бархатная я* (ora de frumusețe („M. Ciachir”); **spectacol literar-muzical:** *Bucuria este fântâna tinereții*, susținut de elevii Colegiului de Muzică „Ștefan Neaga” („Centrul Academic Internațional Eminescu”).

Activități științifico-literare

Evenimentele au fost organizate în parteneriat cu diverse instituții: Uniunea Scriitorilor din Moldova; Academia de Științe a RM; Muzeul Național de Literatură Română „M. Kogălniceanu”, Institutul de Filologie al AȘM; Cercul Academic „Constantin Brâncoveanu”; Institutul Cultural Român din Chișinău; Centrul de Sănătate Publică din Municipiul Chișinău; Federația Internațională de Diabet; Organizația Mondială a Sănătății; Direcția Generală Educație, Tineret și Sport; Centrul Național Anticorupție; Asociația „Promo-LEX”; Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală; Centrul de Asistență și Protecție de Ființe Umane; Centrul Internațional *La Strada* ș.a.

O premieră absolută a fost organizarea videoconferinței științifice *Alexandru Hâjdău – viața și opera* la care au participat Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”, Biblioteca Publică din Cernăuți și Muzeul de Istorie din Hotin (azi Ucraina), constituind un triunghi video informațional-științific.

▪ **simpozioane:** *De la trecutul istoric la perspectiva istorică: 27 martie 1918 – 98 de ani de la Unirea Basarabiei cu România; Lirica sacră între creație și martiraj* (Biblioteca Centrală); *Eminescu, poet național și*

universal ; *Eminescu: drumul către Demiurg (CAIE); Basarabia și eliberarea Bulgariei („Hristo-Botev”); Mircea Eliade, ediția a XXI-a („O. Ghibu”); Basarabia – Transilvania: repere culturale; Octavian Goga – sufletul Ardealului („Transilvania”);*

▪ **conferințe:** *Creativitate și inovație: abilități creative necesare inovatorilor în devenire („A. Mickiewicz”); Lumea prin prisma filmului de animație polonez; Protecția plantelor și siguranța alimentelor (de Arte „Tudor Arghezi”); Un neam de cărturari celebri – familia Hasdeu; Alexandru Hâjdău – viața și opera; Semnificația tradițiilor și obiceiurilor populare din țările lumii; B.P. Hasdeu în lumina unor noi cercetări istorice și filologice; Obiectivele de dezvoltare durabilă; Un succesor al lui Ion Creangă – Moș Trifan Baltă; Ce este fericirea la Aristotel, Mareșalul Antonescu în istorie și istoriografie; Emil Loteanu – între regie și poezie; Mitropolia Basarabiei – adevăr și continuitate (Biblioteca Centrală); Activitatea Asociației Tinerilor Avocați – totaluri și perspective; Femeile avocate în sistemul justiției R. Moldova (BPD); Mihai Eminescu – străjer al limbii române; Mihai Eminescu și hispanismul (CAIE); Bibliotecile publice, în parteneriat cu instituțiile de învățământ, parte integrantă în funcționarea sistemului de comunicare științifică și promovarea accesului deschis la informație în spațiul Republicii Moldova; Scriitorul George Coșbuc: multidimensionalitate și originalitate în timp; Modalități de valorizare a resurselor comunității la ora de istorie și educație civică. Studiu de caz: Biblioteca; Prozatorul Liviu Rebreanu: filosofia vieții și nemuririi („L. Rebreanu”); Declaraarea Independenței Bulgariei (1908); Rolul scrisului slav bulgar în răspândirea ortodoxismului în Moldova și Valahia („Hristo Botev”); Personalități notorii ale Basarabiei; Teoria lingvistică a lui Eugen Coșeriu pe înțelesul tuturor; Poezia basarabească – valori și confluente; Problemele senzorial-perceptive și de comunicare în autism („O. Ghibu”); Ionel Teodoreanu – rapsod ce întinerește subiectele cu apă vie („Ovidius”); Ioan Neculce – personalitate marcantă a culturii vechi; M. Sorescu de la Bulzești către lume; Liviu Damian – scriitorul și intelectualul; Mircea Eliade – conștiința universală („Transilvania”);*

▪ **lecții publice:** *Afectarea ochilor în diabet zaharat; Intoxicații și otrăviri; Riscurile fumatului pentru sănătate: beneficiile renunțării la fumat, crearea mediilor libere de tutun; Dezvoltarea culturii politice sau cum sa nu fim manipulați de politicieni si mass-media; Google-ochelarii pentru copiii cu autism; Securitatea informației în Republica Moldova: Provocări și soluții; Rolul părinților în menținerea și generalizarea achizițiilor și abordarea comportamentelor-problemă; Perspective de dezvoltare a tineretului în Moldova (Biblioteca Centrală); Drepturile de azi ale cetățenilor de mâine („A. Russo”); Completarea formularului de adresare la Curtea Europeană a Drepturilor Omului; Aplicarea Legii 121 în Republica Moldova; Prevederile Codului muncii R. Moldova în aplicare (BPD); Noi interpretări ale operei lui Mihai Eminescu (CAIE); Hristo Botev – erou și poet al Bulgariei; Секреты полноценной жизни; 27 января – День памяти жертв Холокоста („Hristo-Botev”); Kișinevskoe getto: istoriă, kotoruî nel’zâ zabyt; Poterannyj mir bessarabskogo mestečka: Kișinev; Kișinevskie*

evrejskie kladbiša; Holocaustul în Moldova; Aportul oamenilor de cultură evrei la valorificarea Chișinăului („I. Mangher”); ONG – un partener experimentat („L. Rebreanu”); Istoria poporului ucrainean; Tradițiile și obiceiurile ucrainenilor din Moldova („Lesea Ukrainka”); Жизнь и творчество Михая Эминеску; Я памятник себе возвиг...; Аз Буки Веди: у истоков славянской письменности; А. Пушкин в Молдавии; Русский историк Николаï Михайлович Карамзин; О смысле жизни („M. Lomonosov”); Viața ta e în pericol – NU consumului de droguri; Prevenirea și combaterea traficului de ființe umane: tendințe și perspective („Maramureș”); Cancerul – inamicul public numărul unu; Înțelegând cine suntem („O. Ghibu”);

- **colocvii:** *George Topârceanu în amintirile contemporanilor (CAIE);*
- **mese rotunde:** *Mitropolitul Gavriil Bănulescu-Bodoni – 270 de ani de la naștere; Educația sexuală – o necesitate; Depășirea limitelor și cunoașterea de sine; Optimizarea procesului de învățământ pentru profesori și elevi; Monumentul celor trei martiri – restabilirea adevărului istoric; Emil Loteanu între regie și poezie; Trecutul istoric al Germaniei în opera lui Bernhard Schlink (Biblioteca Centrală); Pericolele și consecințele traficului de ființe umane; BPD – centru de cercetare și evaluare a vieții juridice din Republica Moldova; Medierea – metoda alternativă de soluționare a conflictelor pe cale amiabilă; Respectarea drepturilor asigură respectarea obligațiilor (BPD); Chișinăul anilor 30; Umbrele noastre tac – Sufletele țipă; Informat, deci protejat (în baza filmului „Culorile”); Constantin Brâncuși: portretul-autoportret; Cartea mea preferată poate fi și a ta (CAIE); Ден на Съединението – честит празник!; In memoriam istoricului-bulgarist Constantin Poglubco (1936-1983); Parteneriatul între bulgarii din Polonia și Moldova; Да знаем добре родния си език; Evaluarea activității profesorilor bulgariști din RM; Учимся читать содержание детского рисунка; Voluntariat prin vocație („Hristo Botev”); Sigmund Freud – psihiatru și psiholog austriac; Marcel Proust – scriitor, critic, reprezentant al modernismului în literatură; Ziua Internațională a memoriei victimelor Holocaustului („I. Mangher”); Siguranța pe internet a datelor personale; Securitatea comunicării pe internet a adolescenților; Ești tânăr creează-ți viitorul („L. Rebreanu”); Biblioteca și partenerii săi; В содружестве наций („Lesea Ukrainka”); M. Ciachir – persoană proeminentă a Basarabiei; Versuri și creații de Grigore Vieru; Poezia găgăuză basarabeană; Poetul chemat de cuvinte – Ianoș Turcanu („M. Ciachir”); М. В. Ломоносов – ученый, поэт, мыслитель („M. Lomonosov”); Din cătușele Transnistriei; Idealul creator al lui Nicolae Titulescu (N. Titulescu); Biblioteca „Onisifor Ghibu” – trecut, prezent și viitor; Spațiul Schengen – pericolul de a fi suspendat; Problemele Republicii Moldova; Conflictul dintre Azerbaidjan și Armenia; Summitul de pace al Alianței Mondiale a Religiiilor; Fapte bune vs fapte rele în viziunea religiilor lumii („O. Ghibu”); Sistemul educațional în Marea Britanie („Ovidius”); Tineretul și schimbarea; Traficul de persoane, prevenire, combatere, protecție („Transilvania”).*

▪ **discuții / dezbateri:** *Dialoguri urbane: Vă simțiți în siguranță?; Incluziunea copiilor cu dizabilități în școlile cu program normal; Cele mai frumoase monumente de cultură: Wasington & Chișinău; Vaccinarea populației – un ajutor sau o calomnie?; Posibilități de dezvoltare a unei culturi civice de performanță; Educația sexuală – privilegiu sau necesitate; Discriminarea minorităților sexuale – pro sau contra (Biblioteca Centrală); Mihai Eminescu în context universal; Mihai Eminescu – pedagog și revizor școlar; Tradiții și obiceiuri de iarnă în familia Eminovici; Traficul de ființe umane – cunoaștere și înțelegere; File de istorie: Destinul tragic al Frăției „Sf. Alexandru Nevski”; Măria sa Cartea (CAIE); Mi-i visul zbor de pasăre măiastră; Ce este, în viziunea lor, tinerețea („Ovidius”); Republica Moldova – un sfert de veac de la proclamarea Independenței („A. Donici”); Tendințe actuale de modernizare a justiției civile; Dreptul de autor în prisma legislației americane; Drepturile consumatorilor și nu numai; Drepturile copilului la momentul actual în R. Moldova; Noi tendințe în domeniul dreptului în cazurile incapacității de muncă; Consecințele juridice a eventualei demisii a Guvernului; Carențele acordului de asociere; Neutralitatea – art. 11 al Constituției RM; Perspectivele mișcării protestatare; Neutralitatea permanentă a RM; Carențele justiției moldovenești; Lichidarea statalității moldovenești soluție sau catastrofă; Învățământul este oare baza corupției în RM?; Încălcările în sistemul educațional; Corupția în sistemul de învățământ; Aspectul juridic al sistemului bancar din R. Moldova; Statalitatea Moldovei; Alegerile prezidențiale; Reforma justiției; Drepturile electoratului; Rolul mass-media în formarea opiniei publice; Clase și partide politice în R. Moldova; Cerințele minime necesare unui lider național; Președintele RM – garant al Constituției (BPD); Čistyj organizm put’ k dolgoletiu; Femeia în operele scriitorilor; Purim v evrejskih obšinah mira; Sportivnye komplekсы Kișineva; Biblioteka im. I. Mangera – centr kul’turnoj žizni evrejskoj obšiny; Diaspora rumynskih evreev v Izraile (I. Mangher); Диаспоры – залог поддержания целостности государства или источник нестабильности в обществе?; Если бы я был президентом („Lesea Ukrainka”); Cele mai renumite filme de Emil Loteanu „Gingașa și tandra mea fiară”, „Anna Pavlova”, „Șatra” („M. Ciachir”); Монастыри района Кэлэраш; Căile de dezvoltare a R. Moldovei („M. Lomonosov”); Particularitățile impozitului pentru lux în RM. Aspecte actuale și viitoare; Cum creștem capacitatea analitică, organizatorică și competițională a dezbaterilor („O. Ghibu”); Locurile memorabile ale orașului Chișinău; Un mod sănătos de viață; Chișinăul și chișinăuienii (N. Titulescu); Cum ne comportăm în viața de zi cu zi; Respectă-i pe cei din jur!; Să rămânem manierați; Cartea izvor de cunoștințe; Apariția și dezvoltarea naturii vii pe Terră; Misterele naturii; Impactul omului asupra naturii vii („Transilvania”).*

Activitatea expozițională

Promovarea valorilor artistice prin susținerea artiștilor consacrați și încurajarea tinerelor talente constituie o formă de activitate culturală care familiarizează vizitatorii BM cu opere de artă prin vernisarea

expozițiilor de pictură, grafică, desene, fotografii, artizanat, hand-made, floristică ș.a., contribuind, astfel, la lărgirea orizontului de cultură al utilizatorilor prin mijloacele de expresie plastică.

În anul de referință la BM s-au desfășurat:

- **expoziții de pictură și grafică:** *Culorile cu oglinzile ochilor, cu bătaile inimii, cu dragostea tainică pentru ele...*, autor Eleonora Romanescu, Artist al Poporului, Maestru Emerit în Artă din Republica Moldova („Transilvania”); *Din albumul iernii*, autor Teodor Stratulat; *Eroii preferați din povești*, lucrările copiilor Centrului Republican pentru Copii și Tineret „ARTICO”, coordonator Teodor Stratulat („Maramureș”); *Rânduri pictate*, care reprezintă eroii din operele scriitorului Henryk Sienkiewicz, lucrările elevilor Școlii de Arte din or. Ialoveni; *Ambiguitatea lumii*, lucrările elevilor Școlii de Arte „A. Șciusev”, profesor Ludmila Bouroș („A. Mickiewicz”); *Chișinău, mon amur*, lucrările elevilor Colegiului de Arte Plastice „A. Plămădeală”, ce a reprezentat portrete ale personalităților din știință și cultură din Chișinău: Vlad Olărescu, Mircea Oțel, portrete ale profesorilor colegiului ș.a. La vernisare au fost prezenți artiștii plastici E. Cojocar, V. Dohotaru, cineastul Pavel Bălan ș.a. (de Arte „T. Arghezi”); *Colinele moldave*, autor Mihai Șerbu; *Din valurile vremii*, autor Ion Jabinschi (CAIE); *Alice în țara minunilor* (grafică), autor Violeta Zabolica („Ovidius”); *expoziții personale ale autorilor:* Emil Cojocar, Leșcu Elena, Anastasia Sidorencu, Eleonora Romanescu, Lebediuc Paula, Ștefan Popa, Sergiu Câșlari; *expoziții de grup din colecții particulare ale plasticienilor:* Mihai Grecu, Dumitru Peicev, Cristian Cojocari, Oleg Cojocari, Dumitru Ciolacu, Alexei Titarcu; *Design compozițional decorative*, autor Ștefan Popa; *Ferestrele EU-lui: Portret. Caricatură. Modelaj artistic* – 31 de lucrări ale copiilor Centrului de Creație Tehnică pentru copii, sectorul Râșcani și Liceului Teoretic „Waldorf”, conducător Mihai Șeremet („Transilvania”); *Orașul meu din albe flori de piatră*, expuse 21 de picturi ce reflectă clădiri, instituții și străzi din Chișinău; *Lumina nu vine din lumină, ci din întuneric* – autor Valeria Paladi, Colegiul de Arte Plastice „A. Plămădeală” („L. Rebreanu”); *Выставка работ молодых художников*, laureатов Республиканского конкурса молодежи, третьекурсников Республиканского Художественного Училища „Александр Пламадялэ”: Дарья Ивановой, Вилены Мафтей, Кармен Кречун и Марии-Эолы Чеколтан („M. Lomonosov”); *Luminile și umbrele Acaselor*, autor Iulian Filip; *Maluri de Prut*, 12 tablouri ale tinerilor pictori, participanți la concursul de identificare a celei mai reușite imagini care să ilustreze vinul *Maluri de Prut*, lansat de Vinăria „Purcari”; *Expoziție de pictură*, autor Valentina Brâncoveanu, artist plastic; *Dialog în trei*, autor Lidia Furtună (Biblioteca Centrală);
- **expoziții de desene:** *Morcovelul lui Vlad Grecu în Regatul ciupercilor*, autor Vlad Grecu, desene-illustrații la cartea *Morcovel* („Ovidius”); *Zdravstvuj, zimuška-zima*; *Leto krasnoe prišlo, nam vesel'e prineslo* („I. Mangher”); *Конкурс рисунка по сказке Льюиса Кэрролла „Алиса в Стране Чудес”* („L. Ukrainka”); *Descoperă culorile*, autor A. Davidenco („Târgu-Mureș”);
- **expoziție de lucrări în acuarelă:** *Culorile copilăriei*, autor Paula Lebediuc-Ilinca („Transilvania”);

- **expoziție de icoane:** Expoziție de icoane bizantine, autor Vladimir Afanasiu („Ovidius”); *Вышивка икон бисером* народного мастера Ирины Кройтор („M. Lomonosov”);
- **expoziții de fotografii:** *YOUR Chișinău is MY Chișinău*, 90 de poze semnate de 24 de fotografi de diferite etnii și vârste ce reprezintă orașul Chișinău prin prisma apartenenței lor etnice, organizată în parteneriat cu Organizația HOMO Universalis Generation; *Польша – взгляд из Молдовы*, ce reflectă Polonia văzută de basarabeni, realizată de elevii și profesorii LT „K. Sibirschi”, coordonator Aurelia Andrieș; *Polonia vestimentară*, ce reflectă costumul popular polonez din diverse regiuni ale țării („A. Mickiewicz”); *Grigore Vieru – o viață de poet în imagini inedite*; *Monumente ale naturii din R. Moldova*; *Războiul de pe Nistru*, cu ocazia împlinirii a 24 de ani de la tragicul conflict armat; *Biblioteca „Onisifor Ghibu” în imagini* – 25 de ani de la fondare; *Celebrități basarabene*, vernisată în cadrul Decadei Chișinău, orașul meu; *Talentul nu ia mită* („O. Ghibu”); *Orașul în palmă* („Maramureș”); *Andrei Viziru – vânătorul de imagini*; *Imn Luceafărului*, autor Andrei Viziru (CAIE); *Biblioteca „Transilvania” – 25 ani de la fondare* („Transilvania”); *Chișinăul diferit*, 27 de fotografii care reflectă diversitatea statutului social al populației chișinăuiene, donație a ONG-ului *Tineretul și universul* („L. Rebreanu”); *Evrejskij Kișinev*, in memoriam A. Calinenco, arhitect și pictor autohton („I. Mangher”); *Irepetabile clipe de splendoare și mister*, autor Andrei Viziru; *Mihai Eminescu – 100 de pași ai poetului pe Terra*, autor Vasile Șoimaru; *Grădina sufletului meu* de Liliana Chisari; *Mister Ignis – o istorie italiană*; *Polonezii în Moldova*, autor Mateusz Mularski; *Viață de câine...*, proiect susținut de Comisia Europeană și Asociația Obștească pentru Protecția Animalelor Fără Adăpost ALGA; *Expuse? Portretele femeilor puternice*; *Fericirea – scopul universal al omenirii*, selecție de fotografii și aforisme pe tema fericirii ale poetului, scriitorului și filozofului contemporan Sri Chinmoy; *Pe urmele lui B.P. Hasdeu*, autor Vasile Șoimaru (Biblioteca Centrală);
- **expoziție de arte aplicate:** *Веселые аппликации*, выставка новых работ мастера прикладных искусств Анны Бигот („M. Lomonosov”);
- **expoziții hand-made:** *Pe aripile primăverii cu măștișoare din fibre vegetale (măștișoare din pănușă)*, realizată de **Natalia Cangea, meșter popular, or. Criuleni** („Ovidius”); *Руками создана красота; Фантазии полёт и рук творенье* („L. Ukrainka”);
- **expoziții de floristică:** *Inspirație*, autor Valentina Mirolubova, meșter popular, membru al Clubului de floristică „Diana” („A. Mickiewicz”); **Vin Floriile cu soare și Soarele cu Florii, lucrările copiilor de la Școala auxiliară-internat nr. 5** („Ovidius”);
- **expoziție de artizanat:** Obiecte din colecțiile personale ale bibliotecarilor din Cluj-Napoca și Chișinău („Transilvania”);
- **tablouri în tehnica Quilling:** *Fantezii florale*, autor Diana Bragarenco (CAIE)

- **expoziție de picturi brodate: *Doruri albe*, autor Albina Dumbrăveanu, broderie realizată după tabloul *Mâini*, de Albrecht Dürer („Ovidius”);**
 - **pictură pe sticlă:** lucrări-vitralii executate de elevii Centrului de Excelență în Construcții, specialitatea design interior („Ovidius”);
 - **expoziție de stampe** a Asociației Internaționale a Artelor Plastice IAA-AIAP UNESCO, autori: I. Boldesco, D. Voronina, V. Herța, I. Hristici, L. Kozhokar, M. Verlan, N. Koreakina, Gh. Vrabie, O. Cojocari, I. Cârmu, O. Șevcenco, V. Reaboi („Transilvania”).

Clubul Impresii din viață și cărți

În cadrul Clubului *Impresii din viață și cărți*, coordonat de Svetlana Vizitiu, au avut loc întâlniri cu personalități din diverse domenii: scriitori, artiști plastici, actori, medici, jurnaliști, pedagogi, muzicieni, interpreți, prezentatori printre care *Elena Ețcu, Octavian Țăcu, Veronica Herța, Vitalie Toderașcu, Georgel Chiruc, Angela Dendiu, Galina Maleca, Natalia Pinte, Lana Claire, Tatiana Scripa, Oxana Barbu, Irina Staver, Silviu Fusu, Rusalina Russu, Violeta Bujor-Popovici, compozitorul Constantin Rusnac, Victoria Ursu, Vasile Vizitiu*. Actualii și foștii protagoniști ai Clubului au sporit colecția bibliotecii prin donații de carte. Printre ei s-au regăsit: Iulian Ciocan, Victor Cobzac, Mariana Țaranu, Radmila Popovici, Cristina Costov, Camelia Rădulian, Tatiana Scripa, Lana Claire, Elvira Cemortan-Voloșin.

Nocturna bibliotecilor

Ediția 2016 a Nocturnei bibliotecilor a așteptat utilizatorii cu diverse oferte: lecturi în voce din creații proprii, concursuri de poezie, proiecții de filme, spectacole, discuții, ateliere de creație, întâlniri cu scriitori, scenariști, compozitori, jocuri de societate, expoziții ș.a. și s-a desfășurat sub umbrela campaniei de comunicare *Ne vedem la biblioteca* organizată de programul *Novateca*.

Concurs de poezie proprie *Poetry Slam*, ediția a II (Biblioteca Centrală); **lansarea** filmului documentar *Pe meleaguri cantemirene*. **Invitați:** Arcadie Plăcintă, producător; Ion Borș, scenarist; Vlad Mircos, compozitor („Ovidius”); **seară literar-artistică:** *Sub clar de lună...* **Invitați:** Arcadie Suceveanu, poet, eseist, ziarist; Nina Corcinschi, critic și istoric literar; Teo Chiriac, poet, eseist, prozator; Silvia Goteanschi, poetă; Denis Chirtoacă, actor, poet („O. Ghibu”); **teatru de păpuși pe degete;** miniaturi umoristice („Târgoviște”); **jocul** social-distractiv: *MAFIA*; **jocuri de societate** („A. Mickiewicz”); **expoziție de grafică** *Cercului de pictură și grafică;* **master-class:** *Desenăm în 3D* („Transilvania”); *Confecționarea pompoanelor decorative din șervețele de hârtie* (V. Bielinski); *Resuscitarea cărților* (Traian); *Pykam – работа, сердуу – радость* (A: Russo); **masă rotundă:** *Chișinăul anilor 30*. **Invitată** Miroslava Metleaeva, scriitoare, ziaristă (CAIE); *В содружестве наций*

(„L. Ukrainka”); **variațiuni muzicale la pian** cu Alexandru Bujac; **expoziții de pictură**: *Colinele Moldave* – lucrările elevilor de la Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală” (CAIE); *Lumina nu vine din lumină ci din întuneric*, lucrările Valeriei Paladi, Colegiul de Arte Plastice „A. Plămădeală” (L. Rebreanu); **expoziție handmade**: *Artă și pasiune* – lucrări confecționate în cadrul clubului „Origami” („A. Donici”); **lectură publică din creație proprie**: Moni Stănilă, Frații Vakulovski, Dumitru Crudu, Nicolae Spătaru, Vitalie Răileanu ș.a. („Ștefan cel Mare și Sfânt”); **lectură în voce**: *Мой Кишенев: портрет кишинёва глазами горожан разных эпох и времён* (M. Costin); **vizionarea și discuția filmului** *O călătorie spre centrul pământului*, realizat în baza cărții cu același titlu de Jules Verne (M. Drăgan); *Doi ani de vacanță*, realizat după romanul cu același titlu de Jules Verne („L. Rebreanu”); *Orașe de hârtie*, ecranizat în baza cărții cu același titlu de John Green (N. Titulescu); *Avocatul* (BPD); *Девственная природа Болгарии в полной красе*, film documentar, 2014 („H. Botev”); **teatru de umbre**: *Pokémonul în căutarea cărții* („L. Rebreanu”); **prezentare de carte**: *Arta refugii* de Paul Goma (Traian); **discuție / dezbateri**: *Cartea mea înainte de somn* (Traian); **spectacol muzical-artistic** în interpretarea Ansamblului Etnofolcloric „Въгленче”, conducător artistic Ana Pagur („H. Botev”); **lecturile Săbatului** în ajun de Roș-ha-Șana, 3-4 octombrie – Anul Nou Evreiesc 5777 conform calendarului ebraic („I. Mangher”).

Alte activități – festivaluri, saloane:

- Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” a adus un omagiu Marelui Poet al neamului românesc – Grigore Vieru, organizând, în cadrul **Festivalului Internațional de Poezie „Grigore Vieru”, ediția a VIII-a**, medalionul literar-artistic *Acum și în veac*. La eveniment au fost prezenți Raisa Vieru, soția poetului Grigore Vieru; Filomena Corbu, director, Editura Princeps Multimedia; scriitorii Daniel Corbu și Viorel Boldiș; Emilian Marcu din Iași; Claudia Balaban, directorul Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creanga” din Chișinău. Activitatea a fost moderată de scriitorul, publicistul, traducătorul Vlad Pohilă care a evocat personalitatea poetului, menționând cât de mult era iubit de toți Grigore Vieru. Maria Pilchin, critic literar, poetă, a relatat despre *Grigore Vieru – traducător din autori universali*. Scriitorul Daniel Corbu a prezentat cartea *Alb* de Viorel Boldiș deținătorul Premiului „Grigore Vieru”, care la rândul său a recitat poezia *Frate Grigore* dedicată poetului G. Vieru, iar scriitorul Emilian Marcu – poezia *Doină* dedicată poetului G. Vieru. Maria Augustina Hâncu, poetă, traducătoare, a prezentat cartea *Antologie de poezie românească din Moldova* în versiunea spaniolă, traducere Maria Hâncu, unde sunt incluse și versurile marelui Vieru. Poezia viereană a răsunat în limbile: engleză, franceză, spaniolă și italiană. Momentul artistic a fost susținut de utilizatorii BM din instituțiile: LT „Dante Alighieri”; LT „Miguel de Cervantes”; LT „Principesa Natalia Dadiani”; LT „Mihai Eminescu”; Academia

de Muzică, Teatru și Arte Plastice. Cei prezenți au avut posibilitatea de a viziona ampla expoziție de carte *Grigore Vieru – poetul valorilor esențiale: Mama, Graiul, Țara*, documente din colecția BM „B.P. Hasdeu”;

- Sala de lectură Germană, în colaborare cu *Ambasada Germaniei în R. Moldova*, a prezentat cele mai interesante titluri din colecția de carte pentru copii în cadrul **Salonului Internațional de Carte pentru Copii și Tineret, ediția a XX-a**. Evenimentul s-a desfășurat la *Centrul Internațional de Expoziții MOLDEXPO*;

- Filiala „A. Mickiewicz” a participat, în cadrul **Festivalului culturii polone „Polska Wiosna w Moldavii”** cu o bogată expoziție de cărți polone din diverse domenii: istorie, artă, cultură, geografie; o expoziție de carte dedicată scriitorului polonez Henryk Sienkiewicz, laureat al Premiului Nobel, dar și cu un stand de fotografii ce reflectă activitatea bibliotecii. De asemenea, Filiala „A. Mickiewicz” a fost prezentă cu o expoziție de carte reprezentativă, dar și cu materiale promoționale ce redau activitatea filialei în cadrul **Salonului Internațional de Carte pentru Copii și Tineret, ediția a XX-a**;

- Filiala „Hristo Botev” a participat la **Festivalul Etniilor din Republica Moldova** cu expoziția de carte: *Български литературен и културен център – Библиотека „Христо Ботев”*;

- Filiala „M. Lomonosov” în parteneriat cu Centrul culturii ruse a organizat Festivalul **Cartea anului**, desfășurat tradițional la sfârșit de an. În cadrul festivalului a avut loc trecerea în revistă a cărților editate în limba rusă în 2016, expoziții de carte, activități muzicale și literare;

- filialele „M. Lomonosov”, „Lesea Ukrainka”, „Hristo Botev”, „Mihail Ciachir” au participat cu expoziții de carte dedicate istoriei scrisului slavon la **Festivalul cărții slavone**, desfășurat în cadrul *Săptămânii scrisului slavon*;

- Filiala „O. Ghibu”, în colaborare cu Colegiul Politehnic din Chișinău, a organizat **Festivalul Republican de poezie și eseu „Floarea omenirii”** cu ocazia împlinirii a 81 de ani de la nașterea poetului Grigore Vieru (1935-2009) și un desant poetic cu scriitorii europeni: Charles Ducal (Franța), Jan H. Mysjikin (Belgia), Bas Kwakman (Olanda), Alexandru Cistelean, Doina Ioanid, Ion Pinte, Ioan Mureșan (România), Nicolae Spătaru, Emilian Galaicu-Păun (Republica Moldova) în cadrul **Festivalului Internațional „Primăvara Europeană a Poeților”, ediția a VI-a**;

- Filiala „I. Mangher” a desfășurat, în perioada 23-24 octombrie, ediția a XX-a a **Festivalului Cărții Evreiești**. În această perioadă s-a organizat: conferințele literare de totalizare ale programului *Chișinăul citește*, lecții publice, excursii în bibliotecă, ateliere de creație în ceramică, discuții / dezbateri, lansări de carte, concursuri de desene, videoprezentări, expoziții de carte, prezentarea blogurilor *Ebraika* și *Knafaim*. Partenerii Festivalului: Institutul Iudaica al AȘ RM, Uniunea Scriitorilor ruși din Moldova, LT „Matei Basarab”, Comunitatea evreiască din RM, Centrul de zi „Iehuda”; Centrele „Hesed” și „Kedem”.

Practica studenților și masteranzilor 2016

Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” devine tot mai atractivă pentru studenți și masteranzi în vederea exercitării practicii de specialitate. În anul de referință 12 studenți și șase masteranzi au dobândit cunoștințe și competențe, completând caracterul pragmatic al conținutului formativ al disciplinelor cuprinse în planul de învățământ. Standardele educaționale prevăd formarea competențelor profesionale aplicative, care pot fi obținute nu doar în cadrul orelor practice, de laborator, dar și prin realizarea stagiilor de practică.

Practica studenților (4) și masteranzilor (2) de la Facultatea limba și literatura străină, Universitatea de Stat din Moldova, a contribuit la îmbunătățirea competențelor de traducere: exprimarea concisă, claritatea expunerii; aprofundarea cunoștințelor socioculturale prin informații despre serviciile și ofertele bibliotecii, precum și despre terminologia adecvată domeniului infodocumentar. În cadrul practicii, studenții și masteranzii au tradus în scris texte din limba engleză în limba română despre servicii moderne, au întocmit un glosar din 150 de termeni biblioteconomici.

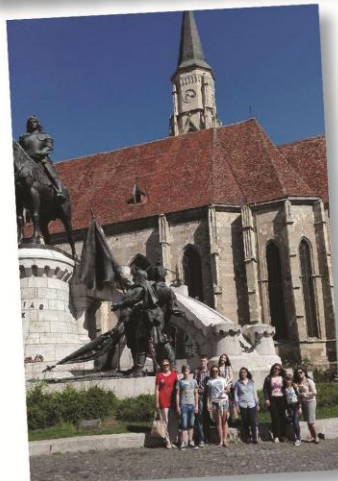
Studenții (2) de la Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice au studiat folclorul, datinile și tradițiile românești, au organizat activități pentru utilizatori. Iar studenții (6) de la Departamentul comunicare și teoria Informării, Universitatea de Stat din Moldova, au studiat politica de achiziție a documentelor, procesul tehnologic al documentelor, politica de verificare a colecțiilor și de preservare a resurselor infodocumentare, au elaborat liste de publicații destinate achiziției, prelucrarea tehnică a documentelor achiziționate, au analizat Sistemul Informațional de Gestiune a Activității.

Masteranzii (3) de la Facultatea Sociologie și Asistență Socială, programul de master Sondaje de opinie, marketing și publicitate, Universitatea de Stat din Moldova, au studiat cercetările de marketing realizate de Biblioteca Municipală, au elaborat un proiect de cercetare în baza tezei de master, au identificat instrumentele de cercetare cantitativă și calitativă. Iar masteranda de la Facultatea Științe ale Educației, specialitatea Psihologia comunicării și resurse umane, Universitatea de Stat din Moldova, a studiat cultura instituțională a Bibliotecii Municipale, fișele de post ale personalului de specialitate, a elaborat un interviu de angajare, a identificat climatul motivațional și nevoile de formare profesională a angajaților.

Curriculumul integrat al stagiilor de practică reprezintă instrumentul de bază privind formarea competențelor, deprinderilor și abilităților profesionale aplicative ale studenților / masteranzilor. Suplimentarea cunoștințelor acumulate la ore, laboratoare și practice permit atât cunoașterea complexă a specificului activității de bibliotecă, cât și promovarea Bibliotecii Municipale.

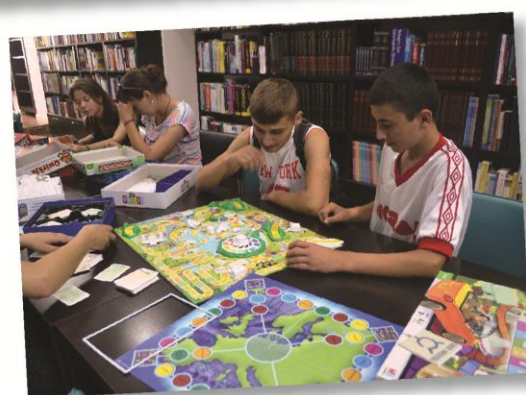

MANAGEMENTUL RESURSELOR UMANE

PERSONALUL

Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” funcționează în baza Regulamentului de organizare și funcționare, a Organigramei și a Statelor de personal, aprobate de Consiliul Municipal Chișinău. Urmare a optimizării numărului de posturi, la începutul anului 2016 statele de personal numărau 425 posturi.

Personal		Din numărul personalului					
		bibliotecari		cu studii superioare		cu studii medii	
Total	în echivalent norme întregi	total	în echivalent norme întregi	total	din care de specialitate	total	din care de specialitate
425	425	351	351	319	176	32	3

Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” dispune de resurse umane capabile să facă față oricăror provocări și exigențe ale timpului. Serviciile și ofertele infodocumentare ale BM „B. P. Hasdeu” și a filialelor din subordine, în anul de referință, au fost realizate de 351 bibliotecari. Ponderea mare a femeilor (90%) din totalul angajaților Bibliotecii Municipale poate fi explicată și prin specificul locurilor de muncă care, tradițional, pot fi considerate feminine. Vârsta medie a bibliotecarilor fiind de 30 – 40 ani.

Pentru asigurarea serviciilor și pentru îmbunătățirea calității acestora, în anul 2016 au fost organizate și desfășurate concursuri de ocupare a unor funcții de conducere și de execuție vacante sau temporar vacante, respectându-se legislația în vigoare.

Însă pentru a menține un personal competitiv și a atrage noi specialiști calificați, e necesar de asigurat acestora condiții mai bune de muncă și o remunerare motivatoare, decentă.

Motivarea insuficientă a personalului a contribuit la creșterea considerabilă a fluctuației cadrelor, ceea ce constituie una din cele mai sensibile probleme ale Bibliotecii Municipale, provocând serioase impedimente în realizarea misiunii și a obiectivelor prioritare ale bibliotecii.

Pe parcursul anului 2016 au fost angajate **134** persoane, din care **78** bibliotecari. În perioada de referință au demisionat, au fost concediați și au fost eliberați din funcție **79** de salariați, din care **54** bibliotecari.

Situația creată rezultă din diverse motive:

- plecarea peste hotarele țării în căutarea unui loc de muncă mai bine plătit;
- lipsa motivației financiare;
- schimbarea locului de trai;

- starea sănătății;
- atingerea vârstei de pensionare etc.

Evaluările realizate în 2016 au arătat că, în fond, gradul de satisfacție al personalului BM „B.P. Hasdeu”, în plan profesional, este destul de înalt, practic la toate pozițiile, cu excepția nivelului salariului, care este unul destul de demotivant. Acest fapt condiționează o nemulțumire în rândul salariaților, ceea ce afectează simțitor motivarea muncii și, prin urmare, competitivitatea instituției.

În acest context, pentru creșterea motivării muncii, sporirii creativității și inovației în activitatea profesională a angajaților, se cere o ajustare a sistemului de remunerare a muncii, inclusiv o creștere graduală a salariilor angajaților în corespundere cu efortul și nivelul calității muncii depuse.

Biblioteca Municipală face tot posibilul pentru menținerea unui climat instituțional favorabil pentru avansarea profesională a angajaților. Salariații sunt motivați pentru dezvoltarea personală și formarea continuă.

Cu concursul Secției Formare Continuă a Universității de Stat din Moldova, au fost organizate Cursuri specializate de scurtă durată *Bazele biblioteconomiei și științelor informării*, în volum de 75 de ore, pentru angajații BM „B.P. Hasdeu”, care nu au absolvit studiile superioare în domeniul biblioteconomic, în perioadele 19-31.03.2016 (20 angajați) și în 16 – 21.11. 2016 (19 angajați). Frecventarea și absolvirea acestui curs a contribuit atât la creșterea nivelului profesional al angajaților cât și la sporirea competitivității Bibliotecii Municipale.

Biblioteca Municipală are în componența sa cel mai mare număr de doctori în știință – 6, și 1 doctor habilitat, iar absolvenți ai studiilor superioare ciclul II, masterat – 40. Biblioteca de asemenea susține tinerii care îmbină munca cu realizarea studiilor la ciclul I, II și III.

Politica de resurse umane din cadrul BM „B.P. Hasdeu” este axată pe menținerea și dezvoltarea potențialului uman, fie prin promovarea profesională a personalului sau prin atragerea unor specialiști de înaltă calificare din exterior.

CONFERIREA CATEGORIILOR DE CALIFICARE PERSONALULUI DE SPECIALITATE DIN BIBLIOTECI

Evaluarea competențelor și pregătirii profesionale în vederea certificării categoriei de calificare a personalului de specialitate din biblioteci a fost realizată în conformitate cu *Regulamentul privind modul de conferire a categoriilor de calificare personalului de specialitate din biblioteci*, aprobat prin Ordinul nr. 17 al Ministrului Culturii din 5.02.2015 în temeiul Hotărârii Colegiului Ministerului Culturii nr. 1 din 30 decembrie 2014, al *Legii cu privire la sistemul de salarizare în sistemul bugetar*, nr. 355-XVI din 23 decembrie 2005, art. 29 pct. (2).

În anul 2016, Comisiei municipale de atestare i-au fost depuse 18 dosare:

Categorია I		Categorია II	
conferire	confirmare	conferire	confirmare
2	5	7	4

Bibliotecarii s-au implicat conștient și responsabil în procesul de atestare, prezentând dosarele conform rigorilor stipulate în regulament. Comisia municipală de atestare a stabilit reușitele profesionale, potențialul intelectual, inovațional și creativ al personalului de specialitate, a apreciat calitatea serviciilor prestate.

Pe parcursul anului cu părere de rău au plecat 18 bibliotecari cu categorii de calificare, din care trei cu gradul superior, trei cu gradul întâi și 12 cu gradul doi. Patru persoane au venit în echipa noastră cu gradele de calificare: trei cu gradul doi, un bibliotecar cu gradul întâi.

La 1 ianuarie 2017 personalul de specialitate a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” deține următoarele categorii de calificare:

Gradul superior	33
Gradul I	65
Gradul II	73
TOTAL	171

Astfel, 49% din personalul de specialitate posedă categorii de calificare. Biblioteca Municipală încurajează și susține bibliotecarii privind certificarea competențelor, creând condiții relevante și echitabile de dezvoltare profesională, asigurând concordanța între calitatea serviciilor infodocumentare prestate de personalul de specialitate din biblioteci și retribuirea muncii acestuia.

FORMAREA PROFESIONALĂ

„Cine dorește progres, trebuie să investească în formare și dobândirea de noi capacități, ACUM.”

Centrul Național de Excelență Profesională pentru Bibliotecari (CNEPB) în anul 2016 a devenit locul care transformă bibliotecarii, locul care încurajează, motivează, susține și dezvoltă.

În anul de referință Centrul Național de Excelență Profesională pentru Bibliotecari a fost acreditat de Ministerul Educației, prin Ordinul nr. 1101 din 20 februarie 2016, să presteze formarea profesională continuă a bibliotecarilor. A fost selectat câștigător în competiția Programului de dezvoltare a Centrelor Regionale de Excelență și a fost ales ca Centru Coordonator al Centrelor regionale de Excelență Profesioanală din raioanele Telenești, Orhei, Bălți, Căușeni, Cahul, Cedîr-Lunga, cu specializarea în prestarea serviciilor de formare pe segmentul inovațiilor și oferirea de servicii de formare pentru membrii comunității specifice bazate pe inovații. Raioanele arondate Centrului sunt Hâncești, Strășeni, Criuleni, Dubăsari, Ialoveni, Nisporeni și bibliotecile publice din suburbiile or. Chișinău: Codru; Cricova; Durlești; Sângera; Vadul lui Vodă; Vatra; Băcioi; Bubuieci; Budești; Ciorescu; Colonița; Condrița; Cruzești; Dumbrava; Ghidighici; Grătiești; Stăuceni; Tohatin; Trușeni.

Activități de instruire pentru centrele regionale de excelență și raioanele arondate: Atelierul *Cum elaborăm documentele curriculare pentru acreditare în domeniul formării*; participare la master-class: *Metodologia organizării Orei poveștilor*; *Laborator interactiv* și *Taraba serviciilor* organizate în cadrul Zilelor BM „B.P. Hasdeu”. Au fost organizate reuniuni profesionale care au oferit cunoștințe și au inițiat discuții bazate pe inovații: *Cafeneaua publică „Servicii noi”*.

Viitorul bibliotecii sunt serviciile noi de bibliotecă, grație cărora s-a încercat să se reordoneze sistemul vechi de activitate. Cel mai important rezultat al *Cafenelei* a fost, cunoașterea exactă a bibliotecarilor ce vor face și când vor face. Bibliotecarii au conștientizat că trebuie să schimbe modelul de activitate existent; și au fost motivați la schimbări tot mai rapide. În continuare în agenda Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” rămâne o prioritate oferirea *serviciilor noi comunității chișinăuiene*.

Precum CNEPB are ca scop formarea profesională continuă a bibliotecarilor și este specializat în prestarea serviciilor de formare, pe segmentul inovațiilor. Așadar, în anul 2016 s-au desfășurat cursuri noi cu tematici diferite:

- *Scrierea proiectelor, Formare facilitatori*. Ca rezultat al acestor cursuri s-au format: bibliotecari designer de proiect și bibliotecari facilitatori;
- cursul *BiblioTur – descoperim Chișinăul altfel*, a avut ca premisă formarea de bibliotecari-ghizi ai Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”. Astfel, au fost pregătiți 11 ghizi-bibliotecari, care organizează excursii pietonale gratuite pe cinci itinerarii turistice;

- a fost organizată a doua rundă de *Formare formatori* pentru bibliotecarii BM.

De asemenea, la acest capitol al cursurilor inovative, BM a organizat:

- ✓ *Săptămâna instruirii nonformale* în toate filialele, implicând trainerii BM formați la CNEBP;
- ✓ prima ediție a *Forumului formatorilor BM „B.P. Hasdeu”* la care s-a discutat despre planificare, rezultatele fiind sinteza contribuțiilor individuale și instituționale, educarea comunității, dificultăți și aspectul formativ al serviciilor prestate de biblioteci;
 - ✓ Campania *Biblioteca „B.P. Hasdeu” zâmbeste* – precedată de *Kick – off meeting Biblioteca zâmbeste*. Pe rețelele Facebook a fost creat un Grup pentru a susține Campania *Biblioteca „B.P. Hasdeu” zâmbeste*, pentru a motiva, a inspira și a susține zâmbetul, ca element al culturii instituționale, ca strategie de interacțiune și fidelizare a utilizatorilor, ca strategie a schimbării BM. Campania a demonstrat solidaritate profesională, competență, creativitate, inventivitate și profesionalism;
 - ✓ a fost creat grupul „*Traineri «Hasdeu»*” fiind o platformă de discuții profesionale, referitoare la noul rol al bibliotecarului, cel de trainer / formator, facilitator, moderator, animator.
 - ✓ filialele „*Liviu Rebreanu*” și „*Biblioteca Publică de Drept*”, prin formatorii Natalia Ghimpu, Stela Goreaci și Tatiana Găină, au fost acreditate de către Centrul de Guvernare Electronică, cu scopul de a instrui și a oferi asistență cetățenilor și mediului de afaceri, privind utilizarea serviciilor electronice.

Biblioteca Municipală susține consecvent instruirile pentru bibliotecari, coordonate de către departamentele din subordine: *Barcodarea colecției; Circulația documentelor, Liste bibliografice, Utilizarea tabletelor în bibliotecă, Instagram, istorii de succes, Advocacy pentru bibliotecari*. De altfel, instruirile cu tematica: *Catalogul electronic – cuvinte-cheie și Catalogul electronic – tipuri de căutare* s-au înscris perfect în prioritatea BM *Fortificarea Catalogului OPAC – tehnologizare sustenabilă pentru Sistemul Informațional de Gestiune a Activității*. Tot aici, putem spune că mult solicitata instruire, privind utilizarea programului Microsoft Publisher s-a desfășurat cu succes. Bibliotecarii au învățat cum să creeze diplome, cărți de vizită, pliante, anunțuri, fluturași.

A continuat instruirea bibliotecarilor de la bibliotecile din suburbii: Băcioi, Brăila, Budești, Codru, Cricova, Cruzești, Ghidighici, Goianul Nou, Grătiești, Hulboaca, Stăuceni, Tohatin, Trușeni, Vadul lui Vodă, Vatra prin cursuri aplicative, oferite de formatorii O. Andreev și I. Tutun; *sesiuni de informare, ateliere participative privind vizitele de studiu*.

A cincea ediție a tradiționalelor Colocvii de vară cu genericul *Joacă inteligent – Gaming la bibliotecă*, au reflectat subiecte precum: *Arena jocurilor în bibliotecă – distracție și învățare; Jocuri pe dispozitive mobile pentru toate vârstele; Interactivitate și curiozitate prin joc; Cunoaștem lumea prin jocul educativ; Experiențe ale STEAM-ului în biblioteci: experiențe și Cluburile de robotică la bibliotecă*. Evenimentul a fost organizat în

parteneriat cu Centrul de Resurse Americane din cadrul Ambasadei SUA în Republica Moldova și Centrul Republican pentru Copii și Tineret „Artico”. La aceste instruirii au participat peste 60 de bibliotecari din or. Chișinău și zonele arundate. Participanții au fost antrenați în următoarele activități nonformale: comunicări formative, dezbateri interactive, experimente distractive, precum *micul dejun*.

Pe parcursul anului 2016, filialele au organizat diverse acțiuni de formare profesională, deja devenite tradiționale: *consultații personale și în grup, ore practice, lecturi, discuții și dezbateri pe marginea unor articole și informații ce țin de servicii și programe noi*:

➤ instruirea profesională la Biblioteca de Arte „Tudor Arghezi” se realizează conform unui program special al bibliotecii în cadrul biroului de muncă sub forma unor dezbateri ce se concretizează în teme: *Managementul timpului; Identitatea și rolul angajatului în echipă; Delegarea sarcinilor – o șansă a promovării salariaților; Familiarizarea cu mediu instituțional al angajatului*. Dialoguri profesionale: *Ora bibliotecarului* a avut următoarele teme: *Filiala de Arte „Tudor Arghezi” – suport informațional pentru comunitatea locală, Managementul carierii, Fișa postului, Lucru în echipă, Integrarea în catalogul electronic, Barcodarea colecției, Tranzacțiile, Blogurile și rețelele sociale, Planificarea serviciilor de bibliotecă, Promovarea instituției, Indicatorii de performanță*. Pe parcursul anului bibliotecarii filialei au fost instruiți 32 ore de către A. Vîntu și A. Moldovanu.

➤ regulamentul intern al Filialei „Târgoviște”; *Ce documente conține portofoliul bibliotecii, bibliotecarului și al utilizatorului. Servicii noi pentru copii și tineri la Biblioteca Județeană „Octavian Goga” din Cluj-Napoca; Scrierea proiectelor, Sistemul de biblioteci din Finlanda; Rețeaua de informatizare de la Biblioteca „Ion Heliade Rădulescu”; Lectura o experiență fără sfârșit, Blogul – instrument eficient de informare și comunicare în bibliotecă, Conferințele satelit și aniversare ale ABRM – Biblioteca Publică din Buzău, Crearea poveștilor digitale la bibliotecă; Pledoarie pentru profesia bibliotecarului;*

➤ elaborarea programelor *Поделись игрушкой своей, Игры, в которые играли наши родители, Поколение ги. против курения!, Подари открытку, изготовленную своими руками* au fost temele instruirii în cadrul Filialei „L. Ukrainka”;

➤ instruirea profesională în cadrul Bibliotecii „Maramureș” s-a efectuat sistematic. Procesul de formare s-a realizat prin studierea materialelor (regulamente, instrucțiuni, politici) prin activitatea cotidiană de serviciu, ședințe operative, ședințe speciale. Ședințele organizate periodic au avut la bază următoarele subiecte: *Indicii de performanță (12 ore); Biblioteca în spațiul virtual (12 ore); Analiza activităților culturale (6 ore); Raportul de activitate: analiză, structurare, elaborare (10 ore); Instrucțiuni noi (2 ore); Securitatea muncii (4 ore)*.

O formă de comunicare profesională prin care se discută și se analizează subiectele comune între colegii de breaslă sunt duplexurile profesionale:

➤ duplex profesional *Mentoratul – modalitate eficientă de pregătire și de integrare profesională a noilor bibliotecari*. A fost organizat în parteneriat cu Biblioteca Județeană „O. Goga”, iar o incursiune pe tema dată, au făcut M. Harjevschi, director general, BM „B.P. Hasdeu”, S. Stanca, director, Biblioteca Județeană „O. Goga”, Cluj-Napoca, și S. Floruțău, bibliotecar-formator la BJ „Octavian Goga” Cluj. A fost prezentată comunicarea *Integrarea profesională a noilor bibliotecari: perspective oferite*, după care a urmat *Cafeneaua culturală*, la care au fost aplicate în practică cunoștințele acumulate în urma dezbaterilor la temele: *Identificarea nevoilor de integrare profesională; Metode de integrare; Formatorul / mentorul / lectorul: calități, competențe, experiență; Evaluarea programului de integrare profesională, a competențelor dobândite, precum și a impactului instituțional;*

➤ duplex profesional *Dialog despre biblioteca modernă și comunitatea*, ABRM & BM.

CNEPB a dezvoltat parteneriate:

➤ atelierele *Voluntariatul pentru biblioteci, Voluntariatul religios, Voluntariatul susținut de angajator, Asociația „Tinerii pentru dreptul la viață” și Secretariatul Coaliției pentru promovarea legii și activităților de voluntariat din Moldova*. Acestea au avut ca scop colectarea de idei și recomandări din partea participanților care dețin expertiză în domeniile respective. Recomandările vor fi promovate pentru a facilita colaborarea cu societatea civilă;

➤ cursul *Bootcamp GirlsGoIT* – o inițiativă comună a UN Women Moldova, Centrului de Guvernare Electronică, Novateca și TEKEDU. A avut drept scop stimularea capacității de antreprenor și de inovare în Republica Moldova prin abilitarea tinerelor cu competențe digitale și IT. Programul de 12 săptămâni de dezvoltare web a celor cinci fete le-a oferit ocazia să cunoască lumea IT-ului și să se dezvolte personal în cadrul acestui program. Produsul final al echipei a fost *Site-ul BookIT*, care generează cărți online pentru copii unde copilul este eroul principal a unei povesti;

➤ proiectul *Exquisite Academy cu Academia de feminitate*, care reprezintă o inițiativă și a avut drept scop, dezvoltarea fetelor și femeilor din societatea noastră, prin promovarea eleganței, feminității și individualității;

➤ cursurile online: *Mastering the Chemical Information, Professional Writing and Communication in Science* cu Philadelphia în parteneriat cu Moldova AID;

➤ trainingul *Traficul de ființe umane*, Moldova ATIP, Nexus, Corpul Păcii;

➤ proiectul *Al treilea spațiu al comunității*, cursul *Cetățenie activă*, implementate de Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova în parteneriat cu Fundația „Progress”.

Prezența în comunitatea profesională

Bibliotecarii Bibliotecii Municipale participă activ la dezvoltarea domeniului infodocumentar. Ca membri ai comisiilor, secțiunilor, grupurilor de lucru și se implică la realizarea sarcinilor, promovând experiențele BM. Un aspect deosebit în activitatea Bibliotecii Municipale este parteneriatul eficient cu programul Național *Novateca* și *IREX*. În total au fost furnizate și găzduite de Centrul de Excelență 15 activități: două runde de *Formare formatori* pentru bibliotecarii din centrele regionale de excelență dintre care *Dezvoltarea curriculumului* pentru activități de training; *Reuniune de orientare pentru centrele regionale de excelență profesională*; *Reuniunea formatorilor*; două runde de training *Educația mediatică* pentru bibliotecari; patru ateliere de follow-up: *pentru formatori* și *Servicii noi de bibliotecă*; traininguri *Servicii noi de bibliotecă* și *Biblioteca modernă*; două instruirii privind tehnologiile informaționale pentru profesorii de limba franceză *Filières bilingues*; trainingul *Academia de vară a tinerilor bibliotecari*.

În cadrul Programului *Novateca*, angajații Bibliotecii Municipale au beneficiat de instruire la trainingurile: *Formare de formatori*; *Atelier de instruire în advocacy*, *Activități complementare de advocacy*; *Educația mediatică pentru bibliotecari*; *Reuniunea formatorilor*; *Servicii noi de bibliotecă*, *Managementul tabletelor*; *Conferința IT*; *Hackatton despre vlogging*; follow-up *Liderism în advocacy*; *Advocacy pentru bibliotecari*; atelierele *Managementul schimbării*, *Coalizare și advocacy pentru îmbunătățirea politicilor publice*; *Dezvoltarea curriculumului pentru activități de training*; *Tabăra de vară pentru tinerii bibliotecari*; *Aplicații pe tablete*.

Bibliotecarii de la BM au fost formatori pentru colegii din Republica Moldova. Ei au susținut: cursuri de inițiere în profesie *Bazele biblioteconomiei și științelor informării*; cursuri de formare profesională de scurtă durată (Ungheni, Leova, Călărași, Bălți), formatori M. Harjevschi, T. Coșeri, L. Kulikovski; atelierul *Metodologia de aplicare a „Regulamentului privind modul de conferire a categoriilor de calificare personalului de specialitate din bibliotecii”*, T. Coșeri; *Servicii e-Guvernare* – N. Ghimpu (Dubăsari).

Bibliotecarii au participat la acțiuni de instruire organizate la nivel național:

1) Biblioteca Națională a Republicii Moldova:

- *Forumul cercetătorilor* din Sistemul Național de Biblioteci, comunicare *Cercetarea în domeniul biblioteconomic. Direcții și tipologii*, L. Kulikovski;
- Simpozion științific *Anul bibliologic – un sfert de veac de solidaritate profesională*;
- atelier follow-up *Sistemul online de raportare a datelor*; T. Coșeri;
- Conferința Biblioteconomică Internațională: *Rolul Bibliotecii Naționale în era digitală*;
- Clubul biblioteconomiștilor *Bibliotecarul între carte și lectură, servicii și infrastructură*, comunicare: *Aptitudini pentru bibliotecarul modern*, E. Butucel;

- trainingul Formarea formatorilor *Utilizarea sistemului on-line de colectare, sistematizare, raportare a statisticii de bibliotecă*, T. Coșeri;

- conferința *Modernizarea bibliotecilor publice – motorul dezvoltării durabile a comunităților*, comunicare: *Aplicația „Să ne cunoaștem orașul”*, G. Bulduma;

- Forumul Managerilor din Sistemul Național de Biblioteci *Implicarea bibliotecilor în promovarea și realizarea obiectivelor globale – 2030*;

- atelier *Elaborarea strategiei Bibliotecilor publice din RM*;

2) Biblioteca Națională pentru Copii „I. Creangă”:

- masa rotundă *Promovarea cărții și lecturii copiilor: perspective de colaborare*;

- Conferința internațională: *Cartea pentru copii și lectura copiilor: tendințe, abordări moderne, perspective de colaborare*, comunicare: *Povestea digitală – o metodă simplă și un instrument de lucru eficient în bibliotecă*, L. Juc;

- trainingul *Managementul tabletelor*;

- atelierul de Follow-up la trainingul *Managementul tabletelor* în bibliotecile pentru copii;

- trainingul *Servicii noi de bibliotecă*;

- conferința-sesiune de orientare *Start* pentru bibliotecile pentru copii;

3) Departamentul Informațional Biblioteconomic al ULIM:

- *Symposia Investigatio Bibliotheca, Biblioteca din învățământ: dinamism, acces, dezvoltare, transformare*, comunicare *Contribuția activelor intangibile la sinergia instituțională*, T. Coșeri;

- seminarul metodologic *Interconexiunea paradigmelor didactice și metodologice în predarea limbilor străine*;

- simpozionul cu participare internațională *Valorificarea experiențelor didactice, interculturale și lingvistice în sistemul educațional universal*. Au fost prestate comunicări cu temele: *Noi provocări ale mileniului III pentru bibliotecile naționale*, V. Răileanu; *Eminescu în circuitul internațional*, E. Dabija; *Spațiul virtual de comunicare și conexiunile și bibliotecile universitare*, N. Ghimpu; *Parteneriat constructiv în promovarea operei eminesciene la CAIE*, E. Dabija.

4) Universitatea de Stat din Moldova:

- Conferința științifică națională cu participare internațională: *Integrare prin cercetare și inovare*, comunicare *Rolul echipei în cultura instituțională*, T. Coșeri;

- cursul *Bazele biblioteconomiei*;

5) ASEM, USM, UTM:

- Conferința de totalizare a Proiectului *Tempus Modern Informations Services for Improvement Study Quality*;

6) Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova:

- Conferința *ABRM Satelit*, Biblioteci naționale și publice, *Mediul online – spațiu de dialog cu comunitatea*, comunicări: *Comunicarea prin imagini: cum să pui în valoare biblioteca prin intermediul dimensiunii vizuale*, M. Harjevschi; *Inteligența socială, factor-cheie a succesului bibliotecii în era digitală*, L. Kulikovski; *Hai pe net: enciclopedia interactivă a bulevardelor, străzilor și piețelor din Chișinău*, T. Foiu;

- Conferința *Satelit: Bibliotecile școlare pentru viitor: schimbare, modernizare, competențe în dezvoltare*, comunicare *Provocările generației Millennials pentru biblioteci*, M. Harjevschi;

- Conferința *ABRM Satelit*, Biblioteci universitare și specializate, comunicare *Deschidere și credibilitate*, M. Harjevschi;

- Conferința *ABRM Satelit*, Bibliotecile din învățământul profesional tehnic: *Cultura informației și a învățării – componentă indispensabilă a procesului educațional: rolul bibliotecilor*;

- Conferința națională *ABRM Bibliotecile dezvoltă comunitățile*;

- proiectul *Al treilea spațiu al comunității, cursul Cetățenie activă*;

- Brifing – lansarea proiectului *În obiectiv advocacy*, comunicare: *Proiectul „În obiectiv advocacy pentru biblioteci”*, T. Coșeri;

7) Direcția generală educație, tineret și sport a Consiliului Municipal Chișinău:

- atelierul *Puterea lecturii în avansarea dialogului intergenerațional*, comunicări: *Proiectul „În obiectiv advocacy pentru biblioteci”: profil, livrabile și impact*, *Principiile calității în structurile infodocumentare*, T. Coșeri; *Filiala „Hristo Botev”: conexiune culturală și educațională a comunității chișinăuiene*, A. Olărescu; *Departamentul „Memoria Chișinăului”: promovarea și valorificarea patrimoniului local*, C. Tricolici;

8) Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”:

- conferința națională *Educația privind drepturile omului. Drepturile copiilor*: Obiective, realizări și finalități, comunicare *Bibliotecile publice centru de educație alternativă, cazul Filialei „Liviu Rebreanu”*, N. Ghimpu;

9) E-Government Center Moldova:

- programul de instruire *e-ambasador*;

- trainingul *Servicii e-comunitate*;

- Forumului internațional pentru inovație *Inovații în guvernare*;

10) Asociația „Tinerii pentru Dreptul la Viață”:

- atelierelor *Voluntariatul pentru biblioteci*, *Voluntariatul religios*, *Voluntariatul susținut de angajator*;

- 11) Consiliul Național al Tineretului din Moldova:
 - atelier în cadrul proiectului *Dialog intercultural în Moldova*;
 - conferința națională *Proiectul „Dialog intercultural în RM. 2010-2016”*, comunicare *Biblioteca – centru comunitar de incluziune multiculturală*, A. Olărescu;
 - 12) Biblioteca publică Crihana Veche, Cahul:
 - atelierul de follow-up cu scopul de replicarea Serviciului digitalizarea istoriei locale, comunicare, DMC: *Promovarea și valorificarea patrimoniului local (practici de succes despre digitalizarea istoriei locale la BM „B.P. Hasdeu)*, T. Foiu;
 - 13) Biblioteca publică „T. Isac”, Criuleni:
 - Conferința de orientare *Start pentru bibliotecile din raion*, comunicare: *Excelență prin educație nonformală: training, coaching etc.*, E. Cebotari;
 - 14) Biblioteca publică „M. Sadoveanu”, Strășeni:
 - Conferința de orientare *Start pentru bibliotecile din raion*, comunicare, CNEPB – *Excelență prin educație nonformală*, M. Harjevschi;
 - 15) AGEPI:
 - simpozion științifico-practic anual cu lecturi AGEPI, ed. a XVIII-a: *Probleme actuale ale protecției, respectării și valorificării PI, instruirea și perfecționarea cadrelor în domeniu*, prezentare: *Rolul bibliotecilor prin prisma Tratatului de la Marrakesh*, M. Harjevschi;
 - 16) GirlsGo IT:
 - forumul anual;
 - 17) Centrul Internațional de Training și Dezvoltare în domeniul educației evreiești (CITPD):
 - seminarele *Izucenie tradiții prazdnika Șavout; Sărbătorile Purim, Pesah, Hanuka*;
 - 18) Uniunea Coregrafilor din RM:
 - seminar republican: *Folclorul coreografic „Bogăția neamului”*, comunicare: *Bibliografia „Maestrul Vladimir Curbet și Ansamblul Joc”*, A. Olărescu.
- Cunoașterea experienței internaționale permite Bibliotecii Municipale să fie la curent cu toate tendințele din domeniu. În acest an bibliotecarii au participat la următoarele acțiuni de instruire:
- 1) București, România – vizită de studiu, M. Harjevschi;
 - 2) Lvov, Ucraina – vizită de studiu; M. Harjevschi, L. Kulikovski, A. Vîntu;
 - 3) Kiev, Ucraina – Forumul internațional *Biblioteca pe harta orașului*, comunicare *Forme netradiționale în activitatea bibliotecii publice*, L. Kulcițaia;
 - 4) Arad, România – festival de literatură, D. Crudu;

- 5) Mureș, România – conferința *BiblioPublica*, M. Harjevschi, L. Pînzari;
- 6) Brăila, România – simpozion național *Mijloace moderne de a atrage publicul în bibliotecă*, comunicare *BM „B.P. Hasdeu” – instituția care inspiră*, A. Nosatâi, L. Juc;
- 7) Iași, România – Festivalul Internațional de poezie „G. Vieru”, comunicare *Un autograf dorit de la Grigore Vieru*, E. Dabija;
- 8) Helsinki, Finlanda – vizită de studiu, O. Andreev;
- 9) Anvers, Belgia – festivalul de literatură *Felix Poetry Festival*, D. Crudu;
- 10) Galați, Brașov, Cluj-Napoca, România – E. Cebotari, I. Tutun;
- 11) București, România – vizită de studiu, M. Harjevschi;
- 12) Brăila, România – vizită de studiu, 35 de participanți;
- 13) Kielce, Polonia – Conferința *Sienkiewicz – tekst, lectura, spoleczna praxis*, O. Andreev, S. Gumeni, comunicare *Activitatea bibliotecii de cultură și literatură polonă „A. Mickiewicz”*, O. Andreev;
- 14) Lvov, Ucraina – Forumul Internațional 2016 *Biblioteca modernă într-o lume în proces de schimbare*, comunicare *Город и его культурное наследие: традиционные и новые направления деятельности современной библиотеки*, T. Foiu;
- 15) Buzău, Vâlcea, Vrancea, România – vizită de studiu, S. Gumeni;
- 16) București, România – atelierul *Activități interculturale și interactive în biblioteci*, L. Munteanu, E. Osipov, A. Badiur;
- 17) Galați, Brașov, Cluj-Napoca, România – vizită de studiu, M. Harjevschi;
- 18) Ruse, Bulgaria – atelier *Perfecționarea bibliotecarilor*, E. Osipov;
- 19) Bulgaria, vizită de studiu – cursuri de studiere a limbii bulgare, A. Olărescu.

Nivel de învățare	Biblioteca Municipală	Național	Internațional
Acțiuni de instruire	659	54	26
Bibliotecari instruiți	251	62	57
Comunicări	20	21	8

Biblioteca	2016	2015
Acțiuni de instruire	739	783
Bibliotecari instruiți	251	172
Comunicări	49	51

Concluzii

În anul de referință 251 de bibliotecari au beneficiat de instruirii la 739 de acțiuni de formare profesională (91 în cadrul Bibliotecii Municipale; 568 în cadrul filialelor; 54 la nivel național; 26 – la nivel internațional). Participarea a fost activă: s-au susținut 49 de comunicări și intervenții – 20 în cadrul bibliotecii; 21 la nivel național și 8 la nivel internațional. În comparație cu anul 2015 s-a diminuat cu 44 numărul activităților de instruire; cu 50% a crescut numărul de bibliotecari care au beneficiat de instruirii la nivel internațional, grație Programului *Novateca*.

DIPLOME, DISTINCȚII

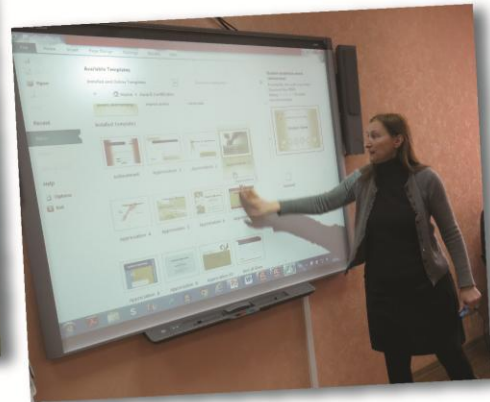
Pe parcursul anului 2016, Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” a implementat și a dezvoltat servicii, oferte capabile să satisfacă cerințele informaționale și așteptările evolutive ale chișinăuienilor. Activitatea de succes s-a realizat cu efortul și competența personalului care a contribuit substanțial la vizibilitatea instituției. Rezultatele sustenabile au fost apreciate prin **300** de diplome. Cele mai reprezentative au fost:

- Ministerul Culturii al Republicii Moldova – 5 (Savela Starciuc, Ana Bațmanov, Aliona Nosafii, Svetlana Javelea; *Cel mai original proiect de promovare a cărții și lecturii* pentru Programul estival *Rucsacul de vacanță*, organizat în cadrul Festivalului Național al Cărții și Lecturii, ediția a VI-a);
- Ministerul Educației al Republicii Moldova – 2 (Oxana Andreev, Irina Tutun);
- Programului *Novateca*, Concursul *Cea mai activă bibliotecă în presa locală* (locul II) – 1;
- Medalia „Mihai Eminescu” – 1 (Natalia Ghimpu);
- Festivalului *Anatol Codru – poetul și cineastul*, pentru volumul *Singur printre ape*, Vitalie Răileanu – 1;
- Titlul de Poet al Iașilor (Vitalie Răileanu) – 1;
- Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret – Cartea surpriză **Vrabia din geantă** de Dumitru Crudu;
- Premiul Național GALEX *Cel mai bun promotor al cărții și lecturii* (Dumitru Crudu) (Biblioteca Națională a Republicii Moldova) – 1;
- *Omul anului* (Revista „VIP Magazin”) - 1 (Dumitru Crudu)
- Primăria Municipiului Chișinău – 1 (Filiala „Transilvania”);
- Pretura sectorului Buiucani – 1 (Filiala „L. Ukrainka”);
- Pretura sectorului Ciocana – 8 (Filiala „Transilvania”);
- Pretura sectorului Centru – 1 (Biblioteca Publică de Drept);
- Direcția generală educație, tineret și sport a Primăriei Chișinău – 1 (Filiala „Ovidius”);

- Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova – Concursul *Cel mai bun bibliotecar al anului* (Mila Șeremet, Liliana Juc); Concursul *Cele mai reușite lucrări în domeniul bibliologiei și științei informării* – 6; diplome de lider – 2 (Stela Moraru, Liuba Muntean);
- Radio Moldova – 1 (Filiala „Ovidius”);
- Gala TV Moldova 1 – *Bloggerița anului* (Svetlana Vizitiu)
- Consiliul Județean Caraș-Severin (România) – 1 (Filiala „Transilvania”);
- Biblioteca Județeană „Octavian Goga” (Cluj, România) – 7 (Filiala „Transilvania”);
- Comunitatea Ucrainenilor în Republica Moldova – 2 (Filiala „L. Ukrainka”, Filiala „M. Lomonosov”);
- Ambasada Ucrainei din Republica Moldova – 1 (Filiala „L. Ukrainka”);
- Ambasada Franței în Republica Moldova – 1 (Filiala „A. Mickiewicz”);
- Comunitatea femeilor ucrainene din Moldova – 1 (Filiala „L. Ukrainka”);
- Societatea „Prosvita – Taras Șevcenco” – 1 (Filiala „L. Ukrainka”);
- Fundația de binefacere a pictorilor profesioniști, meșterilor populari ucraineni „Відроджуння” – 1 (Filiala „L. Ukrainka”);
- Asociația Tineretului ucrainean „Zlagoda” – 1 (Filiala „L. Ukrainka”);
- Comunitatea „Petru Movilă” – 1 (Filiala „L. Ukrainka”);
- Biroul Relații Interetnice – 2 (Filiala „L. Ukrainka”, Filiala „I. Mangher”);
- Mitropolia Basarabiei – 2 (Filiala „Târgoviște”);
- Universitatea Liberă Internațională – 2 (Elena Dabija);
- Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret – 3 (Filiala „A. Mickiewicz”, Sala de lectură germană, Biblioteca Centrală);
- Școala de Arte Ialoveni – 1 (Filiala „A. Mickiewicz”);
- Editura „Zorio” – 4 (Filiala „Ovidius”, Filiala „M. Ciachir”);
- Editura „Literatură Copii” – 2 (Filiala „Ovidius”);
- Centrul Comunitar pentru Tineri cu Dizabilități – 1 (Filiala Traian);
- Diplomă de Ambasador al Culturii Păcii – 2 (CAIE, Filiala „H. Botev”);
- Unitatea militară 1001 – 5 (Filiala „L. Rebreanu”);
- Premiul ziarului „Literatura și arta” – 1 (Natalia Ghimpu);
- Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” – 220.

GESTIUNEA FINANCIARĂ

Activitatea Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” a fost dependentă de sursele financiare alocate de Consiliul Municipal Chișinău. Pentru anul 2016 au fost distribuiți de la buget 31 424 300,00 lei. Pe parcursul anului s-au efectuat modificări, astfel suma a devenit de 27 796 300,00 lei, ceea ce a condus la micșorarea necesităților. S-au cheltuit de facto 18 321 306,00 lei. Ponderea majoră a cheltuielilor o constituie personalul – 14 367 729,00 lei, urmată de plata pentru căldură, energie electrică, achiziționarea resurselor infodocumentare, chiria spațiului Filialei „O. Ghibu”, mobilier și echipament. Ambasada Poloniei în Republica Moldova a donat 11 000,00 lei pentru spațiul copii al Filialei „A. Mickiewicz”, iar Societatea Culturală Ucraineană din Republica Moldova a asigurat Filiala „L. Ukrainka” cu o colecție de jocuri de masă în sumă de 993,00 lei.

Articol	Articol nou	Descifrare	Aprobat	Modificat	Cheltuit
111	211110	Salariu	15 925 500	12 276 500	11 221 958
112	212100	Asigurare medicală	3 419 800	2 823 600	2 581 455
116/01	212210	Fondul social	643 000	552 500	529 486
135/33		Concedii medicale	26 000	45 000	34 830
113/01	222110	Energie electrică	650 000	1 000 000	650 000
113/03	336110	Rechizite, mentenanță, consumabile	1 000 000	1 000 000	253 378
113/04	222130	Căldura	1 800 000	2 152 700	807 055
113/06	318110	Abonare, achiziție de carte	3 900 000	3 000 000	542 368
113/11	222220	Telecom	120 000	130 000	77 785
113/13	222400 331110	Întreținere transport	20 000 40 000	20 000 60 000	12 000 25 618
113/17	222500	Reparații curente	1 000 000	1 600 000	107 930
113/18	222500	Reparații utilitaj	100 000		
113/19	222300	Chirie	650 000	650 000	526 056
113/21	222600	Instruire profesională	20 000	20 000	
113/22	222910	Servicii editoriale	250 000	250 000	17 762
113/27	222990 318110	Contoare	20 000 30 000		
113/29	222940	Pază	150 000	150 000	20 385
113/30	222210	Servicii informaționale	130 000	130 000	87 189
113/34	222140	Apă, canalizare	140 000	140 000	85 370
113/35	222190	Salubritate	35 000	35 000	23 538
113/45	222990	Manifestări culturale	245 000	290 000	140 658
113/47	222970	Comision bancar	10 000	11 000	8 735
114/02	222720	Deplasări	100 000	50 000	22 624
242	316110	Mobilier, echipament	1 000 000	1 000 000	439 130
243	311120	Reparații capitale			
	222980	Servicii poștale		10 000	622
	314110	Tehnică		300 000	99 374
	337110	Materiale de construcție		100 000	6 000
TOTAL			31 424 300	27 796 300	18 321 306

PROPUNERI PENTRU ACTIVITATEA DIN 2017

Propuneri pentru fondatori (Direcția cultură, Consiliul Municipal Chișinău):

1. Susținerea următoarelor demersuri:

- a aproba alocații bugetare pentru menținerea în funcțiune a BM, inclusiv sprijinirea în organizarea licitațiilor și concursurilor de oferte pe parcursul anului pentru: achiziții de carte, abonarea ediții periodice și baze de date, procurarea echipamentului, procurarea mobilei, dezvoltare profesională;
- a aproba alocații bugetare suplimentare pentru reparații curente și capitale, menținerea bibliotecii într-o stare bună; pentru birotică etc.

2. Extinderea parcului de echipamente tehnice pentru filialele Bibliotecii Municipale prin proiecte finanțate de la buget.

3. Susținerea parteneriatelor, proiectelor, activității și programelor BM desfășurate cu parteneri de peste hotare, programul *Novateca*.

4. Negocierea prevederilor incluse în *Convenția colectivă* de ramură pentru domeniul culturii:

- art. II, p. 16, lit. b) – să prevadă, de comun acord cu sindicatul, mijloace financiare în mărime de cel puțin 0,15 % din fondul de retribuire a muncii salariaților, pentru utilizarea în scopul organizării activităților culturale și sportive;
- art. XIII, p. 59 – să garanteze organizarea examenului medical al salariatului înainte de încheierea contractului individual de muncă și examenele medicale periodice pe parcursul acțiunii contractului individual de muncă, în conformitate cu actele aprobate de organele ocrotirii sănătății;
- art. XIII, p. 60 – să aloce mijloace financiare pentru efectuarea acțiunilor privind îmbunătățirea condițiilor de muncă și pentru asigurarea securității și sănătății în muncă în mărimile prevăzute în contractul colectiv de muncă.

5. Negocierea *Contractului colectiv de muncă*.

Propuneri pentru factorii de decizie (Ministerul Culturii, Comisia pentru cultură, arte, mijloace de informare în masă a Parlamentului RM):

1. Susținerea bugetelor administrației publice locale privind alocarea cotei stabilite de Guvern, per locuitor, la achiziția de carte.
2. Revizuirea sau elaborarea noilor normative pentru bibliotecile publice: împrumut per bibliotecar; vizite per bibliotecar, numărul de ore de relații cu publicul ș.a. (a se vedea *Regulamentul-cadru cu privire la bibliotecile publice*, 2003).
3. Elaborarea unor normative de dotare tehnologică a bibliotecilor publice (un minimum indispensabil activității în contextul tehnologizat actual).

4. Revizuirea normelor și termenelor de păstrare în bibliotecă a echipamentului învechit fizic și introducerea procedurii de schimb și upgrade a echipamentului o dată în trei-cinci ani.
5. Instituirea unui fond (financiar) pentru susținerea editării publicațiilor metodologice necesare dezvoltării bibliotecilor publice.

Propuneri pentru forurile profesionale (Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova, Consiliul Național de Biblioteconomie):

- Încurajarea și facilitarea parteneriatelor internaționale în domeniului biblioteconomic pentru susținerea vizitelor de documentare, schimbului de experiență.